"LIETUVA" SAVAITINIS LAIKRAŠTIS
Eina Pėtnyčiomis, Chicago, Ill.
Metine Prenumerata:
Suvienytose Valstijose $2.00
Kanadoje ir Mexike $2.50
Visose kitose viešpatystėse $3.00
Prenumerata apmokama iš viršaus. Prenumeratos metas skaitosi nuo dienos užsirašymo, ne nuo Naujų Metų. Apgarsinimų kainų klauskite laišku. Adresuokite:
A. OLSZEWSKI
3252 So. Halsted St. CHICAGO, ILL.

LIETUVA

THE LITHUANIAN WEEKLY "LIETUVA"
Published Fridays at Chicago, Ill.
Yearly Subscription rates:
In United States $2.00
To Canada and Mexico $2.50
To all other Foreign Countries $3.00
Advertising rates on application. Address
A. OLSZEWSKI, Pub.
3252 So Halsted St., CHICAGO, ILL.

Entered as Second-Class Matter July 13th, 1893, at the Post Office of Chicago, Illinois, under Act of March 3rd, 18

University of Wisconsin

Metai XXIII — CHICAGO, ILL., PENKTADIENIS, 20 d. VASARIO (FEBRUARY), 1914 M. — No. 8

POLITIŠKOS ŽINIOS.

MEXIKO.

Tuomtarpinis Mexiko prezidentas Huerta išleidžia už 400 milionų pesų popierinių pinigų bet už tuos pinigus jis negaus reikalingiausių karo vedimui daiktų, taigi ginklų ir amunicijos, nes to Mexike beveik nėra, o svetimi ginklų dirbėjai už Huertos popierinius pinigus nieko jam neduos, kol revoliucijos įveikti negali. Pačiame Mexike, žinoma, Huertos pinigus žmonės turės imti, o jeigu neimtų, tai nieko negautų, kariumenė be užmokesnio paims tą, kas jai reikalinga.

Pietinėse Mexiko valstijose Campeche ir Yucatan atsibuvo gubernatorių rinkimai. Nors rinkimai atsibuvo ramiai, bet tapo išrinkti Huertos įnagiai, Riviera ir Cortes, nors gal didesnė dalis gyventojų jų visai nenori.

Mieste Vera Cruz ant gatvės mėginta nušauti adjutantą Suvienytų Valstijų admirolo Mayo, aficierą Cooką, bet jam nuo šuvio pasisekė išsisukti.

Laukiamo didelio mušio prie Torreon dar vis nebuvo, bet prie Chapallepic kariumenė sumušė revoliucijonierių dalį, privertė juos bėgti nuo mušio lauko. Kariumenė užėmė taipgi miestą Gonzales, Tamanlipus valstijoj ir traukia link sostinės tos valstijos. Vyriausiasis revoliucijonierių vadovas ir revoliucijos organizatorius Carranza su 7,000 šviežiai suorganizuotų kariautojų apsistojo mieste Caliacan, Sinaloa valstijoj.

Revoliucijonierių vadovas, generolas Pabol Gonzales išleido persergėjimą gyventojams valstijų Tamaulipas, Nuevo Leon ir Coahuila, kad neimtų Huertos išleistų popierinių pinigų; jų vietoj revoliucijonieriai už kelis milionus išleido savo popierinių pinigus, ir juos gyventojai turi priverstinai imti, bet ypač prekėjai tuos revoliucijonierių pinigus ima nenoriai, daugelis prekėjų uždarinėja pardavines.

Generolas Villa rengiasi jau, turbut, tikrai prie veržimo miesto Torreon. 50 lauko ir mašininių kanuolių jau ten pasiųsta, ir už poros dienų bus parengta revizija, kad gyventojai galėtų prisižiurėti revoliucijonierių galybei. Aplinkinių gyventojai, matyt, prielankūs revoliucijonieriams, nes, jiems atkakus, šukavo: "Lai gyvuoja Carranza, lai gyvuoja Villa."

Artilerijos vadovu paskirtas pulkininkas Servin. Jis pirmiausia mano miestą Torreon bombarduoti nuo pietų ir vakarų, nes iš tų pusių miestas geriau pasiekiamas. Gydytojų vadovu yra Dr. Villareal, kuriam padeda daugelis žinomų daktarų ir ligonių prižiurėtojų.

Anglijos valdžia pranešė Suvienytų Valstijų karo ministerijai, jog ginti Mexike gyvenančius Anglijos piliečius ji nuo savo kariškų laivų išsodjs ant kranto jureivius; paklausė karo ministerijos, ar Amerika nenori tą patį daryti, bet gavo atsakymą, jog Amerikos piliečiams dar negresia pavojus. Be abejonės, Anglija su kitomis Europos tautomis išsodjs jureivius ginti Mexike gyvenančius svetimtaučius.

VOKIETIJA.

Vokietijoj laukia pasitraukimo nuo vietos kanclerio Bethmann-Hollwego, nes jo įtekmė, juo toliau, juo labjau puola. Pildydamas ciesoriaus norus, kancleris stengiasi prie didžiausios Vokietiją sudedančios Prusų karalystės labjau pririšti kitas Vokietijos mažesnes ir didesnes viešpatystes, kurios, ciesoriaus nuomone, perdaug turi savistovumo. Mėginimai siaurinti kitų viešpatysčių savistovumą tarp jų gyventojų didina nekentimą prusų. Žinoma užtai kaltas ne kancleris Bethmann-Hollweg, bet ciesorius, nes kancleris pildo tik ciesoriaus norus; bet, kad ciesoriaus bent Vokietijoj nuo vietos prašalinti negalima, tai turės pasitraukti nuo vietos kancleris.

Užpuolimai kariumenės ant gyventojų Zaberne ir išteisinimas kaltų aficierų išnaikino tarp gyventojų užsitikėjimą kariumene. Kol kariumenė neužkabinėjo žmonių, ji Vokietijoj buvo gerbiama; bet ypač aficierai, ciesoriaus proteguojami ir privilegijomis apdovanoti, į žmones pradėjo išaugšto žiurėti, ne visuomet prisilaikė teisingumo, tai pradėjo žudyti žmonių užsitikėjimą; jie pradeda vis mažiau prijausti kariumenės reikalams, o tiems reikalams reikia milžiniškų pinigų, į metus reikia surinkti miliardą markių. Jeigu žmonės neprijaus kariumenei, jų atstovai parliamente neskirs kasmetai didinamų išlaidų kariumenės sudrutinimui. Be kariumenės gi Vokietija butų kaip be galvos, nes tik karai, užpuolimai ant silpnesnių Vokietiją didele ir galinga padarė. Todėl net ciesorius, nors iš piliečių nieko nedaro, pabugo, kad parliamentas neatmestų reikalavimų didesnių išlaidų kariumenės reikalams. Bet jis mano, kad pakaks paliuosuoti dabartinį kanclerį, o vėl viskas sugrįš į senasias vėžes. Bet ar tas išsipildys, reikia abejoti: sykį išnaikintas žmonių užsitikėjimas negreitai sugrįžta.

ANGLIJA.

Dėl rengiamo pripažinimo savivaldos Airijai, kas jau du kartu lordų rumo buvo atmesta, bet žmonių atstovų rumui priėmus trečią kartą, lordai negalės atmesti, visai suanglėję airiai protestonai Ulstero provincijoj gązdina sukilimu ir ištikro jį rengia, nes nenori atsirasti po valdžia nekenčiamų katalikų. Protestonai, bent patįs tai sako, turį 100,000 gerai apginkluotų kariautojų, o gali dar sulaukti nemažai nekenčiančių katalikų padėtojų iš Anglijos. Dabar jie rengia ligoniams lazarietus. Moterįs rengia reikalingus, gydant sužeistus, daiktus; jos renka aukas tokiems tikslams.

Bet jeigu Airijai ministerių pirm. Asquith žadėta savivalda nebutų pripažinta, gali pasikelti iki šiol skriaudžiami airiai katalikai, o tų Airiioj yra kur kas daugiau negu protestonų. Nereika užmiršti, kad didesnė dalis Anglijos kariumenės susideda iš pasamdytų airių katalikų, kurie, be abejonės, be noro stotų kovon su savo broliais.

BALKANŲ PUSSALIS.

Balkanų tautų sąjungą, iširusią dėl Serbijos ir Grekijos nesilaikymo sutarimo, prieš karą padaryto, Rusija vėl stengiasi kruvon surišti ir, žinoma, tikisi ją sunaudoti, jeigu reiktų karą su Austrija vesti. Rusija Bulgarijai žada Rumunijos atimtą Silistrijos apskritį atgal sugrąžinti, o Rumunijai siulo rumunų apgyventus Vengrijos plotus, jeigu Austrija butų įveikta. Tuose Vengrijos plotuose rumunų gyvena apie 3 milionai, taigi dešimtį kartų daugiau, negu Silistrijos apskrityj išviso yra gyventojų. Bet suvesti kruvon tas sykį atsitolinusias tautas bus nelengva, nes kiekvienos iš jų siekiai yra visai skirtingi, o visos jos Rusijai jau netikt ir jos bijosi.

Prasidėjus karui su Turkija, Bulgarija tikėjosi, sumušusi Turkiją, tapti vadove Balkanų tautų, bet tas jos pertoli siekiančias viltis antras karas išblaškė. Ne tik Serbija ir Grekija nenorėjo Bulgarijos vadovystei pasiduoti, bet atsirado Rumunija, kuri net tikros Bulgarijos žemės ploto sau pareikalavo, o toji, negalėdama keturiems priešams pasipriešinti, turėjo jiems atiduoti tai, ko nuo jos jie pareikalavo. Tokiu budu daugiausia aukavusi karui Bulgarija tapo mažiau aukavusių nuskriausta. Nuskriaustą gi labai sunku su nuskriaudusiais sutaikyti, o Bulgarija, nors ir antrame kare sumušta, Balkanuose lošia svarbesnę rolę negu ją pergalėję ir sudėję kruvon jos priešai. Kad šitokias tautas kruvon suvesti, reikia duoti laiką skriaudas užmiršti, to gi rankos pamojimu padaryti negalima.

Už Balkanų pussalį be mažo nekilo didelis karas Rusijos su Austrija, kurin butų įtraukta paskui Vokietija ir Francuzija; dabar, rods, neva dangus išsiblaškė, bet pavojus karo neišnyko, nes nei Rusija, nei Austrija pašauktų tarnystėn kareivių nepaleido namon; Rusija net keturis mėnesius ilgiau palaikė jau atitarnavusius kareivius; nepaleidžia namon atitarnavusių kareivių nei Austrija. Francuzija, kad visuomet turėti daugiau kareivių, įvedė trijų metų tarnavimą kariumenėj, vietoj dviejų metų tarnystos, kaip pirma buvo.

IŠ LIETUVOS.

VILNIAUS GUBERNIJA.

VILNIUS.

— Kun. Černiauskui, žinomam šv. Jono bažnyčios klebonui-lenkininkui, kuris Vilniuje ištarnavo 22 metus ir dabar dėlei riaušių bažnyčioje yra iškeliamas iš Vilniaus, jojo artimiausieji pažįstami lenkai, užuojautos ir padėkos ženklan, paaukavo puikų laikrodėlį.

— L. Dailės Draugija jau rengiasi prie VIII parodos, kuri bus atidaryta kovo 1 d. Dailininkas Zikaras jau prisiuntė savo du veikalu: "Lietuvos bernelis" ir "Pasiliuosavimas." Parodoje žada dalyvauti ir dailininkas Rymša. Šį kartą, kaip ir anksčiau, bus ir liaudies dailės tverinių skyrius.

— Prie Vilniaus "Taupumo ir Darbo" Dr-jos atidaryta technikos piešimo ir braižymo mokykla. Piešimo bus mokinama tiek, kiek tai įvairus amatai reikalauja. Apart piešimo, bus mokinama skaityti, rašyti ir skaitliuoti. Taigi mokyklon gali stoti visai pradiniai mokiniai. Amatų mokymu pradedama vis daugiau rupintis. Apšvietos ministeris įsakė Vilniaus apskričo globėjui, kad rupintųsi steigti amatų mokyklas prie augštesniųjų pradedamųjų mokyklų. Vilniaus liaudies mokyklų direktorius kreipėsi į miesto pirmininką, prašydamas pakelti tą klausimą miesto taryboje ir nutarti, kiek pinigų miestas galėtų paskirti tam tikslui.

— Vilniuje, prie Kievo rinkos, manoma, statyti liaudies namus, kame liaudis bus lavinama tam tikromis paskaitomis. Ten pat busiąs kontoras, rupinantisis bedarbiams darbo sujieškoti. Namai kainuosią apie 7,000 rublių. Lekcijų salė busianti įrengta 250—300 žmonių.

INTURKĖ, Vilniaus ap. Sausio 20 d. vakare vietinėje bažnyčioje buvo ruošiamos jungtuvės. Kuomet kunigas atėjo į bažnyčią, tulas Gabr. Masavečius stvėrė kunigą už krutų ir visa gerkle lenkiškai pradėjo šaukti: "maištas bažnyčioje." Nežinia, kuom butų viskas užsibaigę, jei vienas vestuvininkų nebutų užpuoliko sučiupęs ir išmetęs. Vėliaus užpuolikas, vaikščiodamas po miestelį, žadėjo kunigą prie progos peiliu nudurti. Kitą rytą šitasai tvarkos ardytojas tapo suareštuotas. Jisai jau du kartu už vagystes valsčiaus buvo Sibiran pasiųstas. Dabar jisai yra smarkiausiu vietos sulenkėjusių lietuvių vadu.

VALKININKAS, Trakų ap. Įsisteigė čia "Ukio Draugija," kuri dabar turi jau suviršum 100 narių. Draugijos tikslas yra platinti ukininkystės žinias tarp žmonių, taisant paskaitas, rengiant pavyzdinius laukus, sodnus, daržus, perkant ukio padargus, sėklas ir t.t.

KAUNO GUBERNIJA.

KAUNAS.

— Kai-kurios Kauno gubernijos vartotojų draugijos, kaip girdėti, pradėjusios tartis su Paryžiaus pirkliais dėlei prekybos daržovėmis. Tokia sutartis, jeigu jinai butų padaryta, atneštų Lietuvai daug naudos.

— Kauno apskrityje suimta 13 žmonių, norėjusių pasitraukti nuo tarnavimo kariumenėje.

BIRŽAI, Kauno g. Tarp čionykščių lietuvių kįla susipratimas ir apšvieta, kaip tai galima spręsti iš vis augančio laikraščių skaitliaus šioje apielinkėje. Biržiečiai turi savą keturkliasę miesto mokyklą, kame mokinama ir lietuvių kalbos, kurios lekcijomis besimokinančioji lietuvių jaunuomenė neužmiršta pasinaudoti. Gyvuoja Biržuose muzikos ir dramos draugija "Lyra." Bet jai nekaip klojasi. Svarbiausia priežastis yra ta, kad draugijos pirmininkė-režisierė p. Kuprevičienė didesnę laiko dalį gyvena kitur; vos tik vasarai pasirodo Biržuose. Kita kliutis—tai tinkamo buto stoka. Vakarus reikia rengti taip vadinamjame "ubagyne," bet kunigai, budami šiai draugijai priešingi, dažnai uždraudžia. Taip vėjais ir nueina daugelis sumanytųjų darbų. Dabar miestelio gyventojas J. Trečiokas žada pastatyti tam tikrą svetainę vakarams ir šiaip susirinkimams. Biržų lietuviai džiaugiasi iš to.

Nors čia yra darbščių ir veikiančių žmonių, tačiaus nestinga ir girtuoklių, keliančių muštynes ir t.t. Vien pernai metais šioje apielinkėje atsitiko 7 žmogžudystės. Nesenai rado vieno girtuoklio sušalusį lavoną. Žmogelis buvo taip savo šeimynai įgrisęs, kad šioji nei pažiurėti jojo neatėjo. Kitas atsitikimas, tai kaimynas kaimyną pašovė. Pašautasai žada išgyti. Šovikas buvo suimtas, bet, uždėjus kauciją, likosi paleistas. Čia yra kelios dešimtįs smuklių. Vienas smuklininkas nesenai pastatė didelius gražius namus, kuriuos taipogi žada paversti į smuklę. Taigi, biržiečiai girtuoklystėje užima nepaskutinę vietą.

ALUNTA, Ukm. ap. Nesenai čia pastatyta dvikliasė muro mokykla, kame yra 200 suviršum mokinių. Mokytoju du: vienas lietuvis, kitas rusas.

LINKUVA, Panev. ap. Pirmiaus čia valsčiaus teisme budavo baisiausia betvarkė. Žmonės turėdavo laukti iki popietų, kol ateidavo teisėjas. Dabar teisėjas p. J. Indrašunas iš Gedžiunų sodžiaus, blaivus žmogus, visuomet atcina teisman 10 val. ryto, kaip tai yra paskirta. Žmonės nelaikomi teisme per kiauras dienas ir iš to labai džiaugiasi.

PAŠVITINIS, Kauno gubern. Sausio 18 d. buvo blaivininkų susirinkimas. Žmonių susirinko daug. Išrinkta sekantiems metams valdyba ir revizijos komisija. Nutarta padidinti knygyną ir tam tikslui išleisti nemažiau, kaip 100 rublių.

SKAPIŠKIS, Ežer. ap. Kaip visoje Lietuvoje, taip ir čia šioji žiema atsižymi šalčiu ir daugybe sniego. Žmonėms iš to didelis vargas. Sniegas taip gilus, kad girion nei tuščiomis rogėmis negalima įvažiuoti. Per tai žmonės gal visai be malkų palikti. Žiema nelabai smagi ir girtuokliams. Ačiu kelių blogumui, miestelin negalima pristatyti užtektinai degtinės. Ypač per šventes girtuokliai baladojosi į visų smuklių duris, bet niekur negali gauti degtinės.

ALIZAVA, Panev. pav. Kaip girdėti, Spiegų kaimas skirstosi į viensėdijas. Iki šiolei čia visur gyventa kaimais. Spiegai pirmieji duoda pavyzdį išsiskirstymo viensėdijosna.

ŽVINGIAI, Raseinių ap. Pastatyta čia pačių valstiečių lėšomis mokykla, kurioje galėsią mokytis apie 200 vaikų. Mokyklą statant, valdžia prigelbėjo tik medžiais.

ŠVĖKŠNA. Prieš kiek laiko mirė vietos valstietis Domininkas Enzelis, palikdamas gražų namą ir pinigų amatų mokyklai. Nevėliaus sekančiojo rudens manoma atidaryti tą mokyklą Enzelio vardu.

ŠIAULIAI. Prie Kauno Ukio Draugijos moterių skyriaus žadama įkurti tam tikrą paukščių auginimo skyrių. Abelnai, Kauno gubernijos ukininkai pastaruoju laiku suskato rupintis paukščių auginimu.

— Šiauliuose norima prie miesto skerdyklos įtaisyti dirbtuvę žarnoms valyti. Tąją dirbtuvę žada savo lėšomis įtaisyti miestelėnas Gronas, kurisai už tai dirbtuve galės naudotis 10 m.; po to dirbtuvė pereina miestui. Tasai klausimas buvo svarstytas miesto dumoje ir likosi priimtas. Prie klausimo pridėta dar nusprendimas, kad iš skerdyklų negalima bus išvežti žarnų, kol josios nebus dirbtuvėje tinkamai ištaisytos. Kas to nepildys, bus baudžiamas.

— Šiaulių Montvilo fabriko darbininkai ir administracija išrinko darbininkų ligonių kasos įgaliotiniais Joną Ronaldą, Juozą Marčinkevičių ir felčerį Sevimavičių.

UPYNA, Raseinių ap. Iš Upynos filijos padaryta savistovė parapija. Parapijonų naujoji parapija turėsianti apie pustrečio tukstančio.

SKAISGIRIS, Šiaulių ap. Pernai Skaisgiryje pastatyta didelis namas liaudies mokyklai. Nuo Naujų Metų prasidėjo mokslas naujoje mokykloje. Vaikų apie 80, tame skaitliuje apie 20 mergaičų. Mokytojauja lietuvis J. Lopašinskas.

VALKININKAI, Panev. ap. Ačiu pusnims, čia nuėjo nuo bėgių (rėlių) ir sudužo prekių traukinis. Sunkiai sužeista vienas geležinkelio tarnautojas.

STUMBRIŠKIS, Panev. ap. Valsčius išrinko savo viršaičiu valstietį Sruogą, tačiaus valdžia dėl kai-kurių priežasčių rinkimus panaikino.

VARNIAI, Telšių ap. Šioje apielinkėje žmonės taip serga šiltine, kad gydytojai nespėja lankyti ligonių.

PADUBYSYS, Šiaulių ap. Valdžia įsakė uždaryti pravoslavų cerkvę, kuri buvo labai sena ir gręsė susirenkantiems pavojum.

PALANGA. Norėta čia įtaisyti lietuvių-latvių draugija, kuri iš vienos pusės rupintųsi daile, užlaikydama nuolatinę artistų trupą, chorą ir orkestrą, o iš kitos pusės užsiimtų sportu, kuniško savo narių miklinimu. Draugija tačiaus tapo neleista. Priežastįs tame, kad negalima, girdi, jungti dailės su sportu ir kad vien lietuviams ir latviams leista prigulėti prie draugijos.

— Palangos gimnazijos lietuvių mokinių tėvai įteikė apygardos globėjui raštą, su keliomis dešimtimis parašų, kame prašo leisti gimnazijoje išguldinėti ir lietuvių kalbą.

PAISTRIUS, Panev. ap. Kun. J. Tilvičio rupesniu čia įsteigta Kauno Liet. Katal. Moterių Dr-jos skyrius.

GADUNAVA, Telšių apskr. Dar 1905 m. kun. Masiulio rupesniu čia buvo įsteigta "Saulės" mokykla. Jinai gyvavo kelis metus. Tačiaus žmonės mažai leido savo vaikus mokyklon, ir dabar jinai stovi jau uždaryta. Yra čia trįs krautuvės, lietuvių užlaikomos.

SUVALKŲ GUBERNIJA.

NAUMIESTIS, Suv. gub. Kubilių sodžiaus ukininkai P. ir Š. nuo senai pykosi tarp savęs. Pastaruoju laiku santikiai tarp jųjų taip sublogėjo, kad ukininkas P. per savo piemenį įdavė savo priešo piemeniui revolverį, kad pastarasai nušautų savo šeimyninką. Kuomet Š. šėrė gyvulius tvarte, piemuo į jįjį šovė, bet nepataikė. Abu vaikai tapo atiduoti į policijos rankas, kur prisipažino, kad ukininkas P. prikalbino juos nušauti savo priešą. Eina tardymas.

MORAVA, Suv. gub. Netoli Moravos dvaro Nemunas išmetė lavoną su įsmeigtu galvon peiliu. Kaip spėjama, nužudytasai esąs fabriko darbininkas iš Kauno.

ŠAKIAI. Komaro dvarai anksčiaus buvo žinomi savo geru stoviu. Bet iš kitos pusės buvo žinomas ir vargingas tų dvarų darbininkų padėjimas. Laisvės metais darbininkai buvo bandę iškovoti geresnes gyvenimo sąlygas, bet nepasisekus, išvažinėjo į Ameriką ir kitas šalis. Komaras parsitraukė darbininkų iš svetur, bet tai brangiai atsiėjo, o ir darbininkai buvo netikę Lietuvos dvarų darbui. Valteravos dvaro laukuose dar ir dabar palikta stačių ir nupjautų avižų. Ačiu tam, Komaro dvaruose pastaraisiais laikais matyt didelis nupuolimas. Neturėdamas kitokio išėjimo, Komaras dabar išnuomuoja 8 dvarus, esančius Šakių parapijoje. Nuomos laikas paskirta 12 metų. Žmonės bijosi, kad, jeigu neatsiras lietuvių-nuomuotojų, tuos dvarus užplauksią Varšuvos lenkai.

VILKAVIŠKIS. Praeitais mokslo metais vietinėje vyrų gimnazijoje buvo apie 300 mokinių. Apie 100 jųjų likosi tretiems metams, ir gimnazija atstatė juos iš mokyklos.

Nesenai čia atsilankė baisi viesula, kuri išlaužė labai daug medžių, ypač miškuose, dvare nulaužė 4 milžiniškus 200 metų senus jievarus, išgriovė bei apdraskė daugybę namų, malunų ir abelnai pridirbo neišskaitliuojamai daug nuostolių.

PAEŽERIAI. Paršelių kaimo ukininkai įkurė pienininkavimo draugiją vardu "Nauda." Gubernatorius naująją draugiją jau užtvirtino. Draugijos valdyba busianti pačiame Paršelių kaime.

JESTRAKIS, Naum. ap. Iki šiolei čia buvo tiktai viena mokykla. Dabar valsčiaus sueiga nutarė atidengti dar penkias naujas mokykias.

PAJIESYS, Mariam. ap. Jau apie keturi mėnesiai čia įsikurė pradinė mokykia. Žmonės pradeda suprasti apšvietos naudą ir į mokyklą žiuri prielankiai. Mokyklą lanko ne tiktai vaikai, bet ir suaugęs, 17—19 metų jaunimas. Kol-kas, namas mokyklai nuomuojamas. Žadama statyti tam tikrą, vien mokyklai paskirtą namą.

MARIAMPOLĖ. Vyresniojo žemsargio J. Baltrušaičio nusišovimo priežastim, kaip mums teko sužinoti, buk buvusi užvesta prieš jįjį už jaunos mergaitės sugėdinimą byla, dėlei kurios jisai butų turėjęs stoti teisman sausio 15 d.

ALEKSOTAS. Čia tapo užmuštas miestelėnas Vilonis. Užmušėjai suimti.

PRUDAI, Kuršo gub. Valsčiaus sueiga nutarė neturtingus valsčiaus žmones, sergančius akių ligomis, gydyti veltui; vadinasi, pats valsčius už tokių ligonių gydymą užmokės. Pasituriutieji gi valstiečiai turės gydytis savo lėšomis.

— Prudų valsčius iki šiolei užlaikydavo savo lėšomis tris magazinus-svirnus, kame ukininkai laikydavo savo javus. Magazinus prižiurėdavo tam tikri sargai, kuriems valsčius už prižiurėjimą mokėdavo po 35 rublius į metus. Dabar pasirodė, kad tokia tvarka valsčiui neapsimoka. Jeigu suskaityti išlaidas sargų algoms ir magazinų taisymui, tai valsčius ne tiktai nieko nepelno, bet turi dar iš savo kišeniaus pridėti. Priegto grudus nelabai ir gyvuliai ėda, kadangi magazine pagulėję grudai atsiduoda tam tikru magazinų kvapsniu. Grudus priimdavo magazinuosna tikti visai sausus. Tat ukininkai, bedžiovindami juos, neretai taip sudžiovindavo, kad tie grudai sėklai visai netiko. Grudai netiko sėklai dar ir dėlto, kad jie nebuvo skiriami pagal veisles—viskas išvien sumaišyta. Todėl valsčius nutarė magazinus uždaryti, javus parduoti ir gautuosius pinigus bankan sudėti. Jeigu kuriam ukininkui pritruktų grudų, nutarta skolinti pinigais, kuriuos ukininkas paskui turi sugrąžinti su 6%.

RYGA. Viena latvių draugija paaukavo apšvietos reikalams 400 rublių, tame skaitliuje 100 rublių Latvių Apšvietos Draugijai.

SUBATAS, Kurso gub. Čia praeitą vasarą pastatyta du fabrikai, kurių vienas iki šiolei nėra dar galutinai užbaigtas. Vienas bus paskirtas lentų pjovimui, kitas vilnų karšimui. Subato lietuviai turi tiktai dvi krautuves savo rankose, bet ir toms silpnai sekasi. Latviai šiame atvėjyje daug geriau už lietuvius stovi.

PETERBURGAS. Atsibuvusiame visos Rusijos liaudies mokytojų susivažiavime, tarp kitų skaitė referatą mokytojas Šačius apie lietuvių liaudies mokyklų padėjimą ir pabrėžė, kad Vilniuje butinai reikalinga įsteigti lietuvių universitetą, kuris 1832 metuose buvo uždarytas.

KIEVAS. Nesenai Kievo šv. Mykolo bažnyčioje atsibuvo pirmas pamokslas lietuvių kalboje. Pamokslo pasiklausyti susirinko suviršum tukstantis žmonių.

DVINSKAS. Šio miesto apielinkėse gyvena maža lietgalių tauta, apie kurią kiekvienas, rasi, jau nekartą girdėjęs. Visa toji tautelė susideda vos iš kelių dešimčių tukstančių žmonių. Lietgaliai yra susigiminiavę su latviais. Turi jie ir savo laikraščių, kurių seniausis vadinasi "Dryva." Pirmiaus jisai eidavo vien žiemos metu, kadangi vasarą, už darbų, nebuvo kas jį skaitytų. Laikraščio prenumeratorių skaitlius tačiaus auga, ir dabar "Dryvą" manoma leisti reguliariai kas savaitė. Sausio 10 d. š. m. Rygoje atsibuvo pirmutinis lietgalių draugijos įkurimas. Lietgalių yra išsisklaidžius daug po didelius Rusijos miestus. Peterburge jų tiek daug, kad įstengia leisti savą laikraštį "Jaunas Žinias."

IŠ AMERIKOS.

BEVIELINIO TELEGRAFO TELEGRAMAI IŠ NEW YORKO BERLINAN.

New York. Vasario 12 d. iš čia pirmą kartą bevieliniu telegrafu pasiųsta telegramai į Wolfo telegramų biurą Berline. Prie mėginimo buvo New Yorko laikraščių atstovai. Telegramą su pasveikinimu ciesoriaus, Amerikos ambasadoriaus ir Berlino miesto majoro pirmiausiai pasiuntė Amerikos laikraštininkai ir tuojaus iš Berlino pradėjo eiti tuom pačiu keliu atsakymai.

ANTSYK PENKI VAIKAI.

Taylorville, Ky. Moteris netoli nuo čia gyvenančio farmerio B. Drury vasario 2 d. pagimdė vėl penketą vaikų: tris bernaičius ir dvi mergaiti. Mergaitės tuoj mirė, o bernaičiai gana tvirti; tai yra viltis, kad užaugs.

MEXIKONIŠKI KAREIVIAI SU GINKLAIS PABĖGO.

El Paso, Texas. Iš Forto Bliss, kur buvo patalpinti paimti nelaisvėn generolo Mercado kareiviai, perėję su ginklais į Suvienytų Valstijų pusę iš Ojinaga, pabėgo atgal Mexikan su ginklais ir amunicija šimtas suviršum kareivių. Jie, matyt, mėgis prisigriebti prie kariumenės, esančios kur nors šiauriuose.

MOTERIS NORI SAVO KANDIDATĘ POLICIJOS PERDĖTINIU PADARYTI.

Pittsburg, Pa. Moterįs čionykščio politiško moterių kliubo savo atsišaukimuose kalbina rinkėjus policijos perdėtiniu skirti moterį, nes buk moteris geriau mokės tvarką užlaikyti. Apie tai vienok reikia abejoti, nes tąsyk reiktų, kad ir policistai butų moterįs, o jos juk net peštynių negalėtų suvaldyti.

GIMIMO DIENA.

Vasario 12 d. visuose Amerikos kraštuose iškilmingai apvaikščiojo gimimo dieną garsaus Amerikos patrioto, panaikintojo verguvės Amerikoj, jos prezidento Abrahamo Lincolno užmušto 1863 m. teatre.

Tą pačią dieną išpuolė taipgi gimimo diena musų tautiečio, kurį sau lenkai savinasi, Tado Kosciuškos. Nors jis nemažai prisidėjo prie išliuosavimo Amerikos nuo Anglijos jungo, bet jo gimimo dieną apvaikščiojo vien lenkai, o ne amerikonai. Tie, mat, neatmena, kiek kiti jiems gero padarė.

KUNIGAS SCHMIDT NUTEISTAS.

New York. Teisėjas Davis kunigą Schmidtą, užmušusį savo numylėtinę Oną Aumueller, pasmerkė nužudymui ant elektriškos kedės. Bet ar jis bus nužudytas, tikrai nežinia. Jo advokatas Koelble stengiasi nuo teismo išderėti atnaujinimą bylos, nors patsai Schmidt sako, jog to nenori.

YPATIŠKAS BUDAS KARŲ NAIKINIMO.

New York. Garsus turtuolis Carnegie paskyrė du milionu doliarių, nuo kurių nuošimčiai, po $100,000 kasmetas, turi but išdalinti bažnyčioms, o už tai jose pamokslininkai turi skelbti santaiką tarp tautų ir tokiu budu karus naikinti. Bet paprastai karus ne bažnyčios ir pamokslų klausami išsižkia, bet toli nuo bažnyčios stovinti.

100 DAKTARŲ IR APTIEKININKŲ PARDAVINĖJA OPIUM.

New York. Distrikto prokuratorius asistentas Carl E. Whitney pagarsina, jog New Yorke yra šimtas daktarų ir aptiekininkų, pardavinėjančių opium, kokainą, Heroiną ir kitokius nuodus žmonėms, kas uždrausta yra teisemis. Vienas daktaras per vieną tik mėnesį užrašė kokainos už $2.500, opium—60 svarų.

MIESTO MAJORAS PLAUJA INDUS.

San Bernardino, Cal. Parodymui, jog tame mieste moterįs turi lygias su vyrais politiškas tiesas, miesto majoras Joe Catich užprašė norinčius apie tai persitikrinti ateiti panedėlyj, o pamatys, kaip jis pats indus mazgoja, nes tą dieną jo pati užsiima politika. Majoras Catich mano, kad moterims atlikti politiškus reikalus užtenka vienos dienos savaitėj. Bet kaszin, ar ir moterįs viena diena pasiganėdįs.

ANGLIŲ LAUKAI.

Wanesburg, Pa. Greene pavietyj, iš 18 valsčių išviso, 17 valsčių yra anglių laukai, užimanti plotą 340,000 akrų. Iš tų plotų—274,000 akrų yra spekuliantų rankose, o tik 65,300 akrų valdo farmeriai.

TIK AMERIKONAI GAUS VIETAS.

Washington, D. C. Vietas Panamos distrikte gaus vien amerikonai, tik gaunanti mažiau kaip $75.00 mėnesiui galės but iš vietinių. Tik po dviejų metų, taigi, kada kanalas galės pagesti, galės but priimami ir svetimtaučiai specialistai, žinoma, europiečiai; matyt Amerikoj tokių specialistų truksta.

NELAIMĖS ANT GELEŽINKELIŲ.

St. Paul, Minn. Netoli stacijos Bieglow iššoko iš-bėgių "Omaha Twin City Limited" geležinkelio traukinys. Prie to užmušta vienas pasažierius, o sužeista 14. Nelaimę pagimdė nuo šalčio pertrukusi šėnis.

MOTINA SU KUDIKIU SUDEGĖ.

Pearl City, Ill. Kuriant ugnį su kerosinu, užsidegė nuo kerosino expliozijos drabužiai moteries Brenkmeier ir jos laikomo rankose 11 mėnesių vaiko. Motina ir vaikas sudegė.

MUŠTYNĖS LENKŲ PARAPIJOJ.

South Bend, Ind. Vasario 15 d. čionykščių lenkų šv. Kazimiero bažnyčioj buvo smarkios mušty-nės kunigo Grucos priešininkų su jo šalininkais ir jį ginančiais policistais. Sužeista sunkiai septyni žmonės, o lengviau sužeistų yra suviršum šimtas. Bylą, užvestą kunigo priešų, teisme jie pralošė.

KASYKLŲ DABOTOJAI IR ŠERIFO PADĖTOJAS KALTI.

Houghton, Mich. Patrauktus atsakomybėn tris vario kasyklų dabotojus ir šerifo padėtoją teisėjas Waddel Mahon rado kaltais. Jie mat laike riaušių užmušė streikierį Steve Patrichą.

DIDELI ŠALČIAI RYTINĖSE VALSTIJOSE.

Vasario 12 d. New Yorko ir Naujos Anglijos valstijose buvo neišpasakytai dideli šalčiai. Mieste New Yorke sušalo 8 žmonės. Adirondach kalnuose termometras nupuolė iki 50° žemiau zero. Rome apielinkėse buvo 30° žemiau zero, Little Falls, 36°, Jamestowne 34°. Northfielde, Vt., buvo 24° žemiua zero.

9 ŽMONĖS SUŠALO.

New London, Conn. Long Island pakrantėse laike smarkios vėtros vilnįs užnešė ant seklumos keturis anglinius laivelius ir juos suardė. Pražuvo prie to 9 žmonės, penki vyrai ir keturios moterįs.

TAUPUS POLITIKIERIUS.

Madison, Wis. Republikonų partijos kandidatas Wisconsino gubernatoriaus vietai, Henry C. Roethe, kad sutaupius partijai pinigų, nusprendė pėksčias keliauti su agitacija po visą valstiją. Reiks jam pereiti 3,000 myliu. Jis nori, kad agitacijai butų išleista nedaugiau kaip $1,000. Tik kaszin, ar kiti politikieriai panorės taip taupaus sandraugo, o be kitų pagelbos ir taupusis gali nepereiti.

GAISRAI.

Superior, Wis. Vasario 9 d. sudegė čia Schroederio namai. Drauge su namais ir visais krutančiais turtais, sudegė taipgi dvejatas mažų vaikų.

VISAI BLOGAI BUTŲ.

A — Jusų nauji čeverykai taip baisiai girgžda, tartum dar už juos neužmokėta.

B — Et, ką čia kvailystes kalbi. Jeigu taip, tai mano žiponas, bruslotas, kelinės, skrybėlė, žodžiu, viskas turėtų girgždėti.

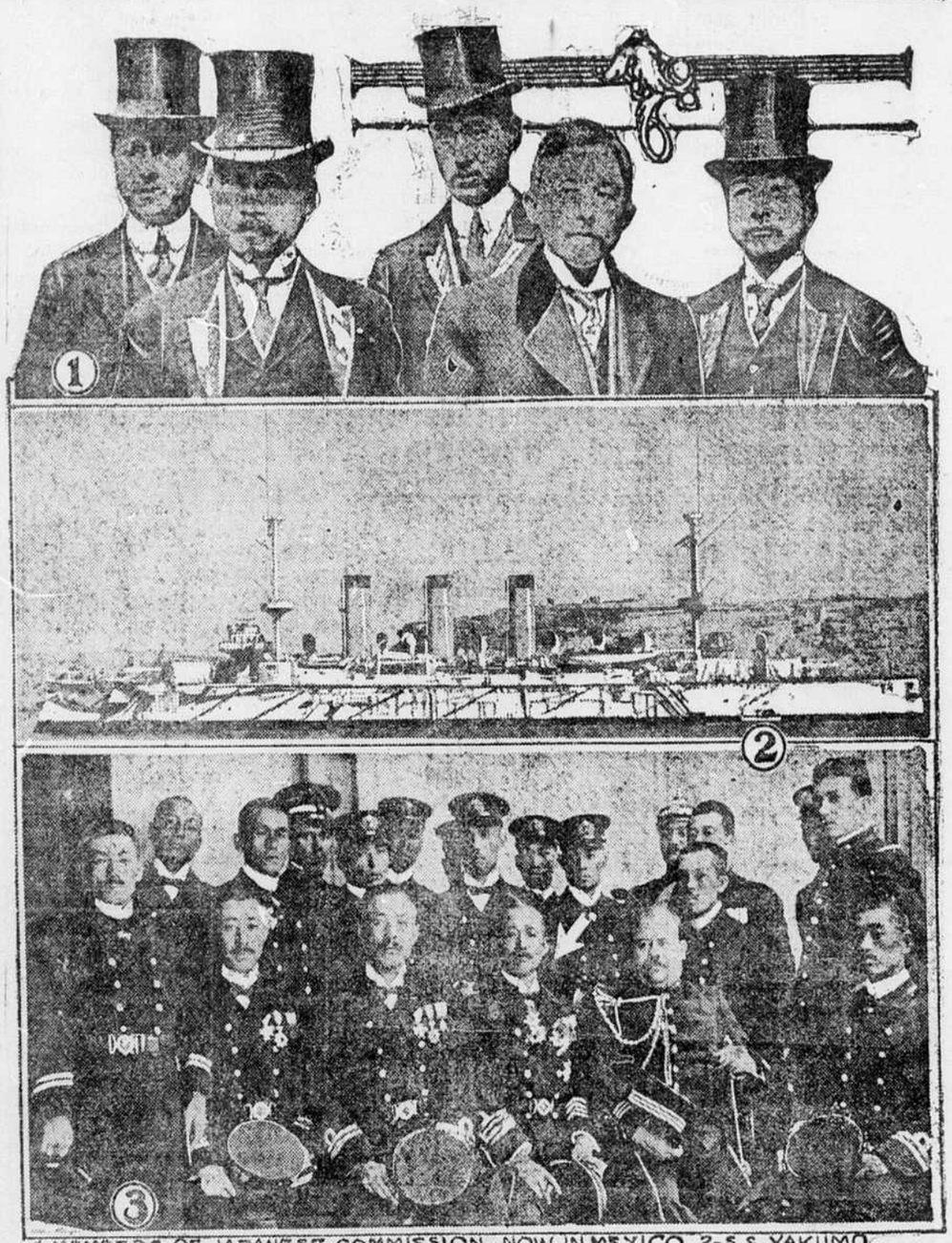

1-MEMBERS OF JAPANESE COMMISSION NOW IN MEXICO. 2-S.S. YAKUMO
3- COMMANDER AND OFFICERS OF YAKUMO.

JAPONŲ DELEGACIJA MEKSIKOJ.

Nesenai Japonija, atsimokėdama Meksikai už pasiuntimą delegato De la Barra Japonijon, prisiuntė savo delegaciją Meksikan ant tam tikro kariško laivo. Kaip Meksikos pasiuntinys Japonijoj, taip ir Japonų delegacija Meksikoj tapo priimtos su didžiausiu širdingumu. Suvienytos Valstijos labai kreivai į tokį bičiuliavimąsi žiuri. Viršuj paveikslėlio—Japonijos delegacija, viduryj—japonų šarvuotas laivas, apačioj—šarvuočio aficieriai, atlydėjusie delegaciją.

IŠ DARBO LAUKO.

¶ **Milwaukee, Wis.** Sustreikavo kurpiai A. H. Weinbrennero Co. Policija automobiliais namon vežioja streiklaužius. Sulyg unijos žinių, streikuoja 1,800 darbininkų, nes prie streiko prisidėjo darbininkai iš kitų dirbtuvių.

¶ **New York.** Brooklyne atstatė nuo darbo 600 vaikų. New Yorke ir Brooklyne sustreikavo 400 "Ice Cream'o" dirbėjų ir pardavinėtojų. Jie reikalauja didesnių algų, o darbdaviai ne tik to nedavė, bet pradėjo algas mažinti.

¶ **Philadelphia, Pa.** Vasario 10 d. prasidėjo čia konferencija atstovų 200,000 darbininkų minkštų anglių kasyklų Pennsylvanijos, Illinois, Ohio ir Indiana valstijų apkalbėjimui naujos už darbą užmokesnio tabelės. Mat dabartiniai darbininkų kontraktai baigiasi balandžio 1 dieną. Manoma reikalauti 5% daugiau už toną nesijotų anglių.

¶ **Hancock, Mich.** Kongreso paskirta komisija pradėjo jau tyrinėti prietikius vario kasyklų distrikte, kur nuo senai traukiasi streikai. Liudininkai iš darbininkų pusės labai tamsiose varsose perstato tuos prietikius, kasyklų savininkai gi, suprantama, visą kaltę verčia ant darbininkų. Darbininkai sako, jog kasyklose buvo tikra vergija. Gyvastis darbininko buvo visuomet mažiau kainuojama už gyvastį mulo, nes mulus reikia pirkti, o jieškančius darbo darbininkus pirkti nereikia. Vienas darbininkas, pasakė, jog už darbo mėnesį gavo tik $1.65. Dirbanti nuo štukų neuždirba daugiau kaip $130 į mėnesį.

Rocfkord, Ill. Bedarbiai darbininkai atsišaukė į miesto valdybą, prašydami parupinti jiems darbą. Jie prašo valdžios priversti dirbtuvių savininkus darban priimti daugiau darbininkų ir sutrumpinti darbo laiką.

¶ **Steubenville, O.** Iš 1,000 sustreikavusių geležinės skardos dirbtuvių darbininkų pusė sugrįžo darban. Streikas traukėsi čia nuo liepos mėnesio. Darbininkai reikalavo ne algų padidinimo, bet pripažinimo "Amalgamated Association of Iron, Steel and Tin Workers" unijos. Tas pripažinta.

¶ **New York.** Longshore Unija surengė streiką 28,000 porto darbininkų. Darbininkai reikalavo didesnių algų, o darbdaviai atsisakė mokėti mėnesiui daugiau kaip $50.00.

¶ **Colliers, W. Va.** Kasyklose Pittsburg Coal Co. traukiasi darbininkų streikai. Vasario 13 d. buvo kruvini darbininkų-streikierių susirėminai su šerifo žmonėmis. Mirtinai pašautas vienas streikieris ir vienas šerifo žmogus.

IŠ VISUR.

|| Anglijos parliamente ministerių užklausta, ar jie mano kištis į pietinės Afrikos angliškos kolionijos teisdarystę, nes kolionijos valdžia buk neteisingai elgiasi su darbininkais? Kolionijų ministeris Hascoart atsakė, jog Anglija kištis neprivalo, nes Afrikos kolionijos valdžios padėjimas sunkus. Ten, ant 1,250,000 baltspalvių gyventojų, yra 5 milionai juodųjų, o tie, jeigu neturi darbo, badauja; badaujančius gi sunku valdyti.

|| Rusijos fanatikai vėl turės progą siundyti žydus, primėtinėti jiems vartojimą macose krikščionių kraujo. Kievo gubernijoj, mieste Rostove suėmė žydą siuvėją Paškovą, buk jis gruodžio 9 d. pereitų metų nužudė savo augintinį Josselį Paškovą, kuris buk buvo krikščionis. Iššyk Josselį palaidojo, bet, kad pradėjo vaikščioti visoki paskalai, tai paskui kuną atkasė ir jame rado 13 įdurimų. Tai dabar vėl žydams bus bėda nors žydų velykos dar toli ir jie dar macų nekepa.

|| Pietinės Amerikos republikoj Ecuador revoliucija nepasibaigė. Dabar kariumenė bombarduoja revoliucijonerių valdomą miestą Esmeraldas. Revoliucijonieriai vienok laikosi tik vienoj provincijoj.

|| Prusų parubežyj, Katovičuose, perbėgę iš Rusijos pabėgėliai nušovė du Prusų žandarus. Žandarai buvo rusus suėmę, bet, vedant policijon, jie išsitraukė revolverius ir abudu nušovė, o patįs pabėgo, turbut, Lenkijon. Jeigu patektų į Prusų valdžios rankas, be abejonės, abiem galvas nukirstų.

|| Bulgarija drutina savo kariumenės garnizonus prie Serbijos rubežių, o liuosnoriai įsiveržia per rubežių, plėšia ir degina serbų kaimus. Matyt, Bulgarija nori pradėti naują karą su Serbija.

|| Maskvoj pasikorė stačiatikiškas vyskupas Belgorodo Ioannikyj. Matyt, jam protas susimaišė.

|| Pietinėj Lenkijoj, Lublino gubernijoj, ukininkas kaimo Sucha Wieś, Stanislaw Jastrzębski, gavęs proto sumaišymą, su kiriu į šmotus sukapojo savo tėvą, motiną ir vyriausiąją seserį. Jaunesnėji sesuo, nors sunkiai sužeista, ištruko ir davė žinią kaimynams, kurie beprotį suvaldė ir nugabeno valsčiaus areštan.

|| Bulgarijoj, mieste Burgas, kilo maištai. Socialistai, mat, kėlė protestus dėl išvaikymo "Sobranės" (parliamento). Ant gatvių buvo susirėmimai su kariumene. Socialistai eina išvien su žemvaldžiais ir kunigais ir reikalauja išvijimo karaliaus, nes buk jis nori Bulgarijoj įvesti katalikybę.

|| Pagarsėjęs byla Kievo teisme žydas Beilis atkako jau Egiptan. Užsilaikys jis kokį laiką mieste Kairo, o paskui keliauja ant žydų jam nupirktos farmos apielinkėse miesto Jaffa, Palestinoj.

|| Jau tikrai pasitraukė nuo vietos Rusijos ministerių pirmininkas Kokovcev. Jis vedė Rusijos iždą. Ministerių pirmininku tapo caro paskirtas 1911 metuose, po Stolypinui, kurį valdžios šnipas užmušė Kieve.

|| Iš pietinės Amerikos republikų, visuotiną piliečių tarnavimą kariumenėj įvedė pas save šios republikos: Brazilija, Bolivija, Ecuador, o dabar tą patį padarė Paraguay; tą rengiasi padaryti taipgi svarbiausios Pietinės Amerikos republikos — Argentina ir Chili. Kada visose ispaniškose republikose bus įvesta visuotinas tarnavimas kariumenėj, kaip tai yra Europoj, jos nesibijos užpuolimo Šiaurinės Amerikos ir toji su savo samdytais kareiviais neišdrįs užpulti. Paraguay orga-

nizuoti karlumenę pasikvietė vokiškus aficierus.

|| Vasario 11 d. ant salos Kubos, apielinkėse Santiago, buvo žemės drebėjimai, bet kiek jie blogo pridirbo, ar žuvo prie to ir kiek žmonių, tikrai nežinia.

|| Pasitraukė nuo vietos Švedijos ministerija. Karalius ministerijos rezignaciją priėmė. Pasitraukusių ministerių nuomonės mat su karliaus nuomonėmis nesutiko.

|| Iš Vokietijos vėl ateina žinios apie audras ir tvanus Baltiko pakrantėse. Keli kaimai tapo vandens apsemti. Pasiųsta ten kariumenė su valtimis žmones kitur išgabenti.

|| Belgijoj šįmet buvo nepaprastai šalta žiema. Sušalo 8 žmonės. Dėl šalčio darbai sumažėjo, o pertai daug yra darbininkų be darbo.

|| Berline, Johannisthal lauke orlaivininkas Robert Thelen pasikėlė oran iki 9,350 pėdų augščio, taigi jau augščiau ir už francuzus, kurie orlaivystėj vis pirmoj eilėj stovėjo.

|| Francuzijos porceleno fabrikantai nuo savo valdžios pareikalavo padaryti tuojaus galą neteisingam besielgimui Amerikos, kuri visokių priekabių jieško ir sunkina gabenimą porceleninių išdirbinių iš Francuzijos Amerikon ir laužo padarytus vaizbos traktatus. Porceleno fabrikantai reikalauja, kad jeigu Amerika ir toliau taip elgsis, kad jai butų tuom pačiu atlyginta, taigi, taipgi visokiais apsunkinimais.

|| Panamos distrikto gubernatorius, inžinierius Goethals, suspendavo tulus valdininkus, kuriems užmetama klastos, kyšių ėmimai ir kitoki prasižengimai. Suspenduoti yra: kavalerijos kapitonas Frank Whitelock, John Burke ir W. F. Shipley, valdininkai daiktų pristatymo biuro. Departamento perdėtinis Wilson pats nuo vietos atsisakė.

|| Petrokavo kalėjime atsibuvo ceremonijos nuvilkimo kunigiškų drabužių nuo prasižengusių kunigų vienuolių Čenstachavo vienuolyno: kun. Damazo Macocho, Izidoriaus Starčevskio ir Bazilio Olesinskio. Nuvilkus kunigo rubus, juos aprėdė areštantų drabužiais. Kun. Olesinskį paliko Petrakavo kalėjime, o Macochą ir Starčevskį išgabeno į katorgą.

|| Vasario 10 d. Anglijos karalius Jurgis pats atidarė augštesnįjį parliamento, arba Lordų rumą, o ministerių pirmininkas Asquith—žmonių atstovų rumą. Svarbiausis parliamento darbas, už kurį eis smarkiausia kova, bus pripažinimas Airijai savivaldos. Ulstero protestonai gązdina sukilimu ir giriasi, jog turi jau 100,000 ginkluotų vyrų. Bet kas-žin, ar išviso Airijoj yra tiek vyrų protestonų.

|| Japonijoj vis auga neužganėdinimas iš ministerijos Yamamoto. Vasario 10 d. minios žmonių užpuolė parliamento rumą, išvertė vartus ir norėjo vidun įsiveržti. Policijai vienok pasisekė minias nuo parliamento nustumti. Ministeris kaltina, buk jie susiteršė kyšių ėmimais.

|| Laikraščiai praneša, buk 1915 m. rengiasi Amerikon atkakti Bulgarijos karalienė Eleonora išreikšti dėkingumą amerikonams už jų prielankumą, parodytą laike Bulgarijos karo.

|| Su 30,000 kareivių į Chinų provinciją Choran ištraukė generolas Tuan-Či-Jut gaudyti plėšikų vadovą "Baltąjį Vilką," kuris turi 5,000 kariautojų ir toj provincijoj plėšia ir degina miestus ir kaimus.

|| Portugalijoj, mieste Esmosya, bažnyčioj laike dievmaldystės įgriuvo grindįs ir su žmonėmis nupuolė į požemius. Keli žmonės prie to tapo užmušti, o sužeista jų apie 50.

|| Laikraščiai vėl praneša, buk popiežius Pius sunkiai apsirgo. Bet tikrai nežinia, ar tas yra teisybė.

|| Londone apeliacijos teismas pripažino kaltą White Star garlaivių kompaniją, kurios laivas "Titanic" paskendo. Teismas pripažino, jog ne atskiri žuvę su laivu žmonės atsako už pasažierių gyvastį ir jų daiktų čielybę, bet kompanija; ji turi atlyginti už žuvusių žmonių gyvastį jų šeimynoms.

|| Londono archivyskupas Holloway atlankė sėdinčias kalėjime sufragetes, norėdamas persitikrinti, kaip ten su jomis apsieina. Pačios sufragetės apreiškė, jog apsieina gerai; nepatinka joms vien priverstinas penėjimas, bet valgiai esą geri ir sveiki.

|| Ryman atkako Albanijai paskirtas valdonas kunigaikštis W. Wied. Kol išvažiuos Albanijon, jis pirma nori gauti paskolą 15 milionų doliarių. Austrija ir Italija iš savo iždo sutinka naujam Albanijos valdonui duoti po milioną.

|| Savo laivyno reikalams Anglija šiems metams skiria 265 milionus doliarių. Šįmet bus padirbti keturi didžiausios rųšies mušio laivai. Pernai laivyno reikalams buvo paskirta 33 milionai doliarių mažiau.

|| Laikraščiai praneša, buk Albanijos mahometonai labai neprielankųs Europos paskirtam karaliui kunigaikščiui Wiedui, todėl jis ir nesiskubina sostą užimti.

|| Nuo daugelio metų besitraukianti vaidai rusinų su lenkais Galicijoj pasibaigė: lenkų ir rusinų partijos, smarkiai iki šiol tarp savęs kovojusios, susitaikė ir pasižadėjo darbuotis išvien. Susitaikymas tasai, žinoma, nepatinka ypač Vokietijai ir Rusijai, kurios vis siundė rusinus ant lenkų ir neleido jiems ramybėn sueiti, kad tokiu budu apsilpninus vienus ir kitus.

|| Argentinos žymus veikėjas, buvęs Washingtone Argentinos pasiuntiniu, o paskui užsienių ministeriu Zaballo, savo prakalboj smarkiai peikė garsią Monroe doktriną, kurios šiauriniai amerikonai, kaip girtas tvoros, visuomet griebtis mėgsta. Zaballo pasakė, jog toji doktrina ispaniškoms republikoms yra ne tik sunkenybe, bet net įžeidimu, nes Pietinės Amerikos republikos nereikalauja svetimų apginėjų, kurie labjau už priešus kišasi į tų republikų naminius reikalus. Susibroliavimui Pietinės Amerikos su Šiaurine reikia ko svarbesnio už kokią ten Monroe doktriną, o to kito Šiaurinė Pietinėms seserims mažai davė, to kito joms daug davė ir duoda Europa. Pietinė Amerika daug daugiau reikalų turi su Europa negu su Suvienytomis Valstijomis. Lopšys Argentinos civilizacijos, pasakė Zaballo, yra ne Amerikoj, bet Europoj. Europos, ne Amerikos, pinigai gynė Argentinos nepriklausomybę, į jos laukus gyvybę atgabeno. Europos mokslas rengė mokyklas ir universitetus Pietinėj Amerikoj, o Šiaurinė prie to niekuom neprisidėjo.

Panašiai maž-daug pajuokė Monroe doktriną ir Yale universiteto profesorius Bingham, taigi amerikonas, pasiųstas Berlinan mainais lekcijas skaityti Berlino universitete. Jis savo lekcijoj Berlino ciesoriaus Wilhelmo II mokykloj apreiškė, jog Monroe doktrina gali ne suartinti Pietinės Amerikos republikas su Šiaurine, bet greičiau Pietines nuo Šiaurinės atitraukti.

|| Pasitraukus Švedijos ministerijai, karalius buvo pavedęs baronui de Geer sutverti naują ministeriją, bet jam nepasisekė rasti norinčių ministerijon įeiti.

|| Galicijoj, miestuose Krakove ir Lvove neturinti darbo darbininkai gatvėse sukėlė riaušes, reikalaudami duonos; išdaužė langus duonos pardavinėse ir kitokiose krautuvėse. Išplėšė didesnę dalį valgio produktų pardavinių. Policija neįstengė išvaikyti išalkusių minių, todėl pagelbon reikėjo šaukti kariumenę.

|| Vietoj pasitraukusio nuo vietos Rusijos ministerių pirmininko Kokovcev, caras paskyrė kitą fanatiką Goremikiną.

|| Anglijos sosto įpėdinis 1915 m. žada atlikti ilgą kelionę. Pirmiausia atlankysiąs angliškas kolionijas Australijoj, o paskui užsuksiąs į Suvienytas Valstijas Šiaurinės Amerikos.

|| Rusijos caras savo nurodymuose gailestauja, kad Rusijos žmonės vargą kenčia, nors žemė yra derlinga. Priežastį vargo savo pavaldinių jis mato girtuokliavime gyventojų. Ištikro, vienok, visai kitokios yra priežastis, neleidžiančios rusams pasikelti; ir patį žmonių girtuokliavimą gimdo tos kitos priežastis.

LIETUVIAI AMERIKOJ.

IŠ GRAND RAPIDS, MICH.

Prakalbos. Šeimyninis nesusipratimas. Vasario 5 ir 6 d. vietinė LSSA. 51-ma kp. parengė prakalbas, į kurias kalbėtojum pakvietė Joną Perkuną iš New York. Pirmą vakarą žmonių buvo prisirinkus pilna svetainė. Kalbėtojas aiškino vien darbininkų klausimą. Apie kunigus ir jųjų gaspadines labai mažai teužsiminė (visai be jųjų apsieiti butų "nemada"). Kalbos pertraukoje dainavo TMD. choras, ir dekliamuota. Taipogi rinkta aukų susirinkimo išlaidoms padengti. Kiek surinkta, publika iš rinkėjų nesužinojo. Žmonės per prakalbas ramiai užsilaikė ir atydžiai klausėsi. Baigdamas, kalbėtojas prižadėjo kitą dieną papasakoti apie moteris. Kame priežastis—nežinia, bet į sekantį susirinkimą žmonių prisirinko mažiau. Kalbėtojas, nors prižadėjo kalbėti apie moterių klausimą, drožė apie tikėjimą, Dr. J. Basanavičių su p. M. Yču, Tautos Namus ir visa ką kitą, tiktai ne apie moteris. Kaip atsinešė į tai žmonės, galima spręsti iš to, kad, vos pertraukos sulaukus, apie pusė salės ištuštėjo. Buvo girdėt žmones kalbant, kad tokios kalbos tinka vien geram upui sugadinti. Apie kalbėtoją visai nekaip atsiliepta.

Buvęs prakalbose.

— Vasario 4 d. tula moteris paliko namie du mažu vaiku ir pati nežinia kur išvažiavo. Vyras, parėjęs iš darbo, rado tiktai mažučius. Jisai yra lietuvis, jinai lenkė. Moters prasišalinimo priežastim, sakoma, buvęs nesutikimas. Žmonės sako, daug tame esame kaltės vyro, kuris neužlaikęs priderančiai savo moters ir nelabai dabodavęs namus. **P.**

IŠ ATHOL, MASS.

Teatras. Šventos Onos moterių draugystė, pildydama savo prižadą, vasario 12 d. atvaidino dviveiksmę komedijėlę "Nepasisekė Marytei." Nors visi artistai buvo pirmu sykiu an scenos ir nors nepatogi buvo vieta (lietuviškos svetainės sklepas), visgi atvaidinta neblogai. Viską bemaž-ko sutvarkė pačios Šv. Onos moterių draugijos narės-merginos. Jeigu ir buvo mažų klaidų, tačiaus jos įspudžio negadino.

Malonų įspudį padarė du vaikučiai: Vincukas Gedaitis ir Paulylė Tomašiunaitė. Jie savo roles atliko puikiai ir žiurėtojams labai patiko.

Dekliamacijos butų neblogos, tik truputį permažai: vos tiktai trįs, ir tai striukutės. Padainavo, vien merginos, dvi dainas: "Ilgu, ilgu man ant svieto" ir "Šalyj kelio vieškelėlio"; atlikta vidutiniškai.

Šventos Onos moterių draugystė pravedė taką teatrui Atholyje; taigi turime viltį, kad takas neužžėls. Tam paliudijimu gali buti Šv. Kaz. Pil. Bl. draugijos artistai, kurie jau savo "Degtinę" gerai "apkulė" ir tiktai laukia progos, kad iškėlus ją eikštėn.

Kun. P. Meškaukis, užbaigiant vakarą, papasakojo trumpai apie moterių teises ir jųjų padėjimą. Klausytojai buvo užganėdinti.

Tikimės, kad dabar Atholyje dažniau pasitaikys progų pamatyti lietuviškąjį teatrą, nes visos kitos draugijos, manytina, nenorės pasilikti užpakalyje.

J. E. Kar—s.

IŠ OLYPHANT, PA.

Darbai. Vietos lietuviai. Šisai miestelis yra labai gražus. Darbai anglių kasyklose geri. Mokama nuo anglių vogos. Dauguma anglių "lioduotojas" uždirba vidutiniškai $30 iki $40 į dvi savaites. Apie 2—3 mylios atstumo nuo Olyphant atsidaro naujos kasyklos. Taigi darbai pasididinę. Lietuvių čia labai mažas burelis: vos 7 šeimynos ir keli pavieniai. Nežiurint to, yra dvi lietuviams priklausančios smuklės ir viena mėsinyčia. **Vietinis.**

IŠ PITTSBURGH, PA.

SLA. apskričio susitvėrimas. Vasario 1 d. Pittsburgh'e, Pa., atsibuvo pirmas SLA. kuopų atstovų susivažiavimas dėlei savo apskričio sutvėrimo. Susivažiavime dalyvavo 13 kuopų atstovų. Vienbalsiai pripažinta butinu reikalingumu turėti apskritį Pittsburgh'o apielinkėje. Susivažiavime buvo nurodyta į tai, kad čionykštės SLA. kuopos, susiburusios į apskritį, galės bendromis jiegomis daug pasekmingiau varyti savo darbą, plačiaus pastatyti agitacijos varymą ir žymiai padidinti naujai Susivienijiman įsirašančiųjų narių skaitlių. Susivažiavimas taipogi svarstė abelnus SLA. reikalus.

Susivažiavimo posėdžiams pasibaigus, 6 val. vak. prasidėjo vietinės SLA. 40 kp. parengtosios agitacijinės prakalbos, pamargintos dekliamacijomis bei dainomis, mažų mergaičių atliktomis ir publikai labai patikusiomis. Žmonių į prakalbas atsilankė labai daug, kad net sėdynių pritruko. Apart gražaus užsilaikymo, pažymėtina dar ir didis į prakalbas atsilankiusio jaunimo ir moterių skaitlius. **S—is.**

IŠ BRIDGEVILLE, PA.

Lietuvių bažnyčios nupirkimas. Darbai. "Liet." skaitytojams jau žinoma, kad Bridgeville'ės ir apielinkės lietuviai organizavosi į parapiją. Dabar štai jau ir bažnyčia nupirkta. Po Naujų Metų tapo padarytos galutinės popieros. Kaip girdėt, visa kas užrašyta vyskupo vardu. Vasario 8 d. atsibuvo susirinkimas, kame svarstyta nupirktosios bažnyčios pataisymo reikalai. Sulygta su kontraktoriais už pataisymą užmokėti $870.00. Tikimasi, kad velykinė galima bus atlikti savoje bažnyčioje. Kadangi bažnyčios reikalams surinktųjų iki šiolei pinigų neužtenka, tai išrinkta kolektorius tolimesniam rinkimui. Naujosios bažnyčios reikaluose daug prigelbsti kun. J. Vaišnoras. Organizavimui bei pinigų rinkimui labai daug truso deda p. J. Labanauskas, kuris ir pats daugiausia paaukavo naujajai bažnyčiai.

Darbai pas mus nekaip eina. Kasyklos dirba tiktai po 3—4 dienas į savaitę. Dirbtuvėse irgi prastai dirbama. Tačiaus bedarbių nėra. Naujai atvažiavusiems darbas sunku gauti. **Stasis.**

IŠ WORCESTER, MASS.

Vakaras. Vasario 5 d. dramos draugija "Birutė" statė scenoje penkveiksmę Paparonio dramą "Ponas ir Mužikai." Vaidinimas nusisekė neblogiausiai, vien Berelio rolės vaidintojas pasirodė silpnokai, nes nemokėjo savo rolės, kuom ir kitiems vaidintojams trukdė. Pertraukose p-lė Skeraičiutė pasakė keletą gražių eilių. Pinigo atžvilgiu vakaras taipogi pavyko, nes žmonių prisirinko beveik pilna svetainė. Draugijai, tikimasi, pelno bus. Kadangi nebuvo pagarsinta, kam skiriama pelnas, tai galima manyti, kad ištiks tas pats, ką ir po "Genovaitės" vaidinimui, kuomet draugija parengė vakarienę su svaiginančiais gėrimais.

Gegutė.

IŠ RACINE, WIS.

SLA. 100 kp. vakaras. Darbai. Vasario 1 d. pas mus atsibuvo vietinės Sus. Liet. Am. 100 kp. parengtas vakaras, kame Kenoshos "Birutės" draugijos artistai vaidino veikalą "Audra Giedroje." Apart vaidinimo, buvo ir dekliamacijų, kurias atliko p-lės Vaičiunaitė, Varanavičiutė, Viršulaitė ir k. Visas vakaras, tariant, kvepėjo lietuviška dvasia. Šisai įspudis didinosi, ačiu įvairiems žaislams, kaip "Aguonėlė" ir k. Apart to, buvo skrajojanti krasa, kurios pirmąją dovaną laimėjo p-lė Bajoriutė, antrąją — ponia Zakauskienė ir trečiąją — p-lė Radavičiutė.

Imant abelnai, vakaras nusisekė ir nemažai linksmumo visiems suteikė. Tačiaus, nežiurint gero vakaro pasisekimo ir malonių įspudžių, širdin nenoroms lindo liudėsis. Racine lietuvių yra sulyginamai daugiau negu Kenoshoje. Jaunimo, tvirtų ir dirbti galinčių jiegų, užtektinai; žodžiu sakant, raciniečiai turi visas progas, kad patiems kuouoliausiai veikti. O čia turime varginti savo kaimynus, kad jie paruoštų mums vakarą, suteiktų keletą malonumo valandėlių. Žmonės turi iš kitur atvažiuoti, kad atlikus tai, ką męs, vietos jaunimas, jeigu norėtume, galėtume atlikti. Žmogus nenoroms gėdą ir nuliudimą jauti, matydamas tokį dalykų stovį. Kenošiečiai tais žodžiais tegul neužsigauna. Už jųjų pasidarbavimą, vargą, kelionę Racine lietuviai, kaip ir patįs rengėjai, vien ačiu gali pasakyti, dvigubą ačiu už gerą pamokinimą ir parodymą, kaip ir ką galima nuveikti. Be abejonės, męs, raciniečiai, pasimokysime iš šios lekcijos ir išmoksime dirbti neblogiau už kitų vietų lietuvius.

Darbai pas mumis pradėjo silpnai eiti. Darbininkai kas savaitė atleidžiama iš dirbtuvių. Nesenai dabar Case kuliamųjų mašinų dirbtuvė atleido didelį skaitlių darbininkų; tas pats su Mitchell Motor Co. ir kitomis dirbtuvėmis. Ar darbai pagerės umu laiku—nežinia. **Mačiulis.**

IŠ FRANKLIN, N. H.

Streikas. Sustreikavo čia pančiakų dirbtuvių darbininkai. Iki šiolei streikas eina gerai. Streiklaužių atsirado tiktai 3 lenkai ir vienas francuzas. Streikininkai, jeigu tik daugiaus streiklaužių neatsirastų, į šiuos kelis jokios atydos neatkreipia. Darbininkai reikalauja, kad mokestis butų pakelta puse cento ant kiekvieno pančiakų tuzino. Jeigu šitasai reikalavimas butų išpildytas, tai kiekvieno darbininko dienos alga pakiltų 20 centų. Dirbtuvės savininkas ne tiktai nenori išpildyti šio reikalavimo, bet dar ir pranešė streikininkų delegatams, kad uždarys dirbtuvę šešiems mėnesiams, jeigu darbininkai negrįš atgal prie darbo. Streikininkų dvasia augštai pakilusi. Susirinkimai atsibuna kasdien. Vienbalsiai nutarta negrįšti prie darbo, kol reikalavimas nebus išpildytas.

Felix Baker.

IŠ CAMDEN, N. J.

Pirmos prakalbos. Darbai. Vasario 1 d. čia atsibuvo pirmos nežinomų rengėjų paruoštos prakalbos. "Kovos" redakcija atspausdino apgarsinimus, o anglai išnešiojo juos po lietuvių namus. Apgarsinimuose buvo pasakyta, kad atvažiuos iš Philadelphijos 'garsus kalbėtojas' J. E. Stasulevičia. Taigi paskirtoje dienoje ir valandoje žmonių prisirinko pilna į svetainę, kurią anglų socialistų kuopa uždyką pavedė surengtomsioms prakalboms. Pusiau trečią valandą atvyko ir "garsus kalbėtojas." Paprašius pirmininkui, kad publika svetainėje nerukytų, ir perstačius "garsų kalbėtoją," šisai, brolyte, tartum iš maišo pradėjo pilti. Ko čia nebuvo! Rasi, gulbės pieno ir.... ko nors naujo tiktai stygo. Bedarbėse mašinos kaltos. Kuomet nebuvo mašinų, visi žmonės darbo turėjo. Kapitalistas išrado mašiną, ir tukstančiai darbininkų liko be darbo. Toliaus musų garsuolis paėmė nagan bankierius Morganus bei kitus turtuolius ir davė jiems per kelines: kam jie sukrovę turtus, laikosi juos sau. Nuslinkus šiam juodam debesiui, prasidėjo tikriausia audra po neišvengtinas klebonijas. Tie nevydonai kunigai gavo tiek, kiek tik tilpo. Manau, jau daugiaus nedrįs jie priešintis socialistams. Toliaus pasipylė prižadai apie rojų, kuris įvyks ant žemės, užstojus laimingai socialistų gadynei. Musų klausytojams net seilės per smakrą varvėjo, vien apie tai tik pamislinus. Žodžiu sakant, viskas, anot tos pasakos, "atsibuvo kuopuikiausiai." Bet deja.... Trįs metai atgal aš girdėjau.... tą pačią kalbą Philadelphijoje. Nenoroms prisiminė man Lietuvos ubagas, išsimokinęs vieną poterių ir traukiąs su juom iš kaimo į kaimą, iš grįčios į grįčią. Ten ubagas su vienu poteriu iš kaimo į kaimą traukia; čia socialistas metais iš miesto į miestą važinėja ir iki paskutinei smulkmenai tą pačią dainą dainuoja. Veržėsi viršun sunki mintis: argi musų socialistai negali ką nors įdomesnio, savitesnio išgalvoti, negu šioji amžinai ta pati nuobodi pasaka apie busimąjį rojų ir nuolatiniai turtuolių-nevydonų ir kunigų keikimai? Argi čia minties bankrotas? Naujose vietose tie visi skambųs žodžiai, be abejonės, išpradžių įspudį daro. Tas pats ir pas mus. Pasisekė po prakalbų sutverti čia LSS. kuopa, kurion įsirašė apie 20 sąnarių.

Darbai pas mus sumažėjo. Daug žmonių be darbo. Žiema šįmet pas mus labai graži.

J. Kl.

IŠ E. ARLINGTON, VT.

Vietos lietuviai. Musų miestelis, regis, yra gerai žinomas "Liet." skaitytojams. Kaip žinoma, čia gyvavo po vieną SLA. ir TMD. kuopą. Vietos lietuviai tačiaus šiomis kuopomis nebuvo pilnai užganėdinti ir todėl buvo sumanę sutverti dar vieną SLA. kp. Prie naujai susitvėrusiosios kuopos prisidėjo apie 20 žmonių. Šalė to, manyta buvo įsteigti bent mažą žmonėms tinkamą knygynėlį. Buvo manyta pripratinti žmones prie skaitymo ir tokiu budu atitraukti nuo kortavimo. Organizavimo darbas, tulos priežasties dėlei, nepavyko, ir tuojaus pradėta "bubnyti," kad, girdi, "patriotų darbas nuėjęs niekams.' "Patriotų darbas" (knygynėlio ruošimas) buvo ne kas kita, kaip tiktai apšvietos darbo nepasisekimas. Taigi suprantama, iš ko čia buvo juoktasi.

Vienybės pas vietos lietuvius nėra jokios. Kai-kurių laikraščių paskatinami, žmonės kuosmarkiausia viens ant kito užsivarinėja. Ką vienas gira, tą kitas peikia. Nenuostabu todėl, kad nevienam apsisuka galva tokiame "sukuryje," ir, negalėdamas, kaip sakoma, posmų atrasti, žmogelis nekartą meta viską šalin ir grįžta atgal prie kortų, kame neranda jokių sau nesuprantamų užduočių. Mažiau savitarpinės kovos, daugiau vienybės, ir be abejonės, panašųs dalykai butų išvengti.

Nesenai čia sumanyta sutverti S.L.R.-K.A. kuopa, prie kurios žada prisidėti 31 ypata. Manoma, viskas pasiseks įvykdinti be jokių ypatingų kliučių.

Grinoriaus pagelbininkas.

IŠ PROVIDENCE, R. I.

Stebuklingas "pinigų didintojas." Darbai. Šiądien margame sviete priviso visokių "stebukladarių" tiek daug, kad, tikrai, kartais jų užtinki tokioje vietoje, kur visiškai nesitikėta. Vienas tokių "stebukladarių" nesenai buvo pasirodęs pas mus. Tai buvo jaunas dar vyras-lietuvis, kuris sakėsi iš New Yorko atvažiavęs. Atvažiavęs, jisai apsigyveno pas vieną moterį, kurios vyras tuojaus po Kalėdų buvo pasimiręs. Greitu laiku atvažiavęs susibičiuliavo su našle. Po dideliu sekretu jisai pasisakė jai, buk mokąs perdirbinėti pingus, tai yra smulkų pinigą paversti į stambesnės vertės. Kad persitkrinus, moteris keletą kartų davė jam po penkis doliarius, ir anasai "perdirbdavo" juos į dešimtį doliarių. Moteriai visai apsvaigo galva. Apsvaigimą padidino "stebuklingas pranašavimas," kad, mirus pirmam vyrui, jinai ištekės už antrojo ir bus labai turtinga. Taigi, tasai "pranašavimas" jau buvo pradėjęs pildytis. Kadangi pinigų ateityje bus užtektinai, tai ko varžytis? Jinai vien vaikščiodavo po krautuves ir pirkdavo, ką tik užsimanydavo. "Perdirbtuosius" pinigus visur priimdavo, ir tai pertikrino moterį, kad jie ištikrųjų geri. Abiejų buvo susitarta jau ir apie vestuves. Bet vestuvėms reikalinga daugiau pinigų. Kadangi pasilikusių pinigų buvo nedaug, tai moteris nevilkindama nubėgo dirbtuvėn pas savo brolį ir papasakojo apie visus "stebuklus," prašydama paskolinti kaip galima daugiau. Brolis, matyt, buvo "netoli bėgęs." Taigi pasiskubino į banką, išsiėmė savo tris šimtus doliarių ir atidavė jai, kad "stebukladaris" juos į $600 paverstų, o jeigu galima, tai ir į daugiau. Atsirado ir keletas pašalinių lengvatikių. Taip, vienas davė $30, kitas—$14. Išviso susidėjo $440, su kuriais visi tuojaus nutraukė pas musų gudruolį ir tuojaus paklojo suvyniotus pinigus ant stalo. Besikalbant visiems ir laukiant stebuklo, anasai vyras pasisakė turįs nueiti į vaistinę (aptieką) tam tikrų prie perdirbimo reikalingų vaistų nusipirkti. Kol jisai nesugrįš, uždraudė čiupinėti pundelį su pinigais. Visi susisėdę linksmai kalbėjosi apie busiamuosius turtus. Galop pasirodė, kad perilgai "meisteris" negrįžta. Susirupinę, visi griebėsi pundelio. Tenai ištikrųjų pasidarė "stebuklas": pundelyje buvusieji pinigai "stebuklingai" buvo jau pavirtę į... be jokios vertės popiergalius. Išėjęs "meisteris" "stebuklingai" išnyko ir iki šiai dienai nesugrįžta. Ar apgautieji lengvatikiai, kartais susisėdę ir pinigus ant stalo pasidėję, nelaukia atsivertimo popiergalių atgal į pinigus—nežinia.

Darbai pas mumis silpnai eina. Iš kitur važiuoti į čia darbo jieškoti nepatartina; yra pakaktinai savų bedarbių.

Jaunas vaikinas.

IŠ POTTSVILLE, PA.

Šušinsko likimas. Kiti lietuviai užmušimų bylose. J. Šušinskas, kuris, kaip iš laikraščių žinoma, buvo apkaltinas Pov. Januleviciaus papjovime per praeitas velykas Shenandoah, Pa., ir pasmerktas vasario 10 d. š. m. pakarti, vasario 9 d. tapo išvežtas iš Schuylkill apskričio kalėjimo į "Eastern Penitentiary" Philadelphijoje. Šiame kalėjime jisai nuteista išbuti iki gyvos galvos, kadangi mirties bausmė jam pakeista amžinu kalėjimu.

Toje pat vas. 9 dienoje Schuylkill apskričio teismas nuteisė Kazį Raulinaitį iš New Philadelphijos į tą patį "Eastern Penitentiary" 22 metams. K. Raulinaitis buvo apkaltintas antrojo laipsnio žmogžudystėje. Pagal apkaltinimo aktą, naktyje iš balandžio 30 d. į gegužio 1 d. 1913 m. M. Vaitiekunienės saliune New Philadelphijoje, Pa., ištikusios peštynės, laike kurių K. Raulinaitis iš revolverio peršovęs Simą Puišį ir tuom pačiu revolveriu Juozui Zelenckui galvą taip perskėlęs, kad pastarasai už 15 dienų miręs. Už S. Puišio peršovimą kaltinamasai nubausta kalėjimu 7 metams, o už J. Zelencko—15 m.

Panašus likimas ar tik nelaukia ir trečio šiame apskrityje lietuvio—Jono Simanavičiaus iš Shenandoah, Pa. Jisai yra kaltinamas tame, kad vasario 21 d. 1913 m. užgalabijęs savo pačią ir josios lavoną įmetęs į kasyklų urvą. Tardymas turėjo atsibuti sausio mėnesyje š. m., bet kadangi J. Simanavičius yra pripažintas protiškai nusilpusiu, tai tardymas atidėta, kol kaltinamasai nesustiprės. Dabar Simanavičius randasi Schuylkill Haven bepročių name. **S.**

IŠ DES MOINES, IA.

Darbai. Vagystė. Stebuklingas išsigelbėjimas. Darbai einasi gerai. Uždarbiai neblogi, ir lietuviams, kurių čia yra pusėtinas burelis ir kurie visi sutikime gyvena, einasi neblogai.

Vasario 6 d. nakčia tapo apvogtas saliunininkas A. Simonas. Vagis dinamitu sudraskė spintą ir pinigus išsinešė su savim. Kiek pavogta—nežinia, kadangi savininkas to nesako.

Nesenai čia vienas naktinis Maple Black Co. kasyklų vežėjas išsigelbėjo nuo mirties tiesiog stebuklingu budu. Minėtasai vežėjas išvažiavo į viršų ir už valandėlės, pasikalbėjęs su sargu, norėjo grįžti atgal. Nepastebėjęs, kad keliamosios klėtkos (elevatoriaus) nėra, žengė tiesiog "šafton." Bepuldamas, kokiu tai nesuprantamu budu nusistvėrė už virvės ir, 35 pėdas žemyn nuvažiavęs, užsilaikė. Jam šaukiant, pribuvo sargas ir ištraukė jįjį viršun gyvą ir sveiką.

I. Kazlauskas.

IŠ SO. OMAHA, NEBR.

Parapijos reikaluose. Pastaruoju laiku So. Omahos lietuvių tarpe prasidėjo judėjimas. To judėjimo priežastim yra klebonijos statymo klausimas. Kadangi skolos vyskupui už bažnyčią dar neišmokėtos, tai žmonės naują skolą bijosi užsitraukti.

Vasario 8 dieną, išvažiavus klebonui kun. Jonaičiui į Rytus savo reikalais, tapo pliakatais sušauktas parapijonų susirinkimas minėtamjam klausimui aptarti. Kaip tiktai publikos išrinktasai pirmininkas paaiškino, koksai klausimas bus rišamas, ir paragino gerai apgalvoti visą reikalą, parapijai, ar vyskupui. Kaip pakoma, visas maišas užklausimų. Toliaus prasidėjo ginčai. Pakeltas tapo klausimas, kam turės priklausyti busimoji klebonija: parapijai ar vyskupui. Kaip parapijos, taip ir vyskupo šalininkų buvo užtektinai, ir kad susirinkimui sutvarkyti žmonės buvo priversti išrinkti vedėją. Didžiuma balsų tapo išrinktas p. B. Maslauskas, kuriam per didelę bėdą pasisekė nuraminti įsikarščiavusią perdaug publiką. Išpradžių dauguma buvo tos nuomonės, kad kleboniją pavedus vyskupo nuosavybėn. Ačiu kalboms, žmonės pradėjo tartis ar kartais negeriau butų pačiai parapijai paimti busimąją kleboniją parapijos nuosavybėn. Kai-kurie gi sako, kad vyskupas, ieigu klebonija butų ne jojo vardu užrašyta, neduosiąs parapijai kunigo. Taip klausimas ir likosi neišrištas.

Klebonija musų parapijonai labai daug rupinasi, bet užtai apie savo mokyklą, kame mažiulius galima butų pamokyti prigimtos kalbos, visai yra užmiršę. Vos 3—4 žmonės iki šiolei supranta šio reikalo svarbumą ir kelia savos mokyklos steigimo klausimą.

Kipšas iš Pakapio.

IŠ MANCHESTER, N. H.

Prakalbos. Vasario 1 d. pas mus buvo parengtos prakalbos, kad parinkus aukų Tautos Namams Vilniuje. Vakaro vedėjui p. D. Taparauskui pranešus, kad prakalbos atsidarys lietuvių beno "Kareivio" atliktu musų tautiškuoju hymnu, visa publika atsistojo ir su priderančia pagarba išklausė kiekvieno lietuvio branginamos meliodijos. Apart hymno, buvo grajinta dar keletas lietuviškų dainelių, ir visos jos, kaip buvo matyti, publikai labai patiko. Toliaus jau sekė prakalbos. Kalbėtojais buvo pakviesti pp. Ramanauskas ir Kirdiejus iš Lawrence. Klausantieš kalbėtojų, galima buvo matyti, kad abu rupestingai prisiruošė prie savo pažadėtųjų kalbų. Tarp kitko, palietė musų, Amerikos lietuvių, laikraštiją ir nurodė, kur kuri dalis veda ir ko kiekviena jųjų verta. Aukų Tautos Namams surinkta $58. Publikos buvo apie 150 žmonių.

Sekantį nedėldienį, vasario 8 d. atsibuvo LSS. 171 kp. parengtos prakalbos. Kalbėjo p. V. Jakštis iš Bostono. Kalbos tema buvo: "Iš kur skurdas paeina." Drauge su tuom kalbėjo apie ko-operacijos reikalingumą. Galop palietė ir laikraščius. Ragino žmones skaityti visokius, bet ypatingai socialistiškuosius. Apart šio kalbėtojo, programe buvo dar keletas. Taip, p. A. Zubkus laikė paskaltą (iš knygelės) temoje: "Kunigai, bedieviai ir social-demokratai." Kitas kalbėtojas, p. D. Taparauskas, kalbėjo apie ko-operaciją, kuri, kaip matyt, čia pradeda atgyti. Prie naujai besitverlančios ko-operacijos prisirašė 11 ypatų; prie 171 kp. dramos ratelio prisirašė 3 merginos ir 4 vyrai. Buvo dar ir dekliamacijų: p. Vaičiulis dekliamavo "Dirbk ir Melskis" ir p. A. Zubkus — "Trokštu." Aukų Siberijos kankiniams surinkta $3.50. Publikos buvo apie 100.

Esperanto.

IŠ MONTELLO, MASS.

Prakalbos su kačių koncertu. Vasario 8 d. atsibuvo SLA. parengtos prakalbos. Kalbėjo p. S. E. Vitaitis, "Ateities" administratorius ir kiti. Kai-kurie vietos socialistai prakalbose surengė tikrą kačių koncertą. Staugė, rėkė, tartum, laukiniai žvėrįs. Kad tai butų koki "tamsuoliai," tai dar šiaip-taip, bet čia save pirmeiviškais vadinančiųjų laikraščių korespondentai. Kaip girdėti kalbant, tai buvo "gaminama medžiaga" savo korespondencijoms. Kitaip, vargu ar turėtų apie ką rašyti.

Antanas ten buvęs.

IŠ MONTREAL, CANADA.

Darbai. Draugijos. Pas mus Montreal'yje darbai sumažėjo jau nuo rudens. Dirbama tiktai po 4—5 dienas į savaitę (dienos darbas 8 valandos). Kame darbų sumažėjimo priežastis, sunku įspėti. Vieni sako Anglija statanti naujus karo laivus ir todėl Kanadai neišduodanti tiek pinigų, kiek reikia (?). Kiti gi bedarbės priežastis mato šalies viršininkų rinkime. Ar kuri šių nuomonių yra teisinga, sunku pasakyti.

Draugijų męs čia turime išviso penkias: dvi katalikiškas ir tris laisvas. Katalikiškosios vadinasi Šv. Kazimiero ir Šv. Onos Moterių draugijomis. Jos gyvuoja pusėtinai, laiks nuo laiko parengia balių. Rengiamieji baliai nevisuomet, žinoma, atneša pelno. Šiame atvėjyje nesiseka, kaip kalbama, ypač Šv. Kazimiero draugystei, kuri turi dažniau nuostolių negu naudos iš savo rengiamųjų balių. Draugijos nesisekimo priežastis esanti tame, kad baliai paprastai rengiama daug-maž tuom laiku, kaip ir kitų draugijų. Už lenktyniavimą žmonės Šv. Kazimiero draugijos rengiamųjų vakarų nenorį lankyti.

Laisvųjų draugijų turime šias: D. L. K. Vytauto Kliubas, Susivienijimas Lietuvių Montreal'yje (buvusi SLA. kp.) ir moterių draugija "Birutė." Susivienijimas Liet. Mont. nors narių turi mažai, bet pusėtinai gyvuoja. Kruta ir "Birutės" dr-ja, bet platesniam josios veikimui kliudo ta pati liga, ką ir minėtamjam Susivienijimui, butent: mažas narių skaitlius. Iš visų trijų laisvųjų draugijų geriausiai gyvuoja D. L. K. Vytauto Kliubas, kuris užvis daugiausia turi narių (suviršum 300) ir yra nupirkęs žemės sklypą kliubo svetainei statyti. Kaip gerai kliubas stovi pinigų atžvilgiu, galima spręsti iš to, kad už pirktąją žemę užmokėta virš $6,000.00 ir neužilgo žadama statyti namą.

Pastaruoju laiku šioji draugija turėjo kiek trukdėsių. Norėta, mat, draugiją pakeisti iš laisvos į katalikišką. Trumpais ruošais pasakojant, viskas atsitiko sekančiai. Į metinį susirinkimą, atsibuvusį sausio 4 d., atėjo musų klebonas, kun. J. Vyšniauskas. Toksai netikėtas kunigo atėjimas į laisvos draugijos susirinkimą taip žmones nustebino, kad net susirinkimas valandėlei tapo pertrauktas. Žmonės žiurėjo į kleboną, tartum pamatę kokį nepaprastą dalyką. Galop atsipeikėjo ir paklausė kunigo, ar jisai kokiu reikalu susirinkiman atėjo? Kun. Vyšniauskas atsakė norįs tiktai susirinkimo paklausyti. Pertrauktasai reikalų svarstymas vėl atsinaujino. Už kiek laiko kun. Vyšniauskas, pasiprašęs balso, prabilo į susirinkusius: "Aš," sako, "norėčiau, kad šioji Vytauto draugija butų ne tiktai grynai lietuviška, bet ir grynai katalikiška." Po šių kunigo žodžių svetainėje iš visų pusių pasipylė vieni kitiems priešingi balsai. Vieni, pritardami kunigui, sakė, kad draugija turi buti perkeista į katalikišką; kiti gi reikalavo, kad draugija pasiliktų taip, kaip iki šiolei buvo. Galop visas reikalas palikta sekančiam susirinkimui, kurisai atsibuvo vasario 1 d. Kun. Vyšniauskas atėjo ir į šį susirinkimą ir reikalavo, kad jojo įnešimas butų užtvirtintas. Šį kartą pasirodė toksai pat nuomonių išsisklaidymas, kaip ir pirmame susirinkime. Galop, kad priėjus prie kokios nors pabaigos, kun. Vyšniauskas paprašė, kad klausimas butų paduotas balsavimui. Perbalsuota ir pasirodė, kad neprigulmingo kliubo šalininkai laimėjo 14 balsų dauguma. Klebonas, išgirdęs apie balsavimo pasekmes, nuėjo pas finansų sekretorių ir pareikalavo, kad jam butų sugrąžinti pinigai, kuriuos jisai, pereitame susirinkime įsirašydamas, įmokėjo į draugijos iždą. Reikalavimas buvo tuojaus išpildytas, ir kunigas apleido susirinkimą. Vasario 8 d. kliubiečiai gavo vėjo nuo klebono per pamokslą. Dabar kliubiečiai kalba, kad kunigui daug geriau rupintis savo parapijos reikalais ir nesikėsinti 'krikštyti' senos ir ramiai sau besidarbuojančios draugijos.

Kliubo narys J. A. B—us.

NUO REDAKCIJOS

Visi laikraščiui siunčiami rankraščiai turi but pažymėti autoriaus parašu ir adresu. Pasirašantieji pseudonymais turi paduoti, Redakcijos žiniai, ir savo tikrąjį vardą.

Redakcija pasilieka sau teisę atsiunčiamus jai rankraščius trumpinti ir taisyti.

Netinkamus laikraščiui rankraščius Redakcija, pareikalauta, grąžina autoriui atgal jo lėšomis.

Reikia visada rašyti plunksna ir tik ant vienos popierio pusės, palikant plačius tarpus tarp eilučių.

Apžvalga.

Apie lietuvių vėliavą. Kokios spalvos privalo buti, ar yra lietuvių tautos vėliava? Šitą klausimą jau ne sykį kelta, ne sykį svarstyta, bet visgi prie jokio galutinio nusprendimo neprieita. Turime tris Lietuvas: Didžiąją Lietuvą, Mažąją arba Prusų Lietuvą ir, taip sakant, Amerikos Lietuvą, ir visos trįs vartoja kitokios rųšies tautines vėliavas. Teisybę pasakius, tik dvi pastarosios vartoja, nes Didžiojoj Lietuvoj viešas lietuvių tautinės vėliavos vartojimas nėra valdžios leidžiamas. Vienok buvo atsitikimų, kad ir ten kartais ją vartota; pirmosios Lietuvių Dailės parodos atidaryme ir, berods, Vilniaus Seimo laikuose pavartota raudona vėliava su žirgvaikiu viduryj. Tai padaryta sulyg Dr. J. Basanavičiaus patarimo, kuris išreiškė nuomonę, buk senovės lietuvių vėliavos spalva buvusi raudona su žirgvaikiu viduryje (Čia reik pažymėti, kad ir šita nuomonė yra grynai ypatiška Dr. Basan. nuomonė, su kuria toli gražu ne visi istorikai sutinka). Kaip ten nebutų, Didžiojoj Lietuvoj iki šiolei nėra tam tikros visų priimtos, taip sakant, nusistovėjusios vėliavos.

Užtai Prusų Lietuva ir Amerikos Lietuva tai turi. Prusų Lietuvoj tautinės vėliavos kombinacijon priimta šios spalvos: žalia—iš viršaus, balta—viduryj ir raudona—apačioj, viduryj—žirgvaikis, arba "vytis." Kuomi prusai lietuviai tokią spalvų kombinaciją pamatuoja,—męs nežinome.

Amerikos lietuviai, vieton Prusų lietuvių trispalvės kombinacijos, vartoja dvispalvę: mėlsvą ir baltą—taipgi su žirgvaikiu viduryj. Šita melsvai balta vėliava pas amerikiečius įgijo jau, taip sakant, pilietystės teises: jas vartoja didžiausios lietuvių organizacijos, jos vartojamos visuose iškilminguose apvaikščiojimuose, svetainių papuošimuose etc. Prie jos paprato ir amerikonai, ir kitų tautų čia gyvenantieji svetimtaučiai.

Savo keliu tas vėliavos spalvų klausimas yra neužbaigtas. Jau vienas tas faktas, kad, ažuot turėjus vienodą vėliavą, visos trįs dalįs kas sau turi skirtingos kombinacijos vėliavas, parodo, kad kas nors yra ne taip, kaip turėtų buti. Viso trįs dalįs negali neklysti, greičiausiai gi gal visos trįs klysta.

Kokia gi ištikro privalo buti lietuvių vėliavos spalva? Tą žada labai lengvai išrišti p. V. Struogis, kuris užsidėjo lietuviškų vėliavų dirbtuvę Brooklyne. Apie tai skaitome "Vien. Liet." (Num. 6):

> **p. V. Struogis, iš Brooklyn, N. Y. (442 Grand st.) užvedė lietuviškų vėliavų dirbtuvę. Nesenai mums ("Vien. Liet." Redak.) teko matyti tų vėliavų padarytą pavyzdį. Vėliava susidės iš trijų varsų išilgai nuo paparčio: iš viršaus — mėlyna, viduryj — balta, apačioj — raudona. Per vidurį tautinė žymė — vytis, arba kaip priimta sakyti, — žirgvaikis. Visa žymė vyšniavos spalvos, geltsvais pakraščiais; patsai vytis melsvuose šarvuose ir ant balto žirgo.**
>
> **Tačiaus p. V. Struogis dar abejoja [ir gerai daro. Liet.], negi tikros yra šitos lietuvių vėliavos spalvos. Todėl atspausdino šios vėliavos paveikslėlius ant tam tikrų lakštų ir žada jų kelis tukstančius išsiuntinėti visiems lietuvių historikams, rašytojams, senovės žinovams, visuomenės veikėjams, draugijoms ir tt., kad nubalsuotų, ar jie sutinka šitokią vėliavos spalvą priimti.**

Kas tokios nenorėtų, gali nurodyti savo priežastis ir paduoti pataisymų. Nubalsavimas, tikimasi, galėsiąs pereiti iki sekančių Naujų Metų.

Kas p. V. Struogiui patarė priimti tokią daugspalvę kombinaciją ir ar kuomi toks spalvų parinkimas pamatuojama, męs nežinome.

Manytum, kad čia norima lyg sutaikinti visas tris Lietuvos dalis ir iš visų padaryti vieną kombinaciją—reiškia, kad niekam nebutų "krividos,"—kad "ir vilkas butų sotus, ir ožka čiela." Šioj vėliavoj, vadinasi, kiekviena Lietuvos dalis turėtų bent vieną, arba net ir dvi savo dabar vartojamų spalvų.

Ar p. Struogio sumanymas išriš galutinai šitą klausimą dabar, to negalima iškalno pasakyti, bet kad jis paskatins lietuvius šiuom reikalu pasirupinti ir kokiu nors budu prieiti prie vienodumo,—apie tai negali buti abejonės.

Ir jau didis laikas tai padaryti. Lietuvių tautinė sąmonė šiądien jau taip išaugusi ir taip subrendusi, kad yra, išdalies, net gėda neturėti vienodos visiems lietuviams vėliavos. Laikas tą klausimą išrišti!

Bet kaip? Žmonės nori turėti vėliavą tokią, kokią turėdavo senovės lietuviai. Kokią gi vėliavą turėjo senovės lietuviai? Tame ir klausimas, ir, berods, nėra dviejų nuomonių, kurios tarp savęs sutiktų.

Męs neesame istorikais, neigi senovės tyrinėtojais-specialistais, todėl ir nemanome leistis į istoriškus išvedžiojimus. Vieną dalyką, tačiaus norėtume pažymėti: Lietuviai niekados, berods, neturėjo vienodos savo tautinės vėliavos,—tokios vėliavos, kaip kitos tautos dabar turi. Tais laikais (Gedimino, Vytauto ir Keistučio laikais) jokia tauta neturėjo savo pastovių tautinių vėliavų: viešpataujančio karaliaus ar kunigaikščio vėliava buvo visos tautos vėliava, bet tik iki tol, iki kol jis, ar jo šeimyna ant sosto laikėsi. Jo vietą užėmus kitam, ir "tautos" vėliava mainėsi. Tas, berods, buvo ir su Lietuvos kunigaikščiais: didžiojo kunigaikščio vėliava buvo skaitoma ir visos Lietuvos vėliava, bet tik patol, pakol jo vietos neužėmė kitas. Tautinės vėliavos, kokias dabar įvairios tautos vartoja (francuzai, vokiečiai, italai, rusai, serbai, grekai etc.), yra dar visai nesenai atsiradusios, nors tos tautos turi daug senesnę neabejotiną istoriją už musiškę. Dinastijų (viešpataujančių šeimynų) ženklai liko, berods, po senovei, tačiaus tautos išsirinko tulą spalvų kombinaciją ir tarė: tas bus musų tautos oficialė vėliava. Chinai, numetusie savo geltonąją su drakonu vėliavą ir priėmusie penkių spalvų vėliavą vos porą metų atgal, yra naujausiu tam pavyzdžiu. Berods, nieko kito ir lietuviams neliks padaryti, kaip tik, susitarus, išrinkti tulų spalvų kombinaciją ir visiems ją pripažinti nemainoma lietuvių vėliavos spalva. Šis darbas turėtų koncentruotis musų Mokslo Draugijoj, istoriškoj jos sekcijoj.

Kol, vienok, nebus neatmainytinai nustatyta tokia spalvų kombinacija, męs manome, kad butų begalo nepatogu kiekvienam turėti ir dirbti vėliavas sulyg savo išmanymo. Reik prisilaikyti to, kas pas mus jau įsivyravo, gavo pilietystės teises (taigi Amerikoj — melsvai balta spalva). Nes jeigu pirm galutinio nusprendimo visos draugijos pradės kas sau dirbdinti įvairias vėliavas, tai iš to pasidarys tik košeliena ir pajuoka svetimtaučių akyse.

P. Struogio sumanymas, kaip minėjome, bus geru akstinu prie šio klausimo išrišimo, ir jeigu jis, nesigailėdamas nemenkų iškaščių, leidosi tai daryti, už tai jį verta pagirti. Vieną tik patarimą čia gal but galima butų suteikti: kad to "balsavimo," kaip augščiaus pasakyta, atsakymai suplauktų atgal ne pas p. Struogį, neigi pas kitą kokį privatišką asmenį, bet Lietuvių Mokslo Draugijon Vilniuje, kur susispietę visi musų istorikai ir veikėjai.

"Vairas"—naujas paveikslinotas žurnalas. Pagalios pasirodė pirmas numeris naujo lietuvių dvisavaitinio žurnalo "Vairas," apie kurio žadamąjį leidimą jau buvome savo laiku "Lietuvoj" minėję.

Peržiurėjus šį numerį atydžiai, ištikro galima pasakyti: "Na, tai galų-gale ir męs, lietuviai, galime save pasveikinti, kad bent sykį susilaukėme tikrai gražaus iliustruoto lietuvių žurnalo, kurį smagu pačiam į rankas paimti ir ne sarmata kitiems parodyti!" Ištikro, šisai pirmas "Vairo" numeris ir savo turiniu, ir savo paveikslais, ir savo abelna išvaizda gali drąsiai stoti šale kad ir geriausių panašios rųšies svetimtaučių žurnalų.

Pirmojo numerio turinys, apart įžanginio žodžio, susideda iš sekančių straipsnių: Kun. Dr. J. Steponavičiaus: "Čiurlionis ir musų dvasios etikos apsireiškimai"; Sofija Čiurlionienė (Kymantaitė): "Maironies Kanklių Stygos"; M. Yčas: "Amerikos Lietuva"; S. Čiurlionienė: "Draugui"; K. J. T.: "Kun. Ant. Kaupas"; Vydunas: "Labai mums reikalinga ypatybė"; Pr. Penkaitis: "Tėvynėn grįštant..."; Aišbė: "Viso ko pradža—kiaušiniai" (Scenos vaizdelis); Musų raštai (apžvalga); Trumpa pernykščių metų apžvalga. Paveikslai: A. Žmuidzinavičiaus — Regėjimas; M. K. Čiurlionies fotografija; Čiurlionies paveikslai: "Rex," "Fantazija" ir "Pasaka"; Maironio fotografija; Lietuvos Rytų "kiemas-kaimas" (fotografija), Ketvirtasai Amerikos Laikraštininkų Seimas Shenandoah, Pa., (fotografija); Kun. A. Kaupas (fotografija); A. Valdemaras, pirmutinis lietuvis privat-docentas Peterburgo Universitete. Viršelis ir vinietos, pieštos dailininko P. Rymšos.

"Vairas" iš pačių pradžių stoja darban su stipria šeimyna. Jam sandarbininkauti yra pasižadėjęs čielas burys geriausių literatiškų ir mokslišką jiegų, kas matyt iš sekančių "Vairo" sandarbininkų: Aišbė, Dr. J. Basanavičius, Bytautas, Buga, S. Čiurlionienė (Kymantaitė), T. Daugirdas, Kun. Dr. Gustaitis, M. Yčas, I. Jonynas, Karuža, Kubilius, P. Matulionis, L. Noreika, Pr. Penkaitis, J. Tumas, A. Valdemaras, prof. E. Volteris, Vydunas ir kiti.

Artistiškąją "Vairo" dalį prižiurės toki žinomi lietuvių dailininkai, kaip A. Jaroševičius, P. Rymša, S. Šlapelis, A. Varnas ir A. Žmuidzinavičius.—Jau tas vienas gali duoti užtikrinimą, kad dailės žvilgsniu "Vairas" visados stovės augštai.

Šiuosmet sukanka 10 metų nuo atgavimo lietuvių spaudos Lietuvoj. "Vairas" yra vainikas,—gražus vainikas,—kuriuom musų spauda, apvaikščiodama šį mažą jubilejuką, gali teisingai pasididžiuoti.

Tiek apie "Vairo," taip sakant, paviršutinius rubus. Meskime dabar akimi į jo "sielą."

Nors iš viršpaminėto "Vairo" turinio aišku, kad jis visų pirmiausiai bus literaturos, dailės ir mokslo žurnalas, ir kaipo toks neužsiimdinės pigiais partyviškais politiškais ginčais, tačiaus savo pakraipą turės. Kaip pirmiaus jau buvome minėję, "Vairas" ves lietuvių viešojo gyvenimo laivelį tautiniai-progresyviška upe.

Savo įženginiame straipsnyj "Vairas," aiškindamas savo atsiradimo tikslą, piešia keletą vaizdingų musų gyvenimo paveikslėlių ir nukaišioja savo gyvenimo takelį, kuriuom jis žada eiti. Kelias ištraukas čia paduodame:

> **Kaip tos paversmės, — rašo "Vairas" — čiurliais ištryškusios iš požemių gelmės, ranguodamos šarpiai upeliais bėga, tartum ieškodamos įgimto gaivalo, ir pagalios sutampa plačioj vandens vagoj ir tokiu budu sudaro didžią upę, — taip musų visuomenės srovės, prasiveržusios pro daugybę įvairiausių kliučių, kiekviena savo rybomis tekėdama, antgalo turi susilieti viename daikte, jeigu norime buti tauta, o neišskly-dusi minia be visuotinės sąmonės. Nenustoja maži upeliai savitumo, gausingai pildydami vandenių savo motyną-upę, nenustos savaimės ženklo ir lietuvių srovės, šelpdamos bendrą tautos reikmenę tuo, ko ji privalo, kuo ji esti gyva. Ta musų bendroji vaga (kurios negali išsilenkti nė viena srovė, jei tik nebijo, skyrium palikusi, išsekti), yra lietuvių kultura, plačiausia to žodžio reikšme tariant.**

Nurodęs tokiu budu atskirų partijų-srovių reikšmę, pabriežęs tai, kad kaip menki atskiri upeliai, subėgę vienon vagon, sudaro galingą upę, taip musų atskiros partijos, susilieję bendran tarpan, sudaro stiprią tautą; nurodęs pavojų, kuris gręsia toms partijoms, kurios nenori dėtis bendran lietuvių kulturos darban (jos turi pranykti, kaip turi išsekti tie upeliai, **kurie atsiskiria nuo bendros vagos-uės),** — "Vairas" pasisako, **kad** jis eisiąs ta plačia kulturos vaga. Jis eis ta vaga, "neliesdamas dienos mažmožių bei nesusipratimų, kįlančių visuomenės krypsnių tarpe."

Pažymėtini yra šie "Vairo" žodžiai, kurie gali buti jo obalsiu:

> **Todėl į vairininkų burelį derantie, kurie, supratę dabarties lietuvių atgimimo sąlygas, randa galima ir reikalinga žymėti ypač tai, kas vienija musų inteligentus kruvon, o ne kas skiria juos viens nuo kits-kito.**

Męs negalime tokioms mintims neužjausti. Tą pačią mintį, kitais žodžiais, męs buvome ne sykį išreiškę ir dar nelabai senai atkartoję, kalbėdami apie musų tautininkų vietą tarp kraštutinių (socialistų ir klerikalų) partijų. Ten męs buvome pažymėję, kad tautininkų užduotimi yra malšinti užsidegusias pakraščių partijas ir traukti jas plataus kelio vidurin. Kitais žodžiais tariant, — nesiundinti vienos pakraipos žmonių prieš kitos pakraipos pasekėjus, bet derinti, traukti juos kruvon prie bendro tautinės kulturos darbo; neskaldinti, neskirstyti, bet rišti, vienyti visais galimais budais.

Męs karštai tokiam krypsniui užjaučiame ir pritariame. Ir ne todėl, kad jis yra tautininkų kelias, bet todėl, kad jis yra, musų nuomone, vienatinis kelias, kuris gali lietuvius privesti prie pageidaujamo tikslo: prie kulturos, o sykiu su ja ir prie gerovės žydėjimo.

Ištikro, daugelis musų inteligentijos, kaip svietiškos, taip ir dvasiškos, iki šiolei žiurėjo, o ne vienas dar ir dabar žiuri, ne į tai, kuom męs esame vien kitam panašus, bet kuomi viens nuo kito skiriamės. Inteligentijos pavyzdį pasekė pus-inteligentija ir pagalios musų plačioji liaudis, ir šiądien, ačiu tam susilaukėme nenormališkos, tiesiog, atsiprašant, kvailos 'mados": šiądien, susitikus nepažįstamą žmogų, pirmiausiai klausiama, ne kas jis per vienas, koks jis **žmogus,** bet prie kokios jis partijos priklauso: "katalikas, ar laisvamanis, cicilikas, ar tautietis".... Ir jeigu tik pasirodė, kad jis ne mano plauko vyras, tai jau—ir basta! Šiepiasi viens ant kito, kaip tie du katinai ant tvoros... O gal but, kad nors skirtinų pažiurų, jiedu abudu yra šaunųs vyrai,—puikųs žmonės, kurių vienok, dėlei tosios prakeiktos skirstymosi mados, nesuvienysi ir prie naudingiausio darbo kartu nepristatysi: susipeš...

Pas mus išeina, anot to rusų priežodžio: "Po šapke vstriečajut, a po umu provožajut" (Sulyg kepurės sutinka, o sulyg proto lydi). Vienas tik "mažas" skirtumėlis yra, pritaikius šią patarlę prie lietuvių: kiti pagal kepurių (pagal jo drapanas, išvaizdą) pasitinka, tą darome ir męs lietuviai; kiti vienok pagal protą jį lydi, o męs lietuviai, manding, ikišiolei dar niekados to nedarėme... Vis dar pagal kepurę žmogų kainuojame....

Męs nukrypome šiek-tiek nuo "Vairo" recenzijos, kad stipriau pažymėjus tas musų ydas ir žaizdas, kurias ir "Vairas" žada gydyti.

Jame pajudinta ir dar keletas ytin svarbių minčių. Bet apie tai kitu kartu turėsime dar ne sykį progą pakalbėti. Šiuom gi sykiu męs norime naujam kulturos darbininkui velyti kuogeriausios pasekmės.

* * *

Informacijos dėlei, turime pažymėti, kad "Vairas" skiriamas labjaus inteligentijai, tačiaus kiekvienam, įpratusiam laikraščius skaityti, jis gali buti didžiai naudingas. Todėl ir patariama jis užsiprenumeruoti. Ypačiai gi vertėtų, kad lietuvių tarpe nebutų nei vieno inteligentiškesnio asmens, kurio namuose nebutų "Vairo": savo turiniu jis duos daug gaivinančio peno sielai, savo artistiškumu jis bus tikru jusų namų papuošimu. Kaina metams: Lietuvoj—6 rub.; Amerikoj—8 rubliai; 4 rub. pusmečiui. Adresas: "Vairo" Redakcija, Vilnius, Makarjevskaja, Num. 15.

Taip sau. Nesenai Brooklyne ir kitose vietose lankėsi su prakalbomis Dr. Jonas Šliupas. Sakoma, kad Dr. Šliupas savo prakalbomis ir vėl labai skaudžiai užmynė musų socialistams, vaizdingai tariant, "ant uodegos." Ypačiai jis papeikęs tą siundymą vienų žmonių prieš kitus, vieno luomo prieš kitą, kuris pas socialistus išaugo iki didžiausio fanatizmo ir apsirėdė didžiausios neapykantos rubais. Socialistai vadina tai "klesų kova," ir daktaras tą siundinimo darbą aštriai nupeikė, tvirtindamas, kad neapykanta viską lengva sugriauti, bet nieko jos pagelba negalima pastatyti. Lyg ant nelaimės, pasitaikė dar ir taip, kad netrukus po to "Tėvynė" atspausdino iš anglų žurnalo "Metropolitan" labai gabiai parašytą straipsnį, kuriame taip pat nupeikta toji "klesų kovos" mada (O "Metropolitan," matote, yra socialistiškos tendencijos [palinkimo] žurnalas, dažnai apie socializmą rašo, ir, jeigu neklystame, dar nelabai senai "Kova" karštokai ragino lietuvius-socialistus tą laikraštį skaityti).

Dabar — ėmė ir nugriuvo kalnas... Visi socialistų laikraščiai, jų kalba tariant, pradėjo "akėti" ir Dr. Šliupą, ir "Tėvynę," — atsiprašom, ne "Tėvynę," bet p. Račkauską, jos redaktorių, nes be ypatiškumų, jie, berods, nemoka apsieiti.

Apie tai męs savo skaitytojams iki šiolei nebuvome pranešę: viena,—tas jau ne pirmiena, o antra—manėme: tegul jie ten patįs, anot dzuko kalbos, galynėjasi; daktaras yra drutas vyras, o ir Račkauskas, reikalui priėjus, moka savo literatišku botagu "švilpterti"; taigi nėra baimės,—patįs save mokės, jeigu reikės, apsiginti.

Bet gi dabar įsikišti į tai ir męs turime. Ir nors męs pilnai sutinkame, jeigu ne su žodžiais, tai bent su pamatine Dr. Šliupo išreikšta mintimi, betgi šiuom kartu, kišdamiesi į tai, turime norą pagelbėti ne jam ir ne "Tėvynei," bet vienam iš jų priešų, butent—"Laisvei" (retai turime tokią progą).

Nesenai mat "Laisvė" (Num. 13), "beakėdama" tautininkus už tą "klesų kovos" nupeikimą, taip rašo:

> **Nesenai Šliupas pranešė, kad klesų kovos nebėra. Ponas Račkauskas, net paspringdamas (?) iš džiaugsmo, pranešė, kad panašiai sako ir "Metropolitan." "Vien. Liet." ir "Lietuva" tuoj su pamėgimu (?) pranešė apie p. Šliupo naują apreiškimą. Nėra klesų kovos ir gana!**

Taigi, matote, šitos kelios eilutės ir privertė mus "Laisvei" pagelbėti ir apie Dr. Šliupą, bei klesų kovą paminėti. Iki šiol apie tai buvome neminėję; todėl koks teisybės ieškantis Diogenes galėtų ją užtai melage išvadinti. O mums to nesinorėtų. Dabar, kada apie tai jau paminėjome, tai ir viršminėta "Laisvės" pastaba gali turėti bent teisingumo pretensiją...

Dėlei Žemaičių Vyskupystės. Iki šiol dar nėra tikrų žinių, kas užims vietą nesenai mirusio Žemaičių Vyskupo Cirtauto Kaune. Paprastai, paskyrimas vieno ar kito asmens vyskupo sostan, nėra taip svarbus atsitikimas, tačiaus šiuom sykiu visos Lietuvos doma yra atkreipta į Kauną ir nekantriai laukiama tikros žinios: kas gi bus Cirtauto įpėdiniu Kaune?

Nepaprastas svarbumas slepiasi tame, kad šis naujo vyskupo paskyrimas turi ne tik dvasišką, bet ir politišką reikšmę. Einant Lietuvoj smarkiai kovai tarp lietuvių ir lenkiškųjų "endekų," yra begalo svarbu, kas ton įtekmingon vieton bus paskirtas. Lenkai išsijuosę darbuojasi, kad toji vieta tektų lenkui; lietuviai, suprantama, su tuom sutikti negali. Šitos varžytinės atsiliepė net ir rusų spaudoj. Laikraštis "Deń" taip nupiešia dabartinį dalykų padėjimą ir rusų valdžios į tai atsinešimą:

"Kaip žinoma, pastaraisiais laikais... nekuriose šiaur-vakarinėse ir piet-vakarinėse Rusijos gubernijose eina atkakli kova prieš lenkų hegemoniją (vadovavimą) bažnyčios reikaluose. Vidaus dalykų ministerija, skaitydamasi su diduomenės reikalavimais, pervedinėja lietuviais apgyventose gubernijose (kaip Kauno, Vilniaus ir Suvalkų) lietuvius, tas vienok susitinka su atkakliu pasipriešinimu iš atžagareiviškų lenkiškų partijų pusės.

"Kalp jau buvo "Deń" laikraštyj pažymėta, ministerijos proteguojamoji kun. Pranaičio kandidatura, nežiurint į tai, kad ją rėmė lenkų ir rusų reakcionieriai, nupuolė todėl, kad vidaus reikalų ministerija nepanorėjo galų-gale demonstruoti savo pažiuros į kun. Pranaičio nuopelnus.

"Iš užgirtojo Vatikano surašo, vidaus dalykų ministerija buvo išsirinkusi kun. Karevičių, katedrališkos bažnyčios kleboną Peterburge, ir pasiryžo prašyti, kad Rymas jį į Kauno vyskupus įšvęstų.

"Vienok progresyviškas ir nuo politikos besišalinąs kun. Karevičius nepatiko lenkų tautiškiems demokratams (endekams) ir jie užvertė Rymą skundais, buk kun. Karevičius esąs ne tik litvomanas, bet net ir masonas.

"Nors padarytasai tyrinėjimas šiuos skundus rado neteisingais, vienok Rymas nepanorėjo eiti priešais įtekmingąją lenkų srovę, ir kun. Karevičiaus įšventinimas užsitraukė.

"Dabar kun. Karevičiaus priešai siulo ministerijai naują kombinaciją... Lenkiškieji klerikalai reikalauja, kad sykiu su užpildymu Kauno vyskupiškosios kedės, užpildytų taipgi ir Vilniaus vyskupijos kedę... paskirdama ten vyskupu Pultusko vyskupą Karosą.

"Iš šito vyskupo klerikalai (lenkai) daug ko tikisi, nes dėlei savo senatvės vysk. Karosas negalės diecezijos valdyti ir todėl, be abejonės, papulsiąs po klerikalų įtekme.

"Ministerija, kol kas, dar nepadarė galutinio žingsnio, nors rymo-katalikų mitropolitas Kliučinskis užtaria ministerijoj vyskupo Karoso kandidaturą.

"Tarp lietuvių, vienok, tokia kombinacija nesutiko užuojautos, ir jie, iš savo pusės, stengiasi tokio lenkų peršamo paskyrimo nedaleisti."

Sako, vetuos ateivių bilių. Priešateivinius bilius, kuris perėjo Atstovų Butą, ir, be abejonės, pereis Senatą, ir kuris uždraudžia ateiviams, nemokantiems rašyt-skaityt, įeiti į šią šalį, sakoma, nesulauksiąs prezidento Wilsono užtvirtinimo. Prezid. Wilsonas, kaip ir jo pirmtakunas Taftas, sakoma, žada padėti ant jo savo "veto." Prezidentas yra šalininkas ateivystės aprubežiavimo, tačiaus jis esąs priešingas tokiam "rašyt-skaityt" egzaminavimui.

Gerai padarys, jeigu vetuos, nes bilius su tokiais padavadijimais nėra išmintingas dalykas.

Tėvynės Mylėtojų Dr-jos leidinys. Tilžėje išeinantis "Prusų Lietuvos Savaitraštis" pranešа sekančiai:

> **"Ilgai lauktieji Jono Jonilos raštai (Tėvynės Mylėtojų leidinys) tai galiausiai ir pasirodė. Prisiėjo leidėjams pasipykti ir pasibarti dėl darbo užtęsimo, bet dabar knygas gavę ir pasigerės, ir — atsileis. O ir yra kuo pasigerėti: taip dailiai atlikta ir spauda, ir apdaras. Džiaugkimės, jog visa tat padaryta Lietuvių (Jogamasto Tilžėjė) dirbtuvėje. Tos trįs knygutės, tai naujas musų raštijos papuošalas.**

Tai, matote, yra tie senai žadėti TMD. raštai, kurie jau prieš metus buvo nariams žadėti. Matomai, ir spauda ir apdarai, kurie siuntinį sutrukdė, jau užbaigti. Tat gal "ir atsileis" sąnariai, juos gavę, tik kad persiuntimo nereiktų kitus metus laukti. Šio leidinio užsitęsimas padarė TMD. didelius nuostolius, tad ir nedyvai, kad amerikiečiai pyksta.

K. Aušris.

ŠIŲ DIENŲ PASAKA.

(Užbaiga)

Pereitam numeryj matėme, kaip Danijos farmeriai savo sumanumu per ko-operaciją pasiekė nepaprastos gerovės. Šimtai tukstančių Danijos farmerių, sutvėrę savo bendrovę, patįs veda savo reikalus kuopasekmingiausiai. Tai yra gana nepaprastas apsireiškimas šių dienų pramonėj. Šiądien juk yra prasiplatinusi nuomonė, kad pačėdlyvumas ir produktyviškas veiklumas — šie neatbutini pasekmingos pramonės veiksniai—gali buti tik sumonopolizuotame biznyje.

— Šiądien abelnai visur manoma, rašo toliaus p. Howe, kad kiekviena ko-operatyviška pramonės kontrolė yra eikvojanti. Savo keliu, pusantro miliono Danijos farmerių tokį tvirtinimą sumuša. Patįs savo sumanymu jie susiorganizavo įvairose pramonės šakose ir veda reikalus, kurių apyvarta siekia milionų doliarių kas metai. Jie daro tai taip ekonomiškai ir taip pasekmingai, kaip ir geriausiai organizuoti privatiški monopoliai (trustai). Ir jie daro tą per ko-operaciją, ne per socializmą. Jie perka, ko reikalauja, optu (dideliame skaičiuje, angl. wholesale) ir išparduoda patįs sau praktiškai ta pačia kaina... Jie nusikratė tarpininkus vieną po kitam ir veda reikalus su savo konsumentais tiesioginiu keliu beveik taip, kaip jų pratėviai tai darė jomarkuose šimtą metų atgal.

— Aš visur rasdavau pas juos ko-operacijas. Šis ko-operatyviškas daniečių judėjimas prasidėjo vos 30 metų atgal, bet į tą laiką Danija iš bergždžių dyklaukių šalies, kurios farmeriai niekuom nesiskyrė nuo vokiečių farmerių, pavirto į paveikslingiausią visam pasaulyj žemdirbystės eksperimentalę stotį. Pamažu, diena po dienai aš pažinau tą stebuklingą šių dienų pasaką,—pasaką, kuri parodo neapkainuojamą pamokinimą kiekvienam vidutiniško proto ir darbštumo žmogui. Ji parodo daugiaus negu tai: ji parodo, kaip skurdas ir biednystė gali buti išgydyta ne labdaringumu, bet gerais įstatymais: ir tas yra svarbus pamokinimas, kurį ši maža tautelė visam pasauliui duoda.

Šita pastebėtina Danijos gyventojų gerovės permaina prasidėjo nuo sviesto ir surių. Iki 1881 metų kiekvienas farmeris darydavo pats sviestą ir surius ir pats juos parduodavo, kaip tai ir dabar daugelis Amerikos ir kitų kraštų farmerių daro. Bet po tulo laiko keletas farmerių susidėjo ir įrengė ko-operatyvišką pieno dirbtuvę. Jos pasisekimas buvo taip didelis, kad kiti farmeriai pradėjo daryti tą patį. Į 30 metų laiko 1,200 tokių ko-operatyviškų pieno dirbtuvių tapo farmerių pastatyta, ir 158,000 farmerių pastojo jų sąnariais. Danijoj ant kiekvieno 3 angliškų mylių ploto išpuola viena tokia pieno dirbtuvė, kurioj išdirbinėjama suriai ir sviestas. Iš kiekvieno šimto Danijos farmerių beveik 95 yra tokių dirbtuvių sąnariais.

— Po to, atskiros pieno dirbtuvės tapo suorganizuotos į distriktus, o distriktai iš eilės sutvėrė centralinę įstaigą, kurios privalumu yra užsiimti šių pieno išdirbinių eksportavimu į svetimas šalis. Anglija, kuri turi pirkti pieną ir pieno išdirbinius (sviestą ir surius) ir negali pati sau jų parupinti, yra todėl priversta šiems dalykams išleisti kelis milionus doliarių kas savaitė. Už vieną tik sviestą ji siunčia į Danijos farmerių kišenius čielą milioną doliarių kas savaitė.

Ukininkas, pas kurį musų amerikonas svečiavosi, turėjo tik šešias karves, bet, nežiurint šito mažo skaitliaus, jis turėjo visas reikalingas prietaisas, kaip ir turtingi kelių dešimčių karvių savininkai. Jis laikė tik geriausios veislės pieningas karves. Jos namie buvo šeriamos, o tvartai buvo užlaikomi kuošvariausiai.

Ne tik iš pieno Danijos farmeriai turi pelną. Kaipo pieninininkystės pasekmė, išsivystė lašinių ir mėsos pramonė. P-as Howe taip toliaus pasakoja:

— Pasukos (maslionkos), kurių likdavo nuo darymo sviesto ir surių ko-operatyviškose dirbtuvėse, turėjo eiti pernieką. Taigi apsukrus danietis-farmeris veža šviežią pieną į pieno dirbtuvę, kur iš jo daro sviestą ir surius, ir atgal namo parsiveža pasukas, kuriomis peni kiaules. Bet, kad iš kiaulių gavus daugiaus pelno, jas reik skersti ir mėsą, o ne gyvulius, pardavinėti. Skerdimui gi kiaulių reik skerdyklų, nes

namie tai daryti brangiaus atsieina ir neparanku. Tad ukininkai, susitarę, suorganizavo ko-operatyviškas bendroves ir išsistatė skerdyklas. Šiądien Danijoj yra 105,000 farmerių, tokių skerdyklų sąnarių. Tose skerdyklose kasmetai skerdžiama pusantro miliono kiaulių, abelnos vertės $25,300,000.

—Visoj šalyj yra 36 tokios skerdyklos, kurių kapitalas išneša $2,360,000. Visa tai priklauso ukininkams. Vėliaus persitikrinta, kad nekurios kiaulės duoda mažiaus, o kitos daugiaus lašinių. Tada valdžia išsiuntė ekspertus, kurie, keliaudami iš kaimo į kaimą, pamokina farmerius, kokois ryšies kiaules yra geriausiai auginti ir kokiu budu jas geriausiai skersti.

— Kada daniečiai-farmeriai taip pas save namie darbavosi, sužinota, kad Londone susitvėrė tam tikras trustas, kuris visas Anglijos turgavietes kontroliavo ir mokėjo Danijos farmeriams už jų lašinius tokias kainas, kokias jis pats (trustas) norėjo. Danijos ukininkai tokių šposų kęsti nenorėjo. Jie sutvėrė savo locną trustą. Jie suorganizavo Danijos Lašinių Kompaniją Londone, kuri turėjo pardavinėti jų pristatomus Anglijon lašinius tiesiogiai žmonėms, be jokių kitų kompanijų tarpininkystės. Tokiu budu farmeriai greitai sulaužė trusto galybę, "išvarė iš biznio," ir pelnas liko jų locnuose kišeniuose.....

— Danijos geležinkeliai, ažuot buti privatiškose rankose, kaip tai yra čia Amerikoj, yra valstijos nuosavybė. Todėl geležinkeliai negali perdaug nulupti nuo farmerių už jų produktų pervežimą. Farmeriai patįs užlaiko savo laivus, kurie perveža jų išdirbinius į Angliją, ir tokiu budu, kaip jau ne sykį atkartojome, farmerys, aplenkdamas visus tarpininkus, pristato savo produktus tiesiog vartotojams. Iš to yra dviguba nauda: pats farmerys turi daugiaus pelno ir vartotojas gauna pigiau, negu per tarpininkų rankas pirkdamas. Kiekvienų metų gale visas pelnas yra padalinamas tarp farmerių sulyg abelnos sumos, už kurią kiekvienas iš jų yra metų laike pardavęs.

—o—

Tokia tai yra "pasakaitė" apie Danijos ukininkų gyvenimą. Mename, kad, perskaičius ją, nereik daryti jokių ilgų išvedžiojimų bei pamokinimų: pati šita "pasakėlė" yra geriausis pamokinimas. Beskaitant tai, mums noroms-nenoroms atsimena ir musų Lietuva. Jos plotai kur kas didesni už Danijos plotus, jos žemė kur kas derlingesnė už danų žemę; žemdirbystė, o su tuom suristas ir gyvulių auginimas, Lietuvoj gali žydėti; audeklų ir milų išdirbystė po musų kaimus nuo senai yra prasiplatinusi, tačiaus ji nėra pelnui išnaudojama; žąsų ir kitų naminių paukščių, lyginai ir arklių auginimas gali atnešti didelį pelną, ypač Prusų parubežiais, vienok ir tame nėra jokio tvarkaus, nuoseklaus darbavimosi; Suvalkų ir Vilniaus gubernijos nusėtos, išmargintos ežerais, tačiaus apie žuvininkystę, kaipo pramoniją, pas mus ir negirdėti: daugybė įvairiausios ryšies miškų suteikia gerą medžiagą įvairioms medžio išdirbystės šakoms; gausybė molio ir smilčių — yra pamatas puodininkystei ir cemento išdirbystei. Žodžiu, kur nežengsi, ten neišnaudotos dar progos guli. Visko yra, bet naudotis taisi gamtiškais turtais męs, lietuviai, dar nesugebame.

Čia galėtum sykiu su tais slavų pasiuntiniais, atvykusiais prieš tukstantį metų iš rusų žemės pas variagų vadovus, pasakyti: "Žemė musų turtinga ir vaisiais gausi, bet tvarkos joje nėra. Ateikite karaliauti ir valdyti mumis!" Kas ateis "karaliauti ir valdyti" musų tėvynę taip, kad jos gamtiniai turtai, ažuot gulėję nesunaudotais, virstų musų žmonių palaima? Męs dar laukiame tų išmintingų lietuvių, kurie, kilę iš musų tarpo, atidengs musų žmonėms akis ir parodys jiems kelią prie gerovės, kurią jie, taip sakant, kojomis mindžioja, o jos nemato, — bėga už jurių-marių svetimos jieškoti...

Didelė našta guli ant pečių musų šviesuomenės-inteligentijos! Nes tai jos, o ne keno nors kito, užduotis yra tą kelią musų liaudžiai parodyti.

Kaip gi butų geriaus ir naudingiaus, jeigu musų toji inteligentija ir pus-inteligentija, bei tie "susipratusieji," mažiaus čiršketų apie įvairias dogmas ir "socioliogijas," apie įvairius stebuklus ir utopijas, apie įvairias dievybes ir bedievybes, o vieton to nusileistų nuo padangių ir, nutupę ant tikrojo kasdieninio gyvenimo grindų, pamokintų savo brolį, kaip lengviaus kąsnį duonos padarius, kaip geriaus jo gyvenimą sutvarkius, kad nereiktų jam į svieto pakampes bastytis. Už tai žmonės jiems tartų širdingą ačiu. Už tai jiems tartų ačiu ir visa Lietuva.

Ačiu dievams, jau turime tokių. Vienok jų dar neužtektinai. Dar vis "po senovei" galima apie Lietuvą pasakyti: "Musų žemė turtinga ir vaisiais gausi, bet tvarkos joje nėra... ateikite mumis valdyti!"...

Jųs, jauniejie, kurie tikitės buti musų tautos vadais, ateikite! Ateikite žiniomis ir mokslu apsišarvavę taip, kad galėtumėte sutvarkyti musų šalies gyvenimą, kad pagelbėtumėte išnaudoti lietuvių gerovei musų šalies gamtiškuosius turtus!

TAFTAS ATEIVIŲ APGYNIME.

(Pabaiga)

Nurodęs į visą litaniją atsitikimų, kur ateiviai budavo ne tik užpuldinėjami ir skriaudžiami, bet net ir užmušinėjami, ir kur prasikaltusieji amerikonai visgi nebudavo užtai nubausti, Taftas atkreipia atydą į lynčiavimus, kurie taip dažnai Suvienytose Valstijose pasitaiko. Jis liudnai patėmija:

"Niekas negali didžiuotis savo tėvyne, matydamas tokį skaitlių musų locnų piliečių nulynčuotų, kur kaltininkai išsprunka nenubausti iš teisybės rankų." Šitie lynčiavimai, sako toliaus Taftas, yra tikra musų šaliai gėda, ypač jeigu juos primenama mums tada, kada męs, sulyg savo papratimo, didžiuojamės tuomi, buk musų valdžia stovinti ant daug augštesnės doriškos ir žmogiškos papėdės, negu kitų kraštų valdžios,—o taip didžiuotis męs net perdažnai mylime.

Toksai dalykų stovis, anot Tafto, negali žmogui suteikti jokio smagumo, ypač gi, kada dar atsiminsim, kad Suvienytose Valstijose esama net tokių gubernatorių, kurie drįsta lynčiavimo paprotį viešai girti ir ginti. Reik sau tik išsivaisdinti Suv. Valstijų valdžios nesmagų padėjimą, kada svetimos šalies valdžia pareikalauja nuo musų valdžios paaiškinimo: kodėl Suv. Valstijos, apsiėmusios duoti svetimtaučiams lygias su savaisiais teises ir lygią nuo užpuolikų apsaugą, to savo pažadėjimo neišpildo? Kaip smagu yra Suv. Valstijų valdžiai vaikišku budu aiškintis? Musų valdžia aiškinasi maž-daug panašiai: 'Jųs sakote, kad męs (t. y. Suv. Valstijos) padarėme su jumis sutartį ginti jusų piliečius nuo įvairų skriaudų vienodai su savaisiais. Tas teisybė,—męs tokį kontraktą su jumis padarėme. Bet jųs turėjote žinoti, kad sulyg musų valdžios systemo, męs negalime tų prižadų išlaikyti ir negalime prasižengėlių nubausti. Už lynčiavimą musų locnų piliečių, męs privalome atsakyti, ir atsakome tokiu budu: tokios ryšies kriminalai yra naminis atskirų valstijų reikalas, ir jeigu tos valstijos žmonės neskaito reikalingu esant užvesti pas save geresnių teisių, kurios tokius prasižengėlius nubaustų, tai tas yra jų locnas reikalas; reiškia, kad žmonių valdžia ir žmonių opinija tam pritaria, todėl tik ant jų, o ne ant federališkos valdžios, gali pulti už tai kaltė."

Bet, rodosi, sveikas protas nurodo mums, kad visai kitas dalykas yra tada, kad lynčiavimo auka krinta ateiviai, — ateiviai, kuriems per tarptautišką sutartį su jų tėvynės valdžia, męs savo tautos garbe gvarantavome saugumą, lygybę ir liuosybę. Ir jeigu šitos gvarancijos męs išpildyti negalime, jeigu musų federališkoji valdžia negali padaryti tokių teisių, kurios, neatsižvelgiant jose pavienes valstijas, įgaliotų persekioti ir bausti prasikaltėlius, kurie ne tik kriminalus papildo, bet ir didžiausią gėdą musų valdžiai daro,—jeigu musų valdžia to padaryti negali, tai ištikro privalome nulenkti savo galvas iš gėdos.

Karo pavojus.

Ar privalome šią skriaudą sulyg ateivių pataisyti tik todėl, kad tai yra skriauda, arba tik todėl, kad toks dalykų padėjimas užgauna musų tautos garbę? Anaiptol ne, sako Taftas. Yra ir daug stipresnių priežasčių, o viena iš jų yra ta, kad toks aklas, beteisis, fanatiškas pasielgimas kokio nors vieno miestelio, ar pavieto, ar valstijos gyventojų gali įtraukti visas Suv. Valstijas į baisų karą su kitomis viešpatystėmis (Kalifornijos prietikiai su ten gyvenančiais japonais yra puikus to pavyzdis). Kokios gi butų tada viso to pasekmės? Tukstančiai naudingų šalies piliečių turėtų savo galvas padėti, šimtai milionų doliarių reikėtų išleisti karo kaštams, o tas juk turėtų buti padengtas padidintomis taksomis, uždėtomis ant visos šalies gyventojų. Ir visa tai gali labai lengvai atsitikti tik todėl, kad kokio ten miestelio, ar kokios ten vienos valstijos gyventojai užsimanė nulynčuoti ateivį, o musų valdžia negali jo nubausti taip, kaip tai iškilmingai yra prižadėjusi savo tarptautiškoj sutartyj.

Taigi, ar Suv. Valstijų valdžia neprivalo spirtis, ar visi šios šalies išmintingi žmonės neprivalo reikalauti, kad musų Prezidentas Washingtone turėtų pilną teisę ir galę sujudinti visą valdžios mašineriją, kuri, nežiurint minių, nežiurint vietinės valdžios, pataikaujančios užmušėjams, sugriebtų prasižengėlį ir tinkamai jį už padarytą užmušystę nubaustų?

Kokia iš to butų nauda?

Bet kitas gali pasiklausti: kokia gi iš to gali buti nauda? Juk užmuštojo negali apginti, arba jam gyvybės sugrąžinti, bausdamas prasižengėlį. Tas teisybė, kad bausmė gali buti tik po to, kada skriauda jau padaryta, ir mirusiam gyvybės nesugrąžinsi. "Vienok,—sako p. Taftas,—aš į tą reikalą žiuriu ne nuskriaustųjų akimis. Į tai aš žiuriu, turėdamas atmintyje musų tautos garbę, saugumą ir pasilinksinimą nuo bereikalingų karų, kurie dėlei tos priežasties gali iškilti. Tas teisybė, kad užmuštamjam ateiviui nebus lengviaus nuo to, kad jo užmušėją nubausi. Vienok, jeigu viename Suv. Valstijų teisme užpuolikų ir užmušėjų vadovai taptų pakarti už papildytą žmogžudystę, tai nėra abejonės, kad nuo to laiko ateivių užmušinėjimas pradėtų eiti mažyn juo greičiaus, juo toki užpuolikai tikrai žinotų, kad už tokius darbus jie nuo virvės neišsisuks"....

Krasos vagių pavyzdis yra geras tam pavyzdis. Šitie krasos plėšikai žino gerai, kad jie neišsisuks iš Dėdės Samo nagų ir jie, pirm negu aplupti krasos vagoną, dešimts sykių pamąstis apie tai, ar tas jiems "apsimokės."

— Ištikro, — patėmija Taftas, —buvo ne vienas tokis atsitikimas, kur plėšikai, užpuolę ant traukinio, lyg relikvijos kokios, nelytėjo Suvienytų Valstijų krasos vagonų, kad tokiu budu išvengti federališko persekiojimo.

Suprantama, kad valdžia negali užtikrinti, jog ji sugaus ir nubaus kiekvieną tokį prieš ateivius prasižengėlį. Jokia valdžia to negvarantuoja. Vienok musų valdžia privalo parodyti, kad ji tokius latrus persekioja ir daro viską, kas tik yra galima, kad tokios žmogžudysės neliktų be tinkamos bausmės. Bet męs, amerikonai, to nedarome, męs to visai, rodos, ir nepaisome, o tas labjausiai svetimtaučius ir jų valdžią pykina, kada jie prašo ir reikalauja musų valdžios užtarimo, o toji jokios į tai atydos neatkreipia.

Savo straipsnį W. H. Taftas baigia labai teisingu palyginimu.

Męs visi, sako jis, pamename tą sujudimą, kokis tarp musų žmonių kilo, kada mus pasiekė žinios apie žydų skerdynes nekuriose Rusijos dalyse. Męs pamename, kaip su piktu pašiepimu męs sutikdavome Rusijos valdžios pasiteisinimus, buk ji nesanti kalta už tų žydų skerdynes. Taigi, klausykite, o kaip yra su musų ateivių lynčiavimais? Ar tas nėra tokia pat nuodėmė ir ar ateivių tautos nežiurės į mus su tokiu pat, dar aršesniu, piktu pašiepimu, kada musų valdžia teisinasi, buk tai ne jos kaltė? Ar ateivių tautos negali manyti, kad šitos visos nebaudžiamos jų brolių skerdynės po Suvienytų Valstijų valdžia ir vėluva yra daromos su musų valdžios žinia ir pritarimu? Taigi, reik tą pataisyti. O pataisymas galimas, tik padarius tokias teises, kurios duotų Suv. Valstijų centralinei valdžiai galę visus panašios ryšies prasižengėlius — ateivių skerdikus—tinkamai nubausti.

BUTŲ NEBUVĘS KALĖJIME, JEIGU LAIKRASTĮ BUTŲ SKAITĘS.

(Įdomus laiškas iš kalėjimo).

Nesenai musų redakcijai prisiųsta laiškas nuo vieno iš nelaimingų lietuvių, pakliuvusių kalėjiman. Šis kalinys vadinasi "Numeris 7255" (vardą jo, nors mums paduoda, apleidžiame) ir sėdi viename federališkų kalėjimų, kur sodinama tik kriminališkus prasižengėlius. Jo laiškas mums pasirodė įdomus ir todėl talpiname jį ištisai ir netaisę jo visiškai; pataisome tik gramatikos klaidas ir apleidžiame tas vietas, kur jis šaukia lietuvius, kad jie pastotų "Lietuvos" skaitytojais.

Redakcija.

Brangi "Lietuvos" Redakcija:

Aš, biednas kalinys, pasiryžau šiądien parašyti prie tamistų keletą meilingų žodelių su geriausiais linkėjimais viso gero dėl tamistų, ir išreiškiu didžiausią padėkavonę už taip didelę dovaną —už laikraštį "Lietuvą," kurią jųs čionai į kalėjimą prisiunčiat, o iš kurios aš, kaip iš šaltinio, semiu sau nusiraminimą mano liudnose dienose. Daug-daug sužinau visokių žinučių, kas dedas po platų pasaulį. O labjausia patinka man "Lietuvos" švarųs ir naudingi straipsneliai, kurie sužadino mane, atplėšė man mano spangas akis ir užžiebė žiburėlį šviesos, su kurios pagelba aš pradėjau toliaus matyti ir dabar tik pradėjau suprasti, kodėl aš čia (kalėjime) esu. Labai liudnai apmislinu, apgailestaudamas, kad aš to viso pirmiau nesupratau, ir kada aš į tą valną šalį atkeliavau, kodėl aš nuo to laiko "Lietuvos" skaitytoju nepalikau!... O užtiesą sakau, jeigu laikraštį bučiau skaitęs, bučiau šiądien laimingesnis buvęs, bučiau geriau galėjęs pažinti tuos "paukščius," per kuriuos aš šiądien čia verkiu, tarp augštų murų ir už plieno grotų uždarytas. Bet jau dabar tas viskas po laiko. Tik tiek dabartės laukiu diena po dienos, kad tik greičiau užbaigčiau šias mano nelaimingas dienas ir vėl greičiau galėčiau išeiti ant valios ir mano mieliems vientaučiams, sesutėms ir broliams, daug ko apsakyti ir tiesos žodį patarti, kad geras, tobulas laikraštis, tai yra geriausis žmogaus draugas ir prietelius. Kaip man dabar "Lietuva" labai miela!... Aš, ją skaitydamas randu, taip labai mielas žinutes apie musų didžiai brangius tėvynainius, kurie darbuojasi, rupinasi savo brolių lietuvių budo ir buvio pagerinimu. Skaitau aš apie J. Basanavičių ir M. Yčą, kaip jie dirba, taip labai storojas dėl musų mylimiausios tautos-tėvynės, o visi musų broliai ir sesutės juos šelpia, kaip skruzdėlės, kiek kas išgalėdamas... O mano biedno širdis tik sudreba, susispaudžia, ir graudžios ašaros per nuvytusius mano skruostus nuriedi iš gailesčio: juk ir aš tos pačios močiutės Lietuvos sunelis, bet per savo aklybę nieko savo močiutei pagelbėti negaliu. O kaip mano širdis trokšta, kad ir aš galėčiau drauge su visai broliais ir sesutėmis dirbti musų numylėtai tėvynei! O aš dabar brangų laiką ant nieko praleidžiu. Už plieno grotų sėdėdamas, negaliu prie jų prisidėti... Bet jei Dievas augščiausis man daleis išeiti ant valios ir dar pagyventi ilgai, tą visą laiką prižadu su didžiausiu pasišventimu tėvynės naudai dirbti visomis mano pajiegomis, kiek tik aš galėsiu. O "Lietuvos" rėdytojams didžiai esmu dėkingas ir busiu, kol tik gyvas busiu, nes per tamistų mylistą aš tą visą suprasti gavau.....

.....

Dabar tolesniai meldžiu tamistų mylistos: susimylėkit tamstos ant manęs biedno nevalninko, suteikit man Lietuviškos kalbos gramatiką, su kurios pagelba aš dabar čia, turėdams laiko, galėčiau atsakančiai išsitobulinti lietuviškai rašyti, o tuom gal vėliaus aš geriaus galėčiau prisidėti prie mano brolių ir sesučių darbo: dirbti dėlei musų brolių lietuvių labo. Aš čia dar turiu buti suviršum 5 mėnesius, tai per tiek laiko galėčiau dar prasilavint nemažai, o kaip aš liksiu valnas, tai aš tamistoms atlyginsiu labai dėkingai.

Dar sykį dėkavodamas Jums nuo širdies ir laukdamas nuo tamistų tos brangios dovanėlės, pasilieku

Su guodone

N... N... Register No. 7255.

Kaip Čia Padarius?

Jam tas patinka.

Gerb. Red.! Patėmijau, kad Jųsų laikraštyj galima užduoti visokius klausimus. Mano manymu, tai labai naudinga. Pats žmogus negali visko žinoti, o pasitaiko visokių dalykų, kur žmogus sau galvą laužai, ir dalyko sau išaiškinti negali. "Lietuva," turėdama tiek tukstančių skaitytojų, visados žmogui gali pagelbėti, nes visoki žmonės "Lietuvą" skaito: ir mokyti, ir amatninkai, ir ukininkai, ir kitokių užsiėmimų žmonės. Tai jeigu rodos reikia, visados pakliusi ant tokio, kuris jau tą dalyką žino ir išmėgino, tai patarimą gerą gali duoti.

Štai, kad ir mane paėmus... Norėčiau aš vieno dalyko pasiklausti, tik bijausi, kad kartais nesijuoktut,—gal mano klausimas perdurnas. Laikau aš pulką vištų, bet žiemai atėjus, jos visai mažai kiaušinių deda, o aš girdėjau, kad kur kitur, sako, vištos deda taip pat gerai žiemą, kaip ir vasarą. Taigi, ar kas nepaaiškintų,—ar tas teisybė ir kame yra to priežastis? Man butų tai svarbu, nes nuo to ir mano uždarbis priklauso.

A. G., Pennsylvanijos Lietuvis.

Pašnekėlių Kampelis.

400. Koki prietarai yra surišti su pirmomis devyniomis skaitlinėmis? Prietarai abelnai yra išsiplatinę, ir sunku rasti koksai nors daiktas arba apsireiškimas, kurisai nebutų buvęs vieno, ar ir kelių prietarų priežastim. Tačiaus vargu ar su kuom nors yra tiek daug prietarų surišta, kaip su skaitlinėmis. Atsiminkime, kad didelė dauguma žmonių turi savo "laimingas" ir "nelaimingas" skaitlines. Tuli prietarai taip išsiplatino, kad kai-kur yra virtę tartum tos arba kitos tautos ypatybe. Ypač daugeliu visokių prietarų yra apdengtos pradinės skaitlinės, nuo 1 iki 9. Išskiriant 5 ir 8, visos pradinės skaitlinės yra, sakant, "prietaringos," prietarų pilnos. Peržiurėsime kai-kuriuos prietarus, surištus su kiekviena atskira skaitline.

Skaitlinė 1, kaipo pati pradinė, yra ypatingai svarbi. Kai-kur toji skaitlinė yra laikoma net šventa, kadangi, jinai reiškianti Dievybės vienumą. Javos salos, Azijos piet-vakaruose, gyventojai tą skaitlinę laiko labai laiminga. Sulyg tos skaitlinės jie sutvarkę visus savo ukininkavimo reikalus. Koksai nors atskiras darbas pas juos turi buti atliktas į vieną dieną. Ypač įdomu yra šiame atvėjyje su javų valymu. Laukai turi buti nuvalyti į vieną dieną. Ko nesuspėta nuvalyti, tai taip ir pasilieka, nes kitoje dienoje suimtieji javai, sulyg Javos gyventojų manymo, nieko, apart nelaimės, atnešti negalį. Abelnai skaitlinė 1 visur laikoma laimės ženklu.

Kas kita yra su skaitline 2. Jinai laikoma bloga, nelaiminga. Taip, pirmųjų amžių krikščionįs nemėgo tos skaitlinės, kadangi antroje dienoje buvusi sutverta pekla. Ypatingai turi pamatą skersai žiurėti į jąją anglai, arba teisingiau, jųjų karaliai. Harold II buvo užmuštas karo lauke; William II ir Edward II buvo taipgi užmušti; Ethelred II, Richard II ir James II buvo priversti atsisakyti nuo sosto; Henry II, Charles II ir George II labai nelaimingai karaliavo. Tas pats su daugeliu kitų Europos šalių, kame karaliai vardu Charles (Karolius) II nelaimingai valdė, arba užbaigė savo karaliavimą.

Daug prietarų surišta su skaitline 3. Paminėtina du svarbiausieji. Mokslininko Pythagoro pasekėjai laikė tą skaitlinę tobulumo ženklu. Taip manyti jie turėjo tam tikrą pamatą. Dar didesnę svarbą drauge su kitais tikėjimais davė krikščionystė tai skaitlinei, kadangi matė joje Trijatos (Traicės) simbolį.

Mažai ko esama apie keturis. Tik tiek žinoma, kad keturlapis dobilas yra palaimos ženklas. Dar ir šiądien jaunimas pavasario metu uoliai jieško keturlapio dobilo, dažnai išbraidžioja tuom tikslu jaunus dobilus ir nemažai nesmagumų suteikia ukininkams. Kai-kur, kortomis lošiant, vynų (pykių, arba lapų) keturakis yra skaitomas nelaimingu.

Apie skaitlinę 6 yra daug prietarų. Pasaulis, anot Biblijos, sutverta į 6 dienas, pas senovės žydus tarnas pasisamdydavo 6 metams, Jobas turėjo šešias nelaimes. Todėl pradėta manyti, jog toji skaitlinė reiškianti darbą ir vargą. Senovės žydų rabinai tvirtino, kad ant kritusios iš dangaus manos grudų buvo išspausta žydiška raidė vau, reiškianti 6, kas buk reiškią, kad mana kritusi tiktai 6 dienas. Romos gyventojai nedaug gero turėjo iš tos skaitlinės. Tarquinius Sextus (šeštas) buvo baisiai nuožmus valdovas; bažnyčia persiskyrė, valdant popiežiui Urbonui Šeštam; popiežius Aleksandras Šeštas buvo vienu didžiausių nedorėlių, kokius bažnyčia kada matė.

Iš prietarų, surištų su skaitline 7, paminėtina tiktai svarbesnieji. Senovėje manyta, kad atmainos žmogaus kune atsitaiko kas septyni metai. Seniau kai-kuriose Rusijos vietose į mirusiojo kapą dėdavo kopėčias su septyniais laiptais, kad numirėlis galėtų tomis kopėčiomis išlipti viršun. Mahometonai tiki į septynis dangus. Senovėje buvo žinomos septynios plianetos, priskaitant saulę ir mėnulį. Iš kitos pusės, buvo žinomi tiktai 7 metalai. Plianetos sąryšyje su metalais, manyta, turėjusios didelę įtekmę į žmogaus sielą. Nei vienos skaitlinės Biblija taip dažnai nemini, kaip 7. Pasaulio tvėrimas tęsėsi septynias dienas, priskaitant septintą dieną, Dievui atsilsėti pašvęstą. Nuo čia ir savaitės paskirstymas į 7 dienas. Biblija rado septynias dorybes ir tiek pat mirtinų nuodėmių. Katalikų prisakymuose yra daug tokių, ką paskirstyta po septynis į vieną kruvą. Kai-kurie senovės žydų pasninkai tęsdavosi 7 dienas. Žodžiu sakant, pamatų prietarams apie skaitlinę 7 išaugti buvo užtektinai.

Nemaža prietarų yra ir apie skaitlinę 9. Taip, viduriniuose amžiuose manyta, buk esama 9 dangų, pekloje 9 upių. Šventraštyje angelai skiriama į 9 ryšis. Škotijoje tikima, kad pamatyti 9 šarkas yra neišpasakytai nelaiminga. Devyni mazgai, padaryti ant juodo vilnų siulo, buvo vartojama kaipo burtas prie išsinarinimų. Jeigu mergina randa devynis žirnius vienoje ankštyje ir juos padeda ant lango, tai pirmutinis vyras, kurisai ineis į kambarį, busiąs josios "jaunikis." Jeigu padėti devynis kviečių grudus ant keturlapio dobilo, tai esą galima matyti laumes, ir t.t.

Iš tolimesnių skaitlinių daugiausia prietarų yra surišta su 13, ir tie prietarai kaip kiekvienas žino, gyvuoja dar ir šiądien ir priduodama tai skaitlinei nelaiminga prasmė.

—o—

401. Kuomet išrasta punktuacijos (rašyme vartojamieji skyrimo) ženklai? Šiądien be punktuacijos ženklų rašyboje tiesiog negalima apsieiti. Kaip tie ženklai yra svarbus, matyt iš to, kad dažnai ženklas, kur nors padėtas arba užmirštas, gali pieztai permainyti sakinį, suteikti jam visiškai kitokią prasmę. Šiądien tiesiog negalima sau įsivaizdinti, kaip galima butų visai be punktuacijos ženklų apsieiti. Tat labai stebėtina išrodo tai, kad punktuacijos ženklai pasirodė sulyginamai nesenai. Visi ženklai ne vienu sykiu buvo išrasti, bet vienas pas kitą išlėto atsirado. Svarbiausieji keturi ženklai, kaip žinome, yra . (taškas) : (dvitaškis) , (kablelis) ir ; (kalbliataškis). Kai-kurie tyrinėtojai tvirtina, buk taškas atsiradęs anksčiausiai iš visų ženklų ir tai tiktai keturioliktame šimtmetyje. Dvitaškis atsiradęs apie 1485 m.; kablelis—apie 35 metus vėliaus, o kabliataškis pasirodęs tiktai apie 1570 m. Bet yra ir kitokių tvirtinimų. Sakoma, buk kai-kuriuos šių ženklų išradęs grekas Aristophanes iš Aleksandrijos apie 250 m. prieš krikščionystės gadynę ir tuos ženklus vartojęs. Tačiaus galutinai sutvarkęs ir išpaitinęs ženklų vartojimą tulas Venecijos spaustuvininkas, Aldus Manutius, apie 1500 m. Nors abu šie tvirtinimai skirtingi, tačiaus nei pastarasai neužginčija to, kad bent didelė dauguma knygų, parašytų iki XVI amžiui, ženklų savyje neturėjo. Taigi ištisais šimtmečiais vieni rašė, o kiti skaitė knygas ir priegto nevartojo jokių punktuacijos ženklų. Kaip galima buvo išvengti visokių nesusipratimų—tai išrišti licka tiktai žmogui su galinga vaidentuve.

—o—

402. Iš kur atsirado pianas? Pianas, kuris šiądien atsižymi gan dideliu sudėtinumu bei painumu, turi užpaklyje savęs gan ilgą istoriją. Jisai, kaip ir visi muzikos instrumentai, neišvengė ilgalaikio ir laipsniško vystymosi. Pirmutinis pianas nieko bendro ir jokio panašumo neturėjo su šiądieniniais pianais, kurių gražiais ir maloniais balsais męs atsidėję nekartą gėrimės. Pianas pirmučiausioje savo išvaizdoje buvo arpa su dviem ar trimis stygomis tiktai. Laikui bėgant, prie tų dviejų stygų vis buvo pridedama daugiau stygų. Šisai busimasai pianas pavirto į citrą, panašią į raidę P ir turinčią išviso 10 stygų. Kaip sena yra citra galima spręsti iš to, kad josios pėdsakus galima susekti net iki 1700 m. prieš Kristaus gimimą. Daug šimtų metų praėjo, kol muzikai dasiprato užtraukti stygas ant išviršaus atdaros gulsčios dėžės, kaip yra daug-maž su dabartinėmis citromis (anksčiaus stygos budavo užtraukiamos stačios). Gulinčias stygas muzikas užgaudavo mažais plaktukais ir tokiu budu skambindavo. Vėl šimtai metų turėjo praeiti, kol galop tapo išgalvota lenta su kliavišiais. Kliavišiai tapo su plaktukais taip sujungti, kad, užgavus kliavišį pirštu, plaktukas atsimušdavo į stygą. Šitasai instrumentas buvo vadinamas kliaviciteriu, arba kliavišuota citra. Piano vystymasis tuom neapsistojo. Laikas nuo laiko buvo įvedama vis naujų pataisymų į jįjį. Aštuonioliktame šimtmetyje kliaviciteris tapo žymiai padidintas bei daug kame patobulintas ir buvo pavadintas harpsichordu. Italas Bartholomeo Cristofoll 1710 m. išrado tokį kliavišių systemą, kokį dabar pianai turi. Nuo XVIII amžiaus vidurio, pianas pradėjo dideliais žingsniais eiti pirmyn. Daug kas atkreipė į jįjį akį, ir jisai visais

atžvilgiais buvo tobulinamas, kaip įmanant, kol galop nepriėjo prie dabartinio savo stovio. Tačiaus ir šiądien jisai nėra galutinai užbaigęs savo žengimo pirmyn. Įvairausiais budais jisai yra gerinamas, ir sunku numanyti, kaip augštai jisai už 100—200 m. bus ištobulintas.

—o—

404. Kodėl laikrodžio rodyklės ketvirta valanda pažymėta IIII, o ne IV? Apie tai yra gana juokingas padavimas. Pirmutinį laikrodžių, kuriuos męs dabar vartojame, kaip kai-kurie sako, išradęs laikrodininkas Enrikis Vick 1370 m. Jisai savo pirmą laikrodį buvo padaręs Francuzijos Karoliui V, kurisai taipogi buvo vadinamas "išmintinguoju." Karolis V buvo geras savo šalies valdovas ir daug ką gero Francuzijai padarė. Tačiaus, kuomet šisai karalius buvo mažas, nebuvo kam priderančiai pasirupinti jojo mokslu. Šioji yda pasiliko visam amžiui karaliuje. Budamas geru valdovu ir savo pavaldinių pavadintas "išmintinguoju," Karolis V buvo daug kame ignorantu (tamsuoliu, nežinėliu). Tačiaus, kaip tai dažnai tokiuose atsitikimuose buna, Karolis V manėsi augštą mokslą turįs, ir tai buvo jojo skaudžiausia vieta.

Taigi šiam karaliui padarė Vick savo pirmąjį laikrodį ir atnešė parodyti. "Taip, laikrodis eina gerai," tarė karalius. Nesuprasdamas laikrodžio sutaisymo ir iš piktumo norėdamas rasti kokią nors klaidą, prikergė: "Bet rodyklės skaitlinės sudėta neteisingai."

"Kur, jusų didybe?" užklausė Vick.

"Štai, keturi turėtų buti keturios vienutės," tarė karalius.

"Jųs klystate, jusų didybe," pabandė apsiginti Vick.

"Aš niekuomet neklystu," užgriovė karalius: "Paimk laikrodį ir pataisyk klaidą." Nuo tos dienos ketvirta valanda, vieton IV, paženklinta IIII, ir dauguma laikrodininkų iki šiolei prisilaiko to klaidingo papročio.

KLAUSIMAI.

405. Kodėl valanda padalinta į 60 minutų ir minuta į 60 sekundų? (Dain. kl.).

406. Kodėl žmogus žiovauja?

407. Kaip augštos buna jurių bangos?

408. Kuomet pradėta vartoti muilas?

(Atsakymai bus kitam numeryj.)

VIETINĖS ŽINIOS.

Mergaitės, netikėkit pirmam geresniam balvonui! Musų gražios mergaitės yra ne tik gražios, bet ir geraširdės. Toks jau, matomai, lietuvaičių prigimimas. Kitą kartą, dėlei jų lengvaširdystės, jas ir pirmas geresnis bomelis apgauna... Paskui sarmata ir pikta darosi, bet jau po laikui. Kam teko buti žinomoj svetainėj ant Halsted st. laike balių, tas galėjo persitikrinti ir pamatyti, kaip ne viena lengvaširdė mergelė pakliuva į nagus įvairių bomelių, kurie toj svetainėj paprastai susirenka, tarsi tie vanagai, kurapkas medžiodami. Mergaitės, turėkit proto savo gražiose galvelėse, kad ir jums neatsitiktų taip, kaip šioms mergaitėms atsitiko (pravardes jų praleidžiame, nes ir be to nabagėlėms nesmagu). Vieną jų, dėlei parankumo, pavadinsime Mariute, kitą Katriute. Štai kas su jomis atsitiko:

Mariutei nusibodo dirbtuvėj dirbti, taigi ji susimanė bizį varyti: supirko rakandus, nusisamdė kambarius ir pradėjo gaspadiniauti, "burdingierius" laikydama. Tas viskas gerai. Ir gerai Mariutei klojosi—ji ir gražiai sau gyveno, ir keletą doliarių spėjo susidėti. Keletą mėnesių atgal įsipraše pas ją ant burdo naujas vyras. Kriaučiaus ir didelio "sporto" jo buta. Prasidėjo, —jųs žinote, kaip visados prasideda: 'Sportas' sako Mariutę myliįs ir norėtų ją vesti. Mariutė tam nebuvo priešinga. Sutarė, kad už poros savaičių busiančios vestuvės. Kada "jaunikis" ir laisnį išėmė, Mariutė visai "sportui" įtikėjo. Bet "sportui" prieš veseilę reik pinigų,—žinai, šio to pirkti, savo busimai pačiai "dresę" ir t.t. Mariutė džiaugėsi, atsidžiaugti negalėjo: iškrapštė $100 suviršum ir atidavė savo "mylimam." Tuomi linksmybės ir užsibaigė: Mariutė ir iki šiai dienai jo laukia, o sportas, iškalbinęs dar vieną vyrą nuo "burdo" (kurio taipgi už mėnesį nebuvo mokėta), išdumė, sakoma, kur ten į Rytus. Suprantama, jis "užmiršo" ir $100 Mariutei atiduoti. Sarmata Mariutei ir pikta, bet žada buti dabar atsargesnė.

Katriutės istorija yra maž-daug panaši į Mariutės. Vieną subatvakarį Katriutė nuėjo baliun pasišokti. Jaunas gražus vaikinas puolė jai akin; Katriutės irgi esama gražios mergaitės, tad nedyvai, kad ir ji anam vaikinui akin puolė. Jis pakvietė ją šokti ir pasisakė, kad "Robert Smith," yra jo vardas ir pravardė. Katriutei viskas patiko: ir graži amerikoniška pravardė, ir tango, kurį jis puikiai šoko, ir jis pats. Visą vakarą jiedu šoko. Po šokių "Robert Smith" pasirodė esąs mandagus kavalierius: palydėjo ją namo ir prie durių pasiklausė, ar negalėtų jis kitą vakarą atsilankyti. "Šiur!"—tarė Katriutė, ir romansas prasidėjo.

Robert Smith iškarto įsimylėjo į Katriutę, kaip sakoma, iki ausų. Pats pasisakė, kad jis turįs gerą darbą stockjarduose ir už kokio mėnesio liks "formanu."

Taigi, ar Katriutė nenorėtų už jo tekėti? Kodėl ne,—"šiur," Katriutė norėtų.

Katriutės tėvai—seni vilkai, bet ir jiems "Robert Smith" patiko, — nagi dukterį už "furmono" leidžia. Sutarta ir vestuvėms dieną paskirti. Bet ir čia jaunikiui "drabnų pritruko." O juk reikėjo ir rakandus, ir drapanas ir žiedus pirkti. "Katriute, ar nepaskolintum kelioms dienoms?" —sako jis. "Žinoma, kodėl ne?" Katriutė davė jam $150.00, o vakare Robertas atėjo su nauju dailiu "siutu" ir žiedus atnešė. Nutarta, kad Katriutė, apart tų $150.00, gaus dar $100 pasogos. "Žentas" sutiko, ir iškalno gavo ir pinigus. Už kelių dienų surengta sužiedotuvės. Visi svečiai susirinko. Katriutė buvo linksma, kaip paukštytė. Laukė sužiedotinio. Bet "Robert Smith" nepasirodė. Dabar policija ieško ne tik jo, bet ir tų $250.00, kuriuos jis su savim nusinešė....

Ar negražios pasakaitės? Jos yra tikros pasakaitės, atsitikusios Chicagoj bėgyje šių kelių savaičių.

Mergaitės, išsikirpkit sau šitą raštelį ir išmokite šitas pasakaites ant atminties! O nekuriems tėveliams, kurie leidžia vienas sau jaunas dukreles į nepažįstamas vietas, taip pat neprošalį butų tai padaryti.

Lietuvių Bučiarių Sąjunga ant Bridgeporto padarė keletą nutarimų, kurių prisilaikys visi bučiariai, prie sąjungos prigulinti. Bučiarnių ir grosernių savininkai nusiskundžia, kad daug jiems prisieina nuostolių panešti todėl, kad ne visi knygelių savininkai yra sąžiningi. Tarp "kostumerių" yra daugelis tokių "keliaujančių kometų," kurie yra tikra bučiarnių "pavietre": priima, priima vienoj bučiarnėj ant knygelės ir, neužmokėję, dumia sau kur kitur, pas kitą bučiarį, kur jo gabumų dar nepažįsta; ten, tą patį padaręs, nešasi toliaus. Visą sunkų bučiario uždarbį nekartą toks "vendrauninkas" nuneša. Bučiariai su noru sutinka patarnauti sąžiningiems žmonėms "ant knygelių," bet nuo tokių "darmojiedų" jie nori apsisaugoti. Taigi ir padaryta dabar toki įstatymai: 1) kiekvienas, norintis imti ant knygelės, turi pats ateiti ir ją išsiimti, 2) knygelės turi buti apmokamos kas dvi savaiti ir 3) kiekvienas, kuris ima bučiarnėj ant knygutės, mainydamas bučiarnią, turi pristatyti pirmesnio bučiario paliudijimą, arba pasisakyti, kokioj bučiarnėj jis pirmiaus ėmė, kad galima butų sužinoti, ar jo kreditas yra geras. Tuomi gal pasiseks bučiarnių išnaudojimą panaikinti ir tuos "darmojiedus" prašalinti. Iš to bučiariams ir visuomenei butų geriaus.

Bučiarių Lietuvių Sąjunga gyvuoja jau nuo 1906 m., prie jos priklauso apie 30 bučiarių. Sąjungos prezidentu yra p. K. Beinaravičius, o sekretorium — K. Berentas.

Tai bent vyras! Domininkas Šlapelis, TMD. 28-os kuopos ir "Liet. Ukininko" (ant West Side) narys, dar jaunas vaikinas, įgijo nemažai sau užuojautos ir pagarbos tarp westsidiečių. Domininkas dirba Western Electric Co. ir tapo tenai sužeistas. Tris savaites išsirgo, o kadangi jis yra nariu pašelpinės "Liet. Ukininko" draugijos, tai nutarta jam iš draugijos iždo išmokėti, sulyg įstatų, $15.00 pašelpos. Šlapelis atsisakė pats tuos pinigus savo naudai imti ir paaukavo juos naudai lietuvių viešojo knygyno ant West Side.

Čia reik paminėti, kad šis viešas knygynas yra užlaikomas bendromis septynių susivienijusių draugysčių spėkomis; labjausia jo palaikymu rupinasi West Side jaunimas,—jaunimas, kuris keliomis pėdomis augščiaus stovi už bile kurios kitos Chicagos dalies jaunimą. Knygynas vedamas tinkamai, be jokių partyviškų agitacijų, kurios užmušė jau ne vieną knygyną, ir todėl West Sidės visuomenė nemažai jam užjaučia. Knygyno iždas vasario 1 d. išnešė gyvais pinigais $134.-97, neskaitant čia kito jo turto, kuris gali siekti diktokos sumos.

E—as.

Įvairumai. Ateinantį nedėldienį Auditorium teatre rengiama apvaikščiojimas Jurgio Washingtono gimimo dienos. Apvaikščiojimas surengtas ypatingai tiems svetimtaučiams, kurie nesenai pastojo šios šalies piliečiais. Apvaikščiojimą rengia tam tikrai susitvėrusi draugija "The New Citizens' Allegiance Celebration." Iš lietuvių, kiek mums žinoma, tapo pakviestas buti atstovu Dr. A. L. Greičunas.

— Pereitą subatą Radavičiaus svetainėj, 936 W. 33rd st., atsidarė vakarinė mokykla. P-nia Radavičienė kreipėsi prie Y. M. C. A., ir Abraham Bowers, Y. M. C. A. sekretorius, prižadėjęs du ar tris syk į savaitę duoti pamokas; mokinsiąs anglų kalbos ir prisirengsiąs prie pilietystės popierų išėmimo uždyką. Subatoj buvę apie 70 ypatų.

— Nors išlengvo, bet visgi nuolatos blaivųs pasilinksminimai tarp lietuvių platinas. Viešuose ar šeimyniškuose vakaruose skandalai, girtuokliavimai, peštynės ir suristos su tuom policijos patrolkos jau, ačiu dievams, pradeda eiti pas mus iš mados. Ir gražiau, ir smagiau, ir linksmiau, ir pigiau toki pasilinksminimai atsibuva. Taigi net smagu tokiuose vakarėliuose ir dalyvauti. Pereitą nedėldienį toks šiemyniškas vakarėlis atsibuvo pas Putrius ant Canalport ave. Net miela, kada matai tokius žmoniškus vakarėlius.

Žemaičiukas.

Ožys. Pereitą panedėlį Freiheit Turner svetainėj ant Bridgeporto atsibuvo socialistų surengtos prakalbos. Kalbėjo žinomas tarp socialistų p. Perkunas iš New Yorko. Po prakalbų buvo statomi kalbėtojui klausimai. Tarp kitko, pasiklausta jo, ar busianti kokia nors nauda iš Tautos Namų Vilniuje. Kalbėtojas "aiškino," kad nebusią jokios: girdi, iš Tautos Namų Vilniuje darbininkams lietuviams nebusią jokios naudos, taip kaip esą iš ožio: nei pieno, nei vilnų—vien tik smarvė....

Reik ištikro stebėtis, tik nežinia kuom: ar kalbėtojo nachališkumu, ar jo paikyste. Jeigu jis pats nesugeba suprasti, kokią naudą panašios kulturingos įstaigos suteikia visos šalies gyventojams, tai tas yra jo locnas dalykas, bet kad jis, nenumanydamas apie savo tokią paikystę, drįsta dar kitiems "aiškinti," ko jis, matomai, pats nesupranta, tai tas jau išrodo tikru nachališkumu. Daryti gi panašios ryšies prilyginimus, kulturiškąją įstaigą vadinti "smarve," tai jau tikra gėda.

Taigi ne visi perkunai, kaip matome, leidžia žaibus ir baigiasi griaustiniu; yra ir tokių, po kurių nieko daugiaus nelieka, kaip tik toji jo paties minėtoji smarvė...

Apsik.

Iš Englewood. Susitvėrė čia ko-operavytiška bendrovė, kurios tikslu yra uždėti bučiarnę. Prie bendrovės prisirašė jau apie šimtas narių, ir laikinė valdyba yra išrinkta.

— Vietinė LSS. 79 kuopa buvo surengusi prakalbas, kuriose, kaip buvo garsinta, turėjo buti kalbėtojum p. Perkunas. Jam, tačiaus, nepribuvus, kalbėjo Visčiulis ir dar tulas M. Č. Publikos buvo dikčiai, bet užsilaikė nepagirtinai; kalbėtojai taipgi, teisybę pasakius, ypatingu iškalbumu neatsižymėjo. Žmonės labai buvo supykę, kad prakalbos buvo pagarsintos 7:30, o prasidėjo tik 9-se vakare. Vienas kalbėtojas ragino pirkti šėrius naujai leidžiamam socialistų laikraščiui "Naujienos," bet, kiek teko patirti, mažai kas tuos šėrius pirko.

— Pereitą nedėldienį vietinė TMD. kuopa surengė šeimyniską vakarėlį J. Baukaus svetainėje. Buvo ir mažas programėlis, kurio išpildyme reik pažymėti gražiai padekliamuotas Ulkaitės ir Žilvičiutės eiles. Labai žmonėms patiko mažų Bigeliukų skambinimas: toki mažyčiai, o taip jau dailiai skambina,—publika tuomi stebėjosi ir gausiai mažiems artistams plojo. Užbaigimui programo jaunimas sudainavo tautiškąjį hymną "Lietuva, Tėvyne musų."

Vakarėlis buvo malonus ir jaunimui, matomai, labai patiko.

V—is.

REDAKCIJOS ATSAKYMAI.

pp. Paul Sim—čia, Burnsidietis, Lipčius, Ten Buvęs. Sunaudosim sekančiam numeryj.

p. J. Miliauskas. Neesame gavę nieko panašaus, gal krasoj dingo.

p. J. Vit—is, Buvęs Vestuvėse ir L. P. Bus kitam numeryj.

p. Rockfordietis. Neapsižiurėjome ir praleidome jusų raštelį. Įdėsim nors ir suvėlinę.

p. Stanley Zad—is. Męs nežinome, ko tamista norite: minėta Zarasiškio korespondencija yra iš Brooklyno ir joje niekus vardu nejvardintas, o jųs rašote iš Seattle, Wash.: "noriu pasiklausti, kur jis mane matė girtą,"—vadinasi Brooklyne. Pseudonimų redakcija neišduoda.

p. M. Jurg—nė. Įdėsim į sekantį numerį.

Vienas iš Lietuvių, Amst. Apie visa tai jau nesykį buvo rašyta, todėl neverta atkartoti. Parašykit šiaip apie kokius atsitikimus.

p. M. Genis. Jeigu susirgsit, geriaus nelaukit tsebuklo, bet eikit tiesiog prie daktaro—tik nestebuklingo. Stebuklai, kaip juos krikščionįs supranta, yra tikėjimo išdava. Nepaprastus apsireiškimus mėginta ne sykį mokslo šviesoj ištirti ir daug storų veikalų apie tai parašyta. Tai yra per platus ir per gilus klausimas, kad jį galima butų įspausti į siaurus pašnekėlės rėmelius. Lietuvių kalboje, dėja, nėra apie šį klausimą knygų, tačiaus žingeidaujantieji tuom klausimu gali nemažai rasti knygų kitose kalbose.

p. J. M. Lan—lis. Tamistos laiškelį gavome. Jeigu Tamista galėtum matyti toliaus, kaip savo nosytė, tai tokių laiškų butum nerašęs. O apie Dym—ą nesirupinkite: jis sau jau "gadzinkas" pas tą patį kleboną gieda ir jusų advokatystės nereikalauja.

p. J. Sak—ls. Geriaus bene butų apie tai pasakyti stačiai draugijos viršininkams, kurie visados gali nuspręsti, kas ką gali jų draugijos baliuose pardavinėti. Prašytume žinučių iš lietuvių gyvenimo, kur nėra tų ginčų pro ir contra. Gražiai rašote, todėl gaila, kad nemėginate dažniaus savo literatiškų gabumų.

Šv. Petro Dr-ja, Kenosha, Wis. Auką Tautos Namams Vilniuje ($10.50) gavome. Pagarsinsime vėliaus, sykiu su kitomis.

p. Silpnutis. Rodos, tas pats, jeigu gerai pamename.

p. P. Bitutė. Eilės mums išrodo ne jusų parašytos, bet perrašytos iš kitur, o nepaženklinote, iš kur perrašėte. Tokių naudoti negalime. Juokeliai irgi nejuokingi. Pamėginkit ką geresnio.

p. Žinomas. Visos korespondencijos privalo buti redakcijoj panedėlyj, kitaip jos negali tilpti į bėgančios savaitės numerį. Suprantame, kad jusų korespondencija turėtų tilpti laiku, tačiaus to negalime padaryti, nes prisiųsta ji pervėlai.

p. Esk—pas. Apie tai jau, berods, buvo rašyta, todėl gal nevertėtų atkartoti, nors ir kitoj formoj. Tikimės, turėsime ne vieną progą tarti gerą pritarimo žodį jusų gražiam darbui.

p. Stukas, Milwaukee, Wis. Kadangi tamista savo raštelyje įvardinate kitą ypatą ir užmetate jai keletą peiktinų dalykų, tai, idant tamistos rašinys tilptų, reikalinga, kad tamista savo tikra pavarde, o ne slapyvardžiu, po korespondencija pasirašytum. Kitaip tamistos rašinys negali buti patalpintas.

p. Gegutė. Pirmąją žinutę apleidžiame, kadangi jau perdaug pasenusi.

p. J. Kl., Camden, N. J. Apie bažnyčią praleidžiame, kadangi neaiškiai parašyta, o ir su rašiniu mažai ką bendro turi.

p. S., New Phila., Pa. Aiču, kad atsiminėte. Senai nebuvome nuo jusų girdėję.

Apgarsinimai.

VISIEMS.

Mr. John S. Holly iš McAdoo, Pa., teisingai apsprendė musų speciališkumą, kuris per daugelį metų yra taip gerai žinomos musų šeimynoms. Jisai rašo sekančiai: "Aš apturėjau jusų puikius kalendorius, už kuriuos malonėkite priimti mano nuoširdų ačiu. Aš noriu prikergti, kad Trinerio Amerikoniškas Kartaus Vyno Elixiras yra labai geras visokių ryšių ligoms ir kad jisai suteikia gerą apetitą. Šio vaisto turėtų buti kiekvienų namų apyvartoje. Jisai yra patartinas kiekvienam kentėtojui, nes jisai yra geras visiems. Su pagarba, jusų John S. Holly." Yra neužginčinamu faktu, kad tasai vaistas yra geras visiems, nes jisai tveria sveiką apetitą, tvarko virinimą ir vidurius laiko tyrus. Aptiekose. Jos. Triner, Manufacturing Chemist, 1333—1339 So. Ashland ave., Chicago, Ill. Reumatizmo ir neuralgijos skaudėjimams vartokite Trinerio Linimentą.

DRAUGIJŲ REIKALAI.

DIDELIS METINIS MASKARADINIS BALIUS!
Dovanų $200.00 vertės.

Parengtas Dr-stės Palaimintos Lietuvos, atsibus subatoj, vasario (Feb.) 21 d. 1914 m., Pilsen Auditorium svet., 1655-7-9 Blue Island ave. Prasidės 8 val. vakare ir trauksis iki 5 val. ryto.

Įžanga 25c ypatai.

Širdingai užprašome visus Lietuvius ir Lietuvaites atsilankyti kuoskaitlingiausiai ant musų Baliaus, nes šitas Balius bus vienas iš puikiausių, bus duodamos didelės dovanos tiems, kurie bus mandriau apsirėdę. Užtikrinama, jogei visi busite užganėdinti: vieni gausite geras dovanas, o antri smagiai laiką praleisit ir į valias atsijuoksit, nes bus juokų daugiau kaip ant teatro. Taipgi galėsit smagiai pasišokti prie geros muzikos, nes grieš Sarpalių Broliai.

Užkviečia širdingai visus

Komitetas.

Pasarga: Su paprastomis drapanomis, kuriomis galima dėvėti visados arba vasaros laike ant gatvės, negaus jokių dovanų, nors butų ir didžiausias pulkas (grupas).

JAUNŲ LIET. AMERIKOJ TAUT. KLIUBO ADMINISTRACIJA.
Chicago, Ill.

J. Jankauskas, Pirm., 927 W. 34th pl.
A. Zalatorius, Pagelb., 917 W. 33rd st.
D. Gulbinas, Prot. Rašt., 927 W. 34th pl.
P. Motiejunas, Turtų Rašt., 930 W. 33rd st.
T. Radavičia, Kasierius, 936 W. 33rd st.
J. Mikalauskas, Užžiurėt.-org. 841 W. 33rd st.

DRAMOS IR CHORO SKYRIAUS VIRŠININKAI.

M. Girnus, kompoz., Mokytojas choro, 902 N. California ave.
B. Vaitiekunas, Režisierius, 3149 So. Halsted st.
M. M. Juodis, Pirm. choro ir dramos. 3252 So. Halsted st.

Mitingai atsibuna kiekvieną pirmą nedėldienį mėnesio 1-mą valandą popietų T. Radavičiaus svetainėje, 936 W. 33-čios gatvės, ant antrų lubų. Taipogi choro ir dramos repeticijos, atsibuna toje pacioje svetainėje. Choro repeticijos atsibuna seredomis, 7:30 val. vakare. Teatrų repeticijos atsibuna pėtnyčiomis, 8-tą val. vak. Taigi, jauni vaikinai ir merginos, jei mylite prasilavinti dailėje, kaip tai dainose ar teatrų lošimuose, tai kviečiame prigulėti prie Jaunų Amerikoj Liet. Taut. Kliubo, nes J. A. L. T. K. nevien tik užsiima dainomis, lošimais, bet taipogi ir pašelpa ligoje. Taigi, kiekvienas lietuvis ir lietuvaitė privalo prisidėti prie jo auklėjimo.

Su pagarba, **J. A. L. T. K.**

ŽIRGVAIKIO PASK. IR BUČ. DR-JA.
Jau gyvuoja 3 metai ir turi kapitalo suvirš $12,000.00

Taigi, lietuviai, kurie norit sučėdyti pinigų mokėdami tik po mažą sumą, prisirašykit prie šios draugijos. Dr-ja laiko savo susirinkimus kas seredos vakarą apie 8 val. vak. L. Ažuko svet., 3301 Auburn ave., kertė 33-čios gat. Taipgi šita Dr-ja skolina pinigus ant namų už prieinamą procentą.

Nauja 15-ta serija atsidarys sausio (Jan.) 21 d. 1914 m. Kurie norite užsirašyti atsilankykit po viršminėto intrašu:

PASKUTINIS PRIEŠ UŽGAVĖNIAS PASILINKSMINIMO VAKARAS!

Parengtas L.S.M. Ratelio Roseland, ned., vasario (Feb.) 22 d. 1914 m. Strumil Bros. svet., kampas 107-tos gat. ir Indiana ave., Roseland.

Statoma scenoje **"Jono Širdis,"** Drama 5 veikmėse, parašė Br. Vargšas.

Koncertas, kurį atliks L. M. D. "Aido" choras po vadovyste Jakaičio.

Balius, šokiai ir lakiojanti krasa su išlaimėjimu moteriško laikrodėlio, įtaisyto į branzalietą, vertės $10.00. Programas prasidės 7 val. vak.

35-tas IŠKILMINGAS BALIUS

parengtas Jaunų Lietuvių Am. Pas. Kliubo, užgavėnių vakare, utarninke vasario (Feb.) 24 d. Freiheit Turner svet., 3417-21 So. Halsted st. Pradžia **6 val. vak. Įžanga 25c. ypatai.**

14 TAS DIDELIS ROŽINIS BALIUS!

Parengtas storone Dr-stės Šv. Antano iš Pad atsibus Nedėlios vakare, vasario (Feb.) 22 d., 1914 m., Freiheit Turner svet., 3417-21 So. Halsted st. Balius prasidės 5-tą valandą vakare. Įžanga 25c. porai.

Maloniai užkviečiame visus lietuvius ir lietuvaites atsilankyti ant musų Baliaus, o užtikriname, jog nesigailėsite. Bus skaniausių gėrimų net iš Lietuvos, cigarai iš Havanos, o muzika bus partraukta Ruska iš Odesos. Bus puikausias Balius, paskutinis prieš užgavėnias. Kiekvienas, pašokęs ant mineto Baliaus, galės ilsėtis per Gavėnią ir laukti Šv. Velykų. Kiekvienas atsiiankęs ant Baliaus gaus gyvą Rožę.

Užkviečia visus širdingai,

Komitetas.

PUIKUS VAKARAS

parengtas Draugystės L. Ukininko. Atsibus paskutiniame nedėldienyje prie gavėnę, vasario (Feb.) 22 d. 1914 m. M. Meldažio svet., 2242 W. 23-rd pl. Pradžia 6 val. vak. Įžanga 25c ir augščiaus ypatai. Vakaro programas sekantis: prakalbos, dekliamacijos, perstatymas veikalo "Ekspropriatorius" ir Balius.

Širdingai užkviečiame visus atsilankyti į šį puikų vakarą, kame pamatysite labai juokingą veikalą ir linksmai galėsite laiką praleisti.

Su godone, **Komitetas.**

Pajieškojimai.

Pajieškau: — partnerio. Biznis gerai išdirbtas, vienas negaliu apeiti. Tai auksinė proga teisingam vyrui prisidėti. Meldžiu atsišaukti antrašu: 570 W. 18th st. Chicago, Ill.

Pajieškau gaspadinės (Housekeeper). Darbas geras ir lengvas. Moteris ar mergina, mylinti namų darbą, tegul atsišaukia adresu:
Kazimieras Brazauskas, fl. III
2130 S. Halsted st., Chicago, Ill.

Pajieškau savo brolio Juozapo Darbuto. Jisai buvo atsišaukęs pas mane, bet adresas, matyt, negeras, kadangi pasiųstasai laiškas 2 kartu atgal sugrįžo. Jisai gyvena Terre Haute, Ind. Meldžiu vėl atsišaukti adresu:
Petras Darbutas,
732 W. 18th st., Chicago, Ill.

Pajieškau savo draugo Ksavero Žukausko, paeina iš Nagių dvaro, Šidlavos parap., Raseinių pav., Kauno gub. Gyveno pirmiau Chicago, Ill., prie Beržinskio saliuno. Turiu svarbų reikalą. Jo paties, ar kas jį žino, meldžiu atsišaukti adresu:
Mr. Boleslav Daniota,
217 Mill st., Parsons, Pa.

Pajieškau savo kumo Tamošiaus Križanausko ir broliunų Vinco ir Mikolo Valiukonių; visi paeina iš Lazdijų parap., Suvalkų gub. Meldžiu atsišaukti adresu:
Mikolas Valiukonis,
628 E. Main st., New Britain, Conn.

Pajieškau savo dėdės Petro Jodaikos, iš Kauno gub., Panevėžio pav., Pandelio parap., Vienasėdžio Savarov. Pirma gyveno Chicagoje. Septynis metus dabar nežinau kur. Jis pats, ar kas jį žino, meldžiu atsišaukti šiuom adresu:
Ladislovas Jodaika,
P. O. Box 293, Batavia, Ill.

Pajieškau Teodoro Mockaus ir Uršulės Mockaitės, iš Girdiškių par., Raseinų pav., Kauno gub. Teodoras, girdėjau, gyvena kur ten apie Duluth, Minn., o Uršulė yra ištekėjusi (vyro pravardės nežinau) ir buk gyvena apie E. St. Louis, Ill. Meldžiu greitai atsišaukti, nes yra svarbus reikalas apie jų brolį. Joną Mockų, kurį patiko nelaimė: randasi dabar beprotnamyj. Platesnėms žinioms atsišaukite pas
Joną Skinderį,
700 W. 31st st., Chicago, Ill.

Pajieškau savo draugo Jono Jonaičio, iš Dirsių kaimo, Pašvitinės parap., Panevėžio pav., Kauno gub. Gyveno 2 metai Tacoma, Wash. Noriu susižinoti. Meldžiu atsišaukti adresu:
Chas. Karskis,
Atlin, B. C., Canada.

Pajieškau savo tėvo Antano Anusausko, Kauno gub., Panevėžio pav., iš miestelio Rozalimo, 49 metų senumo, 25 metai Amerikoj, savame laike buvo Chicagoj, o dabar nežinia kur. Jeigu kas nors duos apie jį žinią, gaus $5.00 dovanų. Jis pats, ar kas kitas, duokite žinią adresu:
Juozas Anusauskas,
581 N. Riverside st., Waterbury, Conn.

Pajieškau Juozapo Stankevičiaus, iš Rumšiškių vol. ir parap., Kauno pav. ir gub. Gyveno pirmiaus Waukegan, Ill. Jo paties, ar kas jį žino, meldžiu atsišaukti adresu:
Mike Ambrozevičius,
Box 24, Three Rivers, Mass.

Pajieškau Petro Gutaucko, iš Rudos kaimo, Gižų gm., Vilkaviškio pav., Suvalkų gub. Gyveno pirmiau Anglijoje. Jo paties, ar kas jį žino, meldžiu atsišaukti adresu:
M. Gutauckas,
1940 N. Leavitt st., Chicago, Ill.

Pajieškau savo pusbrolio Antano Šiežo, iš Kundročių sod., Skaudvilės parap., Raseinių pav., Kauno gub. Gyveno pirma Kenoshoje. Išviso 8 metai kaip Amerikoje. Jo paties, ar kas jį žino, meldžiu atsišaukti adresu
Juozapas Šimkus,
1734 S. Union ave., Chicago, Ill.

Pajieškau savo draugų Jono Tumori Jono Saudargo, abu paeina iš Mataičių sod., Veverženų parap., Raseinių pav., Kauno gub. Gyveno 5 metai atgal Elizabeth, o dabar, girdėjau, apie Chicagą. Jų pačių, ar kas juos žino, meldžiu atsišaukti adresu:
Jokubas Jaunis,
109 Pine st., Elizabethport, N. J.

Pajieškau savo brolio Kazimiero Ruzgaičio ir švogerio Kazimiero Vasiliausko, abu paeina iš Naumiesčio pavieto, Suvalkų guberajjos. Brolis gyveno Londone, švogeris prie anglių kasyklų apie Pittsburgh, Pa. Meldžiu atsišaukti adresu:
S. Ruzgaitis,
827 Bank st., Waterbury Conn. U. S. A.

Pajieškau savo pusbrolio Juozapo Kasarauskio, iš Seduvos miestelio ir par., Kauno gub. Turiu svarbų reikalą. Jo paties, ar kas jį žino, meldžiu atsišaukti adresu:
Mr. John Grigaitis,
10415 Michigan ave., Roseland, Chicago, Ill.

Reikalavimai.

REIKALAUJAME AGENTŲ.

Mes mokame $8 arba $20 algos į savaitę vyrams, kad butų savo mieste arba važinėtų iš miesto į miestą, pardavinėdami musų Auksinius, Sidabrinius ir Nikelinius laikrodėlius ir lenciugėlius dirbantiems žmonėms ant $1 ar $2 mėnesinių įmokėjimų. Prityrimas nereikalingas. Teisingi ir blaivųs vyrai vien lai rašo mums dėlei šitų agenturų. Paminėkite jusų dabartinį užsiėmimą.

NORTH AMERICAN SALES CO., Box 954 Dept. 71, NEW YORK CITY.

Reikalingas: — kriaučius vyriškų kostumerskų žiponų prosymui, turi mokėti rankomis siuti ir buti geras kriaučius; gali ir nesenai iš Lietuvos atvykęs atsišaukti; vienas reikalingas pre kelinių darbo; jisai turi mokėti angliškai. Taipogi reikalinga mergina skyles guzikams daryti kostumerskuose žiponuose, ir kitus darbus dirbti. Darbas ant visados. Rašykite antrašu:
Wm. B. Prank,
Eight & Walnut sts., Davidson Bldg. Des Moines, Ia.

Ant Pardavimo.

Parsiduoda: — 2 augštų puikus murinis namas su saliunu, arti 47-os ir Western ave. Ant pirmo augšto saliunas, ant antro augšto 6 ruimų pagyvenimas. Namas puikiai įrengtas, gazu ir elektrika apšviestas, su maudykle ir visais reikalingais įtaisymais. Atsišaukite į A. Olszewskio

ANT PARSAMDYMO.

Automobiliai veselijoms, krikštynoms, pagrabams ir t.t. yra pigiai parsamdomi iš Halsted Garage. Taipgi automobiliniai trukai perkraustymui Furničių, nuvežimui į dypus ir t.t., yra gaunami pigiai. Perkraustymui furničių automobiliniai trukai kaštuoja pigiau kaip arkliai, ir geriau ir greičiau atlieka darbą.

Atsišaukite į
HALSTED GARAGE,
3222 So. Halsted st., Chicago.

TĖMYKITE!

Turėdamas $500.00, gali įgyti namą prie So. Halsted st., beveik priešais naujai statomą teatrą. Gera proga lietuviui įgyti namą su mažais pinigais, biznevoj vietoj ir prieg to labai pigiai. Kreipkitės platesnėms žinioms į:
A. OLSZEWSKIO BANKĄ.

PARSIDUODA HOTELIS

23 ruimų, 316 S. Halsted st., tarp Van-Buren gat., ir Jackson Bd. Gera vieta. Pirkėjas gali biznio gerume persitikrinti, atsilankydamas per savaitę laiko. Pardavimo priežastis: savininkas balandžio 1 d. turi Lietuvon išvažiuoti. Kreipkitės antrašu:
316 So. Halsted st., Chicago, Ill.

Ant pardavimo:—namai 2 pagyvenimų po 5 kambarius. Pardavimo priežastis: savininkas išvažiuoja ant farmų. Kreipkitės antrašu:
Jonas Jonuška,
10709 State st., Roseland, Ill.

Parsiduoda:—grosernė ir didelė bučiarne, 4 darbininkai dirba, visi įtaisymai, arklys, vežimas, elektrika ir gazas. Pardavimo priežastis: savininkas turi du bizniu, vieną turi apleisti. Smulkesnėms žinioms kreipkitės antrašu:
1658 Wabansia ave., Chicago, Ill.

Ant pardavimo:—saliunas lietuvių ir lenkų apgyventoje vietoje, arti lietuvių bažnyčios, parsiduoda pigiai. Pardavimo priežastis: savininkas važiuoja Lietuvon. Kreiptis antrašu:
3338 Auburn ave., Chicago, Ill.

Parsiduoda: — saliunas lietuvių apgyventoje vietoje, tarp didžiausių dirbtuvių, prie geriausios gatvės. Biznis per 10 metų išdirbtas gerai. Pardavimo priežastis: savininkas nusipirko farmą ir jon kraustosi. Platesnėms žinioms kreipkitės antrašu:
John Jinkowski,
722 6th st., Racine, Wis.

Pranešu visiems lietuviams, kad John Ramanauski prasišalino nuo manęs neužmokėjęs už pragyvenimą. Jam prasišalinus, jo draugas, su kuriuom drauge gulėjo, pasigedo $10.00. Jo išvaizda: apvalus veidas, geltoni plaukai, kojose turi reumatizmą. Jisai retai dirba. Daugiausia kortuoja. Paeina iš Suvalkų gub. Sakėsi pirmiau gyvenęs Illinois valstijoje.
J. Jankowsky,
722 — 6th st., Racine, Wis.

Ant pardavimo: — du saliunai, abudu gerose vietose, lietuvių ir lenkų apgyventose; vienas po No. 2406 Blue Island ave., kitas 1900 So. Morgan st. Parsiduoda, nes savininkas serga. Atsišaukite adresu:
2406 Blue Island av., Chicago, Ill.

Kosulys

nusilpnina žmogų ir apsunkina kvėpavimą.

Severos Balsamas Plaučiams

(Severa's Balsam for Lungs)

sumažina kosulio priepuolių aštrumą ir tuomi suteikia kenčiančiam palengvinimą ir prigelbsti išgydymui kosulio, užkimimo ir kitų nesmagumų, paeinančių nuo kvėpavimo kanalų betvarkės.

Kaina 25 ir 50 centų.

ODOS SVEIKATA

reikalauja kasdieninio prižiūrėjimo ir dabojimo, kad odos skylutės butų užlaikytos atviros ir grynos.

Severos Gydantis Muilas Odai

(Severa's Medicated Skin Soap)

yra didelės vertės muilas. Patariamas kudikių maudinimui, prie barzdos skutimo ir moterims, norinčioms dailę odą turėti. Jis užlaiko odos skylutes, vadinamas porais, švariai ir neleidžia joms užsikimšti. Puikus barzdai skusti.

Kaina 25 centai.

Severos TAB-LAX

Paliuosuojanti saldukai. Smagus vaikams. Verti patarimo suaugusiems.

Kaina 10 ir 25 centai.

Aptiekose. Reikalaukit, kad jums duotų Severos Gyduoles. Jeigu ant vietos negalite gauti, pareikalaukit stačiai nuo

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

Barbernė: — parsiduoda labai geroje vietoje, daro gerą biznį. Pardavimo priežastis: savininkas turi 2 biznius, turi vieną parduoti. Kreiptis adresu:
3202 S. Halsted st., Chicago, Ill.

Parsiduoda: — grosernė ir mėsinyčia prie Halsted gat., netoli 14. Aš išbuvau 9 metus. Biznis gerai išdirbtas. Arklys, vežimas, elektrišką mašina, kavai malti, taipogi mėsai. Aplinkui lietuviai ir lenkai. Parduodu, nes pati serga ir todėl išvažiuoju ant farmų. Kreiptis antrašu:
1447 S. Halsted st., Chicago, Ill.
Telefonas Canal 3277.

Reikalingas — vyras naujai iš Lietuvos pribuvęs ant farmos; geras darbas atsakančiam vyrui. Smulkesnėms žinioms rašykite antrašu:
J. B. Norris,
Route 4, Box 25. West Allis, Wis.

Parsiduoda: — 7 sėdynių automobilius, labai pigiai. Limousinas 4 cilinderių, 40 arklių jiegos, laisnis visiems 1914 m., taipogi taxos. Labai gera proga pirkti, nes savininkas, važiuodamas į Lietuvą, turi kuopigiausiai parduoti. Smulkesnėms žinioms kreipkitės adresu:
Stasys J. Medzatskas,
45 W. 57th pl., Chicago, Ill.
Tel. Prospect 5030.

Parsiduoda Namas ir Lotas pigiai. Reikia turėti $1500. Likusi dalis ant mortgičiaus. Gera lietuvių apgyventa vieta. Krautuvė pirmame augšte ir 7 kambariai antrame. 2 blokai į vakarus nuo Halsted gatvės. Kreipkitės antrašu:
925 W. 20th st., Chicago, Ill.

Parsiduoda: — 6 akerių farma, 5 pulkios apdirbtos žemės ir 1 akeris pukios girios. Apart kitų trobėsių, yra naujas 6 kambarių namas. 12 mylių nuo Baltimore, 10 min. eiti nuo stoties. Kaina žema. Antrašas:
P. Weinachter.
Dorsey, Md.

Parsiduoda: — vaistinė (Drug Store) vienintėlė mieste, kame 2,500 gyventojų, daugiausia lenkų ir lietuvių. Fabrikas su 1,200 tarnaujančių. Grynais pinigais $2,000.00. Tyras turtas. Naujausis įtaisymas. Pilnos kainos. Adresas:
THE NYAL STORE,
Box 298, STEGER, ILL.

J. ŠLIKAS,
"Lietuvos" Agentas.
Dabar lankosi rytinėje valstijoje Connecticut. Pas jį galite užsisakyti "Lietuvą," o taipogi atnaujinti prenumeratą.
A. OLSZEWSKI,
"Lietuvos" leidėjas.

PRIETELIAU, SKAITYK!
Atsiųsk 20 centų markėmis arba sidabriniais pinigais, o gausi nuo mūsų butelinką vandens, su kuriuo galėsi rodyti žmonėms didelius stebuklus. Pakaks to vandens 10 metų. Šių stebuklų dar nieks nematė ir neturi. Išmokėsime $20.00, jeigu pasirodytų neteisinga. Persitikrinsi vienoje minutoje. Adresuok:
THOMAS NOVELTY CO.,
618 Burr Oak av., BLUE ISLAND, ILL.

PIRK DABAR.

NES MĘS TURIME PARDUOTI,

42 palaikyti automobiliai pardavime duoda jums didelį sirinkimą pasirinkimui.
Roadsteriai, Touring Car'ai, Limousine'ai, ketursėdyniai ir daugelis kitų.

KAINOS NUSTEBINS JUS.

Mes pakviečiame nuodugniai peržiurėti kiekvieną karą, kurį parduodame.
Paduokite jusų orderį dabar ir sutaupinkite pinigų.
Mes pristatysime jums by laike prieš gegužio 1 d., arba toje dienoje. Neužginčinamas šios firmos stovis ir prestižus yra sanžiningumo užtikrinimu jums.
10 metų teisingo tarnavimo Chicagos publikai.

TENNANT MOTOR LIMITED

Centralia platintojai
SIMPLEX, NATIONAL, ABBOTT-DETROIT AND BRISCOE KARU.
2447 Michigan Ave.
Calumet 1332-1333-1334.
CHICAGO.

IŠ LIETUVOS (Russ-pol.)

Prisiunčiu į Ameriką vaistus, varojamus naudingai Lietuvoje:
1.) Trejanka (užpilt degtinei) dėl pagerinimo valgio noro.
2.) Nuo galvos sopėjimo,
3.) Nuo kaulų gėlimo (reumatizmo), ausgėlos,
4.) Nuo gumbo po krutine,
5.) Nuo viduriavimo,
6.) Nuo kosulio sauso ir su atsikočėjimu,
7.) Nuo širdies drebėjimo, silpnumo ir nervų (priepuolos).
Kas prisiųs vieną dolarį ir savo antrašą, tam bus prisiųstas į Ameriką reikalingas vaistas, su apmokėtu ant prisiuntimu.
Aptiek. sand. M. Alekso — m. Prienai, Suval. rėd., Russ-pol.

TĖMYKIT, LIETUVIAI!
Kiekvienas žmogus, norėdamas atlikti gerai kokį darbą, privalo turėti tam tikrą įrankį. Vyras, skusdamas barzdą, privalo turėti gerą britvą ir pustą, tada skusis barzdą nieko nejausdamas. Męs turime naujai išrastą Automatišką Britvai Pustą, su kuriuom galima padaryti ir prasčiausią britvą geriausia, nes negali buti geresnio britvai pusto pasaulyje ir nekaštuoja brangiau kaipo paprastas pustas. Dėl platesnų žinių rašykite pas:
A. VERKUTIS BROS.,
Dept. 2482. Blue Island av.,
CHICAGO, ILL.

SEKRETAS.
Didesnė dalis ligų paeina nuo maisto ir pilvo.
Pilvas yra svarbiausia dalis musų kuno mašinerijos.
Maistas yra medžiaga, kuri tą mašineriją varo.
Todėl yra labai svarbu sveikatai, kad ne tik maistai, bet ir pilvas butų geri.
Blogas maistas sugadinti gali ir geriausį pilvą.
Blogas pilvas sugadina ir geriausį maistą ir pagimdo daugelį pavojingų ligų. Tie tik ligai ir sveikai gyvena, kurių pilvas yra geras. Todėl, jeigu tik pajaučiate kokį nesmagumą pilve, jeigu vidurlai yra kieti ir nedirba reguliariškai, jeigu jaučiate noelną nusilpnėjimą ir aptingimą, tai vartokit tuojaus **Salutaras Bitter**, kuris suteikia jums greitą palengvinimą ir apsaugos nuo aršesnių pasekmių.
Salutaras Bitters galite gauti visose aptiekose ir saliunuose, o kur negalite jo gauti, tai reikalaukit nuo
SALUTARAS CHEMICAL INSTITUTION, 4614 So. Wood st., CHICAGO, ILL.
Telephone Yards 4780.

A. ŽIUGŽDA,
BAKERY
417 Chestnut st., NEWARK, N. J.
ATYDAI KEPYKLŲ SAVININKŲ.
Atsišaukiu į visus Amerikos lietuviškus kepyklų savininkus su pranešimu, kad aš turiu didelį patyrimą jusų pramonės pagerinime su užtikrinimu. Meldžiu atsišaukti iš visų apielinkių: iš Chicagos, iš Philadelphia, ir iš kitur. Aš jums pristatysiu grynai lietuviškų miltų, iš kurių galėsite iškepti grynai lietuvišką duoną. Meldžiu užklausti, ir aš pristatysiu visiems miltų prabas.

PETRAS VAITIEKUNAS
"LIETUVOS" AGENTAS
dabar lankosi Wisconsin valstijoje. Pas jį galite užsirašyti "Lietuvą" ir pinigus už prenumeratą uzsimokėti.
A. OLSZEWSKIS,
"Lietuvos" leidėjas.

International Harvester Mėšlakračiai

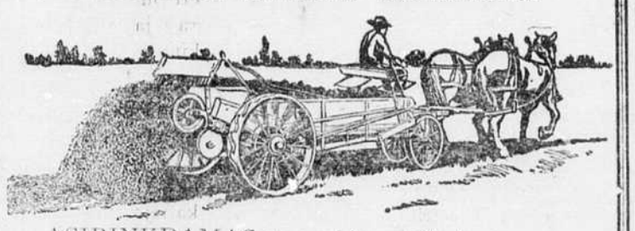

ASIRINKDAMAS tą ar kitą mėšlo kratymo mašiną, turi žinoti delko imi geriaus tą negu kitą. Tukstantis užganėdintų farmerių, kurie vartoja International mėšlakračius, nusipirko juos su atidengtom akim. Štai yra keletas priežasčių dėlko jis juos išsirinko:

Pirma, International Harverster vardas užtikrina geriausią materiolą, žinovišką konstrukciją, nuodugnią inspekciją ir neišsibaigiančią tarnystę.

Antra, apžiurėjus International mėšlakratį galima pastebėti daugybę puikių ypatybių kurios pridėta patyrimo ir po griežtų išbandymu lauke. Rėmai kiaurai ir ratai yra plieniniai. Skrynios yra pakaktinai žemai, kad lengva butų prikrauti. Muštukai yra plieniniai tvirtai padaryti, gerai intaisyti, lengvai nuimami. Muštukų traukiamos dalįs yra nekėblios ir gerai apsaugotos. Užpakalinė ašis visokių stylių gerai laiko krovinį ir suteikia galimybę vienodai gerai vežti.

International mėšlakračiai yra ištvarus, patogus ir korektiškai padaryti visokioms aplinkybėms ir kliutims sutikti. Jų yra visokių stylių ir dydžių, augštų ir žemų, begaliniu žiurstu ar sugrįžtančiu ir t.t. Pasirink tinkamą mėšlakratį savo farmai, ir visuomet gausi pataisymų kuda reiks.

Parašyk by kokioj kalboj, klausdamas indomaus ilustruoto katalogo, paaiškinančio viską apie International mėšlakračius, ir ištirk juos pas artimiausią prekėją. Jeigu nežinai, męs pranešime, kur jų gali pamatyti.

International Harvester Company of America
(Incorporated)
CHICAGO USA
Champion Deering McCormick Milwaukee Osborne Plano

Gali apsirėdyti beveik uždyką.

Nauji ir truputį padėvėti siutai ir Overkotai, kurie buvo užsakyti ant orderio už $40, už $50 ir už $60, dabar parsiduoda po $5. ir augščiaus
Gali but puikiausių sportu tiktai už $5.
Parsiduoda pigiai čemodanai ir lagaminai. Nauji ir truputį padėvėti siutai ir overkotai vyrams ir jaunuoliams.
Ateikite į

S. GORDON

VYRIŠKŲ DRABUŽIŲ ŠTORĄ
1415 S. Halsted St., Chicago, Ill.

RUSSIAN-AMERICAN LINE.
Tiesioginis keliavimas tarp Rusijos ir Amerikos didžiausiais, puikiausiais ir greičiausiais, Rusijos imperiškos krasos, naujai dubeltavų šriubų garlaiviais
RUSSIA — 16,000 tonų.
KURSK — 13,500 tonų.
CZAR — 13,000 tonų.
IKI ROTTERDAMUI į 9 dienas be persėdimo, į 11 dienų be persėdimo iki LIEPOJAUS.
DAŽNUS PLAUKIOJIMAI.
Kainos išaugšto mokamos.
Liepojus iki New Yorko $35.00 ir pagalvinių taksų $4.
Antra klasa $52.50
Smulkesnėms žinioms kreipkitės prie:—
A. E. JOHNSON & CO. General Pass. Agents, 27 Broadway, NEW YORK.
arba įgaliotų vietos agentų.

JONAS KULIS
3259 So. Halsted st., Chicago.
GENERALIŠKAS AGENTAS
Lankosi Chicagoj, užrašinėja "Lietuvą". Renka apgarsinimus ir šiaip spaudos darbus. Perka namus, liotus ir parduoda. Ir šiaip suteikia informacijas biznio reikaluose.
A. Olszewski,
"Lietuvos" leidėjas.

Telephone Canal 285

K. KATUTIS

LIETUVIŠKAS GRABORIUS
710 W. 18th St. Chicago

K. J. FILLIPOVIČIUS

Parduoda už labai žemas kainas (prekes) namus, lotus ir farmas, kurių turi didžiausį pasirinkimą. Apsaugoja nuog ugnies namus, biznius ir furničius geriausiose kompanijose. Perkantiems propertę dirba visokias reikalingas popieras ir parupina paskolas - mortgečius. Parduoda lotus visose Chicagos miesto dalyse nuog $500 ir aukščiaus. Taip pat turi ant pardavimo biznių ir biznierių namų su bizniais, arba be jų. Apsaugoja žmonių gyvastis pašelpa ligos ir nelaimės atsitikimuose. Reikalaujama agentų. Reikalaujantieji, atsišaukite sekančiu antrašu:
858 W. 33rd st., Chicago, Ill. Telefonas Drover 2250. Ofiso valandos: nuog 8 val. iki 10 val. iš ryto, ir nuog 5-tos val. iki 9-tai val. vakare.

NEW CITY SAVINGS BANK
4601 So. Ashland ave., Chicago.
Geo. L. Ukso pres., St. Marcinkiewicz vice-pres., A. J. Bierzynski iždininkas.
Priima bankon pinigus ir moka 3%. Už sudėtus pinigus musų bankoj duodame čekių knygutę, iš kurios parašyti čekiai tinka visur. Skolina pinigus ant Real Estate. Perka ir parduoda namus ir lotus. Išsamdo bankines skryneles (boxes) po $2.50 metams. Parduoda šifkortes ir siunčia pinigus į visas svieto dalis.
Bankos Valandos: Panedėliais, seredoms, ketvergais ir subatomis nuo ninkais ir pėtnyčiomis nuo 8 ryto iki 8 ryto iki 9 vakaro; nedėliomis, utar- 6 vakaro.

Kiekvienas gali išmokti barberystės trumpu laiku ir galite padaryti pinigą kol mokinatės. Rašykit, klausdami informacijų. Nossokoff's Barber College, 1202 Penn ave., Pittsburg.

DRAPANOS!

Drapanas gali visur pirkti, bet taip gerų drapanų, taip gražiai pasiutų, taip gražiai ant apsivilkusio gulinčių ir taip pigiomis kainomis niekur nerasi, kaip letuviškame Štore:

THE BRIDGEPORT CLOTHING CO.

3246-48 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Mat, mums drapanas dirba geriausios sviete firmos: HART, SCHAFFNER & MARX, LEVIS BROS. ir kiti didelėmis daugybėmis, už tai mes gauname geriausį tavorą, geriausį darbą ir žemiausias kainas, ir už tai galime ir savo kostumeriams parduoti geras drapanas pigiai. Musų Štoras gauna kasdien pirkėjų vis daugiau ir daugiau, užtai kad męs juos užganėdiname.

Ateikite ir Patys Persitikrinkite.

Musų štoras yra atidarytas ir vakarais: Utarninkais, Ketvergais ir Subatomi iki 9 valandai.

THE BRIDGEPORT CLOTHING CO.

3246-3248 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Turek Savo Namuose

Geriausią Degtinę* (arielką) jei nori buti sveikas ir turėti kuom pavaišinti savo mylimą svečią. Daktarai rekomenduoja už geriausią degtinę

S-O-L-O Rye

Kaipo Skanų, Tvirtą ir sveiką gėrymą

Geriausiai pastiprinanti, priimna, skani ir sveikiausia stalava degtinė.

Gaunama visuose geresniuose Saliunuose

STRAUS BROS. CO. Išdirbėjai, DEP'T L. CHICAGO, ILL.

216 W. Madison St. A. CHAPOSKE, ir T. PODLASKIS lietuviai agentai

---

KAINA $1.00 UŽBUT.

GELBĖKIT JUSŲ PLAUKUS!

Stebėtinas Išradimas Plaukams Želdinti.
Mes absoliučiai gvarantuojame, kad *Vigorola* yra vienutinis sviete vaistas plaukams želdinti. Jeigu jums slenka plaukai, jeigu niežti galvą, jeigu turite plaiskainu galvoj, tai gelbėkite tuojaus. Dabar turite progą atgauti savo plaukus. *Vigorola jus iszgydys* ir turesite gražius, ilgus ir puikius plaukus. *Vigorola* yra išbandyta ir gvarantuota. Suvienytų Valstijų valdžios. (Under the Food and Drug Act). Nebusi plikas, jeigu vartosi *Vigorola*. Rašyk reikalaudamas butelio *Vigorolos*.
Vigorola Co. Dep. B. 3149 S. Morgan st. Chicago

PADĖKITE STATYTI

TAUTOS NAMUS VILNIUJE

Aukas priima musų redakcija, arba galite siųsti tiesiog į Vilnių šiuo adresu:
LIETUVIŲ MOKSLO DRAUGIJA
(Litovskoje Naučnoje Obščestvo),
Lydos gatvelė, 7, Vilnius.
Russia-Lithuania.

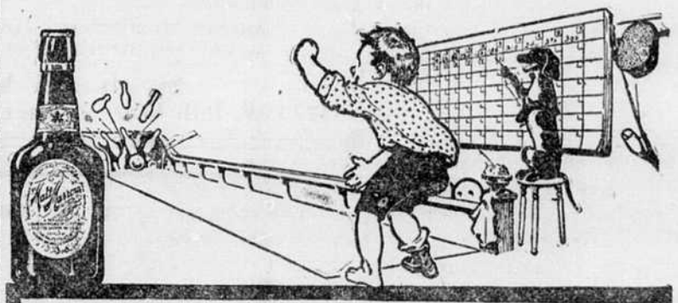

TOBULI SVEIKATOS ATSKAITA.

daugiausia reiškia gyvenimo kovoje už viršystę. Tiems, kuriems stokuoja turtingo raudono kraujo, kurių gyvybės jiegos yra žemos, ačiu negalėjimui atsakančiai suvirinti jųjų maistą, jokis tonikas nesusilygina su

Malt Marrow

Jisai pripildo kraują ir pakelia nervus, duodamas gyvybę ir jiegą silpniems ir nuvargusiems. Jeigu gyvenimo džiaugsmas nėra pilnai *jumyse*, nieks jums daugiau nepagelbės, kaip šisai stebėtinas tonikas. Užsisakykite dėžę išsyk Telefonu Calumet 5401. Turėkite jąja šiądien pristatytą. Apsisaugokite pamėgdžiojimų. Parašykite mums dėlei knygelės "Prakilnus Vakarų Gydytojai" (Eminent Physicians of the West).

McAVOY MALT MARROW DEPT., CHICAGO

!!! ŠALIN SU NUSIMINIMU !!!

Grafafonos ant išmokesčio 10c kasdien.

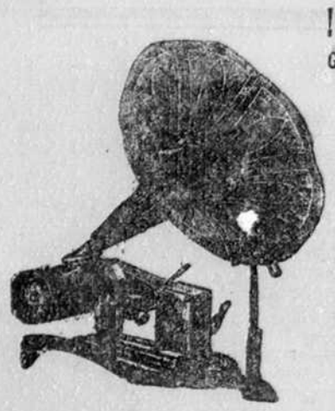

..Jeigu apsiimate mokėti po 10 c. kasdien, tai išsiųsime Jums ant išmokesčio labai puikų Gramafoną sykiu su 16 rekordų (32 kavalkų) visokių dainų, valcų, maršų ir t.t., kuriuos patįs išsirinksite. Gerumas musų gramafonų gvarantuotas keikvienam rašyta gvarancija. Išsiųsime naujus specijališkus rekordus Lietuviškus, Lenkiškus, Rusiškus ir Maž-Rusiškus. Rašykite tuojau, reikalaudami katalogų ir paaiškinimų ir įdėdami krasos ženklelį atsakymui:

Liberty Commercial Co.
233 E. 14th St., NEW YORK, N. Y.

Račiuno kelionė po Lietuvą.
Kamgi liudi ilgėdamas Tėvynės Lietuvos?
LIETUVA JUDAMUOSE PAVEIKSLUOSE JAU AMERIKOJE.

Nepamirškit ateiti ant šio perstatymo, pažvelgti į savo gimtinį kraštą, kurį apleidot. Nekartą apgailaujam musų paliktos Tėvynės. Daugumas sako: "trokšta mano širdis dar kartą Lietuvą pamatyt."

Pamatę prieš savo akis vaizdą, perstatantį Lietuvoje gyvenančius musų likusius brolius ir sesutes bei senelius, pamiršim savo kartųjį kasdieninį gyvenimą ir nevienam užžibės ant veido džiaugsmo spindulys.

PAAIŠKINIMO ŽODIS.—Aš renku lietuviškus paveikslus ir rodau žmonėms jau nuo 1904 m. Mano vientaučiai lietuviai-amerikiečiai beveik varu privertė pereitą pavasarį važiuoti į Lietuvą ir kiek galima daugiau nuimti vaizdelių iš Lietuvos gyvenimo dėlei krutamųjų paveikslų. Kad vientaučiams patarnauti ir išvažiavau Lietuvon birželio 7 d. 1913 m. Tenai vamenu, kad visus šiuos vaizdelius ne tik patsai nuėmiau, bet ir išdirbau savo studijoje. Paveikslus rodant, aš pats apie juos publikai ir išaiškinsiu. Paveikslus rodys mašinos operatorius p. J. M. DANIELIUS, kuris ilgą laiką prie to praktikavosi.

Padainuos p-lė E. Kancieriutė. Kinematografistas A. T. Račiunas.

PAVEIKSLŲ RODYMAI ATSIBUS:

Nedėlios vakare, vasario 22 d. Girardville Opera House, Girardville, Pa. Durįs atsidarys 7 val., pradžia 8:15. Įžanga 25c. ir 35c., vaikams 10c.

Ketvergo ir pėtnyčios vakarais, vasario 26-27 d. Bačkausko Salėje, Mahanoy, Pa. Įžanga 25c. ir 35c., vaikams 10c.

Nedėlioj po pietų 1:15 val. ir vakare 7 val., taipogi kovo 1 d., Black Diamond Theatre, kampas Oak gat., Shenandoah, Pa. Įžanga 25c. ir 35c., vaikams 10c.

Panedėlio ir utarninko vakarais, kovo 2-3 d. Bažnytinėje Salėje, Mt. Carmel, Pa. Įžanga 25c. ir 35c., vaikams 10c.

Seredos ir ketvergo vakarais, kovo 4 ir 5 d. Rice Salėje, Gilberton, Pa. Įžanga 25 centai.

A. T. RAČIUNAS.

$19 UŽDYKĄ — $19 UŽDYKĄ.

Pirkdami laikrodėlį tiesiog iš Dirbtuvės, jųs sutaupinate sau bent $19. Tai yra todėl, kad pas kiekvieną vertelgą nuo jusų butų pareikalauta užmokėti už tą patį laikrodėlį bent $25, kuomet musų Specialė Dirbtuvės kaina šitam laikrodėliui yra $6.

Šitie $25 laikrodėliai, kuriuos męs dabar specialiai parduodame Dirbtuvės kaina už $6, yra labai gražus, 14 K. paauksuoti (Gold Filled), išdirbėjo gvarantuoti 20 metų, turinti pasaulyje pagarsėjusį Amerikonišką Mechanizmą su 17 akmenų. Šitie laikrodžiai turi tris drutus dangtelius, artistiškai graviruotus, ir kaslink savo gražumo, sustatymo ir teisingo ėjimo, tai jie negali buti perviršinti.

Jeigu jųs norite pirkti vieną šitų laikrodėlių, iškirpkite iš augščiaus patalpintų laikrodėlių paveikslų tą, kuris jums daugiausia patinka, ir prisiųskite mums drauge su jusų pilnu ir teisingu adresu, ir męs be jokio uždėlio tuojaus prisiųsime jums pasižiurėti laikrodėlį, kurį jųs pasirinkote, puikioje pliušinėje dėžutėje. Kuomet laikrodėlis atnešta į jusų namus, nemokėkite jokių pinigų, nei cento kol jųs neištyrinėjote laikrodžio ir nepersitikrinote, kad laikrodėlis yra tikrai tuom, kuom męs jįjį tvirtiname esančiu. Kuomet jųs peržiurėsite laikrodėlį ir rasite tikrai tokiu, kaip męs perstatėme, tuomet užmokėkite sumą $6 ir expreso išlaidas, siekiančias kelių centų, bet kuomet jųs laikrodėliu neužganėdinti, jųs turėtute jįjį nepriimti, ir jisai bus mums sugrįžintas musų lėšomis. Tokiu budu jųs, pirkdami laikrodėlį nuo musų, nerizikuojate niekuom.

Męs turime prirėrgti, kad, pirkdami laikrodėlį nuo musų, jųs visiškai niekuom nerizikuojate, nes męs siunčiame savo laikrodėlius jums uždyką jusų peržiurėjimui, ir šale to, musų laikrodėliai yra išdirbėjo Gvarantuoti 20 metų, ir per ši visą laiką, jeigu laikrodėlis pasigadytų, męs jįjį pataisysime jums be jokio užmokesčio, arba apmainysime ant kito, jeigu jųs prisiųsite mums 25 centus persiuntimo išlaidoms padengti.

Adresuokite aiškiai:

NATIONAL COMMERCIAL CO., 505 E. 5th st., NEW YORK, N. Y. Dept. D. A.

Garsinkitės "Lietuvoje."

A. OLSZEWSKIO BANKA

3252 So. Halsted St., CHICAGO, ILL.

Seniausia ir tvirčiausia Lietuviška Banka Chicagoje.
Įsteigta 1893 metuose.
Valdo kelesdešimts bagočiausiu Budinku ant Bridgeporto.

PRIIMA pinigus taupinimui nuo vieno Dolierio iki didžiausių sumų ir moka už juos 3 procentą metams.

SKOLINA pinigus pirkimui ir statymui namų Chicagos mieste.

PERKA ir parduoda namus ir lotus ir stato kitiems namus ir štorus ant lengvų išmokesčių.

PERKA ir parduoda Morgečius ir Bondsus, nešančius 4, 5 ir 6 procentą.

ATVAŽIAVUSIEMS Chicagon iškolektuoja jų pinigus paliktus kitose bankose.

ĮSMAINO ruskus pinigus ant amerikoniškų ir amerikoniškus ant ruskų.

SIUNČIA pinigus į Lietuvą, Rosiją ir visas dalis svieto pigiai ir greitai.

PARDUODA Šifkortes ant visų linijų ir parupina nuo Rosijos konsulio pas portus važiuojantiems Lietuvon, Rosijon.

BIZNIERIAMS duoda Čekių knygeles, su kuriais tai čekiais jie apmoka algas, bilas ir visokias kitas išmokestis. Čekiai yra praktiškiausias ir lengviausias budas vedimo rokundų biznyje. Jokis biznierius be bankos čekių negali šiądien atsakančiai savo biznį vesti.

PADARO Dovierennastis, ir visokius kitus rejentališkus raštus gerai ir pigiai.

PARSAMDO Bankines Skryneles (Boxes) saugiausiai įrengtoje Bankoje, prie kurios nė vagis, nė ugnis negali prieiti.

Lietuviai iš kitų miestų ir farmų gali šioje Bankoje atlikti visus savo reikalus per laiškus. Rašykite adresu:

A. OLSZEWSKI BANK

3252 So. Halsted St., - CHICAGO, ILL.

Atvažiavusius IŠ KITUR MELDŽIAME aplankyti ir musų Banką.

BANKOS VALANDOS:

Utarninkais, Ketvergais ir Subatomis nuo 8 ryto iki 9 vakaro.
Panedėliais, Seredomis ir Pėtnyčiomis nuo 8 ryto iki 6 vakaro.
Nedėliomi nuo 9 ryto iki 1 po pietų.

---

28 metų senas laikraštis
VIENYBE LIETUVNINKU
EINA KAS SEREDA, BROOKLYN, N. Y.

Ir paduoda daugiausiai gerų ir svarbių žinių iš Amerikos, Europos ir viso svieto, o prenumerata kaštuoja metams tik $2.00; pusei metų $1.00. Užrubežiuose: metams $3.00; pusei metų $1.50.

RAŠYK ADRESU:
J. J. Paukszti & Co.
120-124 Grand Str.,
Brooklyn, N. Y.

DU-KART NEDELINIS LAIKRAŠTIS

Eina jau 25 metai
Utarninkais ir Pėtnyčiomis
Prenumerata metams $2.50
„ „ pusei metų $1.25
Adresuokit taip:
W. B. BOCZKOWSKI CO.,
Mahanoy City, Pa.

Tel. Canal. 2118
DR. A. YUŠKA
LIETUVIS GYDYTOJAS
1749 SO. HALSRED ST. CHICAGO, ILL.
CORNER 18th STREET

MOKYKLA ŠOKIŲ.

Prof. Julius Salkauskas užtikrina, kad išmokys šokti kiekvieną jauną ar seną. Išmokinu valsą 6 rušių, taip, kad gali drąsiai eiti šokti publikoj. Taipgi išmokinu ir kitus šokius su keleta vakarų. Mokinu kas vakaras. Lekcijos yra nuo 7 val. vak. iki 11 val. Prof. Julius Salkauskas praneša visiems, kurie nori išmokti šokti, ateiti dienomis nuo 9 valandos ryto ir net iki 11 valandai vakare. Taipgi mokinu visokius šokius Buck & Wing, Buck Skirt, Irish Jig, Clog, Spanish Waltz, Waltz, Two Step, Side Step. Pirma Lietuviška Mokykla Amerikoj. Mokytojai: Miss Ruth. D. Brown, Miss Joanna Walets, Prof. Julius Saldauskis, 1843 S. Halsted st., Chicago. Kožną pėtnyčios vakarą atsibuna geriausia muzika. 1843 S. Halsted st., cor. 19th st. Phone Canal 3762.

Phone Drover 5052
DR. K. DRANGELIS
LIETUVYS DENTISTAS
VALANDOS; nuo 9 ryto lig 9 vakare
3261 So. Halsted St. Chicago, Ill.
Priešai A. Olševskio Banką

F. P. BRADCHULIS
Attorney & Counselor at Law
30 N. LaSalle St., Cor. Washington St.
Stock Exchange Bldg., Rooms 1107-1114
Telephone Franklin 1178
Lietuvis advokatas, baigęs teisių moksią Amerikoje. Veda visokias bylas, civiliškas ir kriminališkas visuose teismuose (suduose).
Gyv. 3112 S. Halsted St., arti 31-mos
Telephone Yards 2390

Geriausia Gyduolė PLAUKAMS

sustiprina skelpą, sujudina šaknis, plaukus padaro švelnius, blizgančius, yra geriausis vaistas nuo Dandruff "luskų". Vartojant du ar tris kartus į savaitę, sustabdis plaukų slinkimą.
Trinkie gerai į skelpą, ant šaknų kas antra ar trečia dieną.
Prekė 50c. ir $1.00.

F. A. POSZKA'S PHARMACY
3121 So Morgan Street
Tel. Yards 695 CHICAGO, ILL.

K. ZURAITIS
PIRMAEILINIS BUFETAS
Šaltas alus, gera degtinė, kvepianti cigarai. Priima svečius : kuoširdingiausiai. :
3200 SO. HALSTED ST.

Telefonas Humboldt 4532
Atdara Dieną ir Naktį.
L. KAPLAN MAUDYKLIŲ CO.
Rusiškai-Turkiškos ir visokių ryšių maudyklės.
1914-1916 W. Division Street
Arti Robey st.
Taipogi Rusiškai-Turkiškų maudyklių kambariai ir moterims.
Barzdaskutykla kruvoje. Chicago.

ŠOKIŲ MOKYKLA.

Mokinama 5 Valcai, 4 two stepai ir taip visokių šokių, kokius nori šokikai; taipgi ir naujausieji.
Kožną vakarą atdara nuo 7 val. vak. iki 9:30 nakties, po numeriu: 4600 So. Paulina st.
Mokytojas Stanislovas Auškalnis.
Telefonas Yards 3884
Kreipkitės viengenčiai pas savęjį.

Tel. YARDS 1532
Dr. J. KULIS
Lietuvis Gydytojas ir Chirurgas
3259 So. Halsted St., Chicago, Ill.
Gydo visokias ligas moterių, vaikų ir vyrų. Speciališkai gydo limpančias, užsisenėjusias ir paslaptingas vyrų ligas.

Dr. G. M. Glaser

Šiuomi apreiškiu pagodotai visuomeniai, jog esu seniausias gydytojas ant Bridgeporto, praktikuojant per 22 metus, perkėliau savo ofisą ir gyvenimą į savo locną namą po numeriu
3149 S. Morgan St.
Kertė 32-ros gatvės.
Telefonas Yards 687.

Mano ofisas aprupintas naujausiais budais gydymo. Visus ligonius stengsiuosi užganėdinti kaip ir lig šiol. Pasitikėdamas, jog gerbiama publika ir toliaus mane rems, esiu namie ant kiekvieno pareikalavimo dieną ir naktį. Esiu specialistas ligose vaikų, moterų ir vyrų ir užsendintose ligose. Darau visokią operaciją.
Liekuosi su pagarba
Dr. G. M. Glaser
3149 S. Morgan St.
Kertė 32-ros gatvės.

JUBILIEJAUS NUMERIS.

Laikraščiui susilaukti jubiliejaus ir išleisti jubiliejaus numerį galima tik vieną syki į 15, 25 ar 50 metų. Toks tai retas atsitikimas.

Ir šie metai tuo yra žymus, kad didžiausias lietuvių laikraštis "Kataliko" susilaukė 15-os metų jubiliejaus ir išleidę gražų jubiliejinį numerį, pilną paveikslų ir indomių raštų. Amžinos svarbos šitame numeryje yra ankieta į klausimą: "Kas šiandien butų svarbiausiai lietuvių kulturos pakėlimui Amerikoje?"

Šitą jubiliejinį "Kataliko" numerį kiekvienas privalo įsigyti atminčiai. Už 10c. bus prisiųstas kiekvienam. Reikalaukite tuojaus, kol neišsibaigę.

Rašydami adresuokite:
J. M. TANANEVIČIA,
3249 So. Morgan St., Chicago, Ill.

Naujas Savaitinis Laikraštis
"ATEITIS"

"Ateitis yra bepartyviškas laikraštis, tarnaujantis jaunimo ir kulturos reikalams. Talpina daugybę įvairiausių žinių. Didelio formato, 8 pusl. Kaina tik $1.50 metams, o 85c. pusei metų.

"Ateitį" išleidinėją bendrovė, inkorporuota ant $25,000. Dabar laikas užsirašyti "Ateitį". Reikalaukit vieno numerio pažiurėjimui uždyką.

Adresuokit taip:
"ATEITIS"
366 W. Broadway,
SO. BOSTON, MASS.

Ar matei kada-nors laikraštį
"DRAUGĄ"?

"DRAUGAS" yra 8-nių puslapių didžiausio formato, vedamas geriausių redaktorių. Rasi jame geriausių raštininkų raštų ir visokių žinių iš Lietuvos, Amerikos ir iš viso pasaulio. "DRAUGAS" gvildena svarbiausius gyvuosius lietuvių reikalus.

"DRAUGAS" atsieina metams $2, pusei m. $1
Užsieniuose metams $3, pusei metų $1.50
Rašydami laiškus adresuokite
DRAUGAS PUB. CO.
2634 W. 67th St. Chicago, Ill.

Leveskio Prekybos ir Kalbų
Dieninė ir Vakarinė Mokykla.

Mokinama:
1. Pradinis (Prirengiamasai) Kursas,
2. Prekybos Kursas pagal Amer. plianą.
3. Prekybos Kursas pagal Rusijos plianą (del manančių grįžti Lietuvon).

Kalbos:
Lietuviška, Angliška, Vokiška ir Rusiška (pagal norą ir Lenkiška).

Del smulkesnių žinių kreiptis ypatiškai arba per laišką šiuom antrašu:
G. J. LEVESKIS,
Vedejas Mokyklos
3106 So. Halsted St., Chicago, Ill.

ATPIGO LIETUVIŠKI REKORDAI!

Męs dabar turime 30 lietuviškų įvairioms dainoms rekordų, kurie iki šiol parsidavė po $2.00, dabar partraukemė didelį transportą iš Lietuvos ir gavome pigiaus, taip kad dabar parduodama po $1.00 su prisiuntimu.

Parašykite mums savo adresą, o mes prisiųsime katalogą, iš kurio galesite pasiskirti ir apsisteliuoti lietuviškom dainoms ir deklamacijoms rekordus. Adresuokite:
A. OLSZEWSKI,
3252 So. Halsted st., Chicago, Ill.

---

2 KATALIOGAI DYKAI!

Visų lietuviškų KNYGŲ nuo seniausios iki naujausios laidos, pilnas naujas katalogas, 80 pusl., bus prisiųstas DYKAI. MYLĖTOJAI MUZIKOS, čia gali gauti gerų muzikališkų instrumentų katalogą, įvairiausių armonikų, koncertinkų, klernetų ir t. t.

Rašant man laišką, paminėk katra KATALOGĄ prisiųsti, ar abu kartu? Reikalingi knygų platintojai-agentai iš mažesnių miestelių, pardavineti knygas ir laiškams popieras. Adresas:
M. J. DAMIJONAITIS
903 W. 33rd St., CHICAGO, ILL.

ANTANAS A. ŠLAKIS
ADVOKATAS

Veda visokias bylas, civiliškas ir kriminališkas visuose teismuose (suduose). Peržiuri obstraktus ir padirba visus kitus legališkus dokumentus.

MIESTO OFISAS:	BRIDGEPORTO OFISAS:
Room 510 Ashland Block	3255 So. Halsted Street
Cor. Randolph and Clark Sts.,	(Priešai 33-čią gatvę)
CHICAGO	VAKARAIS: nuo 7 ik 9 val., išskiriant nedėlias
Telephone RANDOLPH 1307	Telephone DROVER 5326

Rusiškas Dovierennastis, Pasportus, Affidavitus, Kontraktus Pirkimo Namų ir Biznių ir Visokius kitus Rejentališkus Raštus Geriausia Padaro

LIETUVOS REJENTALIŠKAS BIURAS

Iškolektuoja vekselines paskolas, algas, dales ir pinigus, paliktus kitose bankose Amerikoje ir Europoje greitai ir pigiai.

LIETUVOS REJENTALIŠKAS BIURAS
A. OLSZEWSKIO BANKOJE
3252 SO. HALSTED ST., CHICAGO.

BIURO VALANDOS:
Utarninkais, Ketvergais ir Subatomis nuo 6 iki 9 vakarais
Nedėliomis nuo 9 iki 12 rytais

Bell CHICAGO TELEPHONE COMPANY — LOCAL AND LONG DISTANCE TELEPHONE — BELL SYSTEM — AMERICAN TELEPHONE & TELEGRAPH CO. **System**

Visuomet galite pasiekti žmones per Tolimos Distancijos Telefoną, jeigu yra sunku, o tankiai visai negalima, jų atydą atkreipti jokiu kitu budu. Tolimos Distancijos Telefono šaukimas atitraukia banko direktorių iš mitingo ir pirklį nuo jo užsiėmimo. Ugčėdykit laiko ir gausit greitus rezultatus, vartodami Tolimos Distancijos Linijas.

Chicago Telephone Company
Bell Telephone Building
Official 100

D-re Maria Dowiatt-Sass
Moterų ir vaikų ligų specialistė

Ofisas	Rezidencija
1725 West 18th Street	5208 W. Harrison Street
Tarp Paulina ir Wood gat.	Tel. Austin 737
Phone Canal 1203	Valandos:
Valandos:	tiktai iki 9:00 kiekvieną rytą
nuo 9:30 iki 12:00 val ryto	
nuo 7:00 iki 8:00 val. vak.	
Nedėliomis	
nuo 9:30 iki 12:00 val. ryto	

Seniausia Lietuvių užeiga pas
JUOZUPĄ RIDIKĄ
Užlaiko visokius pirmo skyriaus gėrimus ir kvepančius cigarus ir
Gražią Naują Svetainę
Susirinkimams, vestuvėms, balliams ir tt. Širdingas priėmimas ir broliška roda kiekvienam
3253 Illinois St., Kerte 33rd

Telephone Yards 2750
GERIAUSIA ŠOKIŲ MOKYKLA CHICAGOJE.

Kurioje gali kiekvienas gerai ir gražiai išmokti šokt į trumpą laiką ir už labai mažus pinigus. Valkinai ar merginos, kurie nemoka šokti, niekuomet negali užganėdinti saves ir negali turėti linksmus laikus, nes yra taip, kaip numirę, o kuomet moki gerai šokti, visuomet busi linksmas ir kitų paguodojamas.

Norinti mokytis, meldžiu, atsilankykite po numeriu:
936 W. 33RD ST., CHICAGO, ILL
Arti Morgan gatvės.
Mokinama: Panedėlyje, Utarninkė ir Ketvergė nuo 8 iki 10:30 vak.
Mokytojai: Prof. F. L. Jankauskas
Miss B. Tisaitė.

Dr. O. C. HEINE
DENTISTAS
OFISAS—Kampas 31 ir So. Halsted gat.
(Gyvenimas virš aptiekos.) CHICAGO, ILL.

LIETUVIŠKA BANKA
Town of Lake Savings Bank
Joseph J. Elias, Savininkas
4600-4602 S. Wood St., Chicago.

Priimame pinigus į Banką užčėdijimui nuo vieno doliario ir daugiaus ir mokame trečią procentą ratomis ant metų. Siunčiame pinigus į visas svieto dalis pigiai, greitai ir teisingai, o svetimų žemių pinigus mainome, perkame ir parduodame. Parduodame šifkortes ant visų linijų į krajų ir iš krajaus, taipgi tikletus ant geležinkelių po visą Ameriką ir Europą.

Musų Banka išdirba visokius raštus ir dokumentus visose kalbose ir duoda rodą lietuviams visokiuose atsitikimuose ir reikaluose ypatiškai ir per laiškus. Tik kreipkitės viršminėtu antrašu.

PIRKITE NAUJUS NAMUS, ALE NE SENUS.

$1,800.00, ir turite savo locną namą, su 4 dideliais rumais, ant aukšto beismento, su porčiu ir geroje lietuvių apgyventoje vietoje, 2500—2502 West 45th Pl., tarpe Western ave. ir Rockwell st. Jau yra pabaigti statyti. Iš 10 namų tik tėra 2 namai.
Nepraleiskit!
NEW CITY SAVINGS BANK,
4601 So. Ashland Ave.,
CHICAGO, ILL.

KOPIJUOK PAVEIKSLUS PATS

ant popieros, rūdeklo, stiklo ar porcelėno. Labai lengva. Pasisekimas garantuojama. Kopija nieku neprastesnė už originalą. Mažomis lėšomis gali gražiai savo kambarį papuošti savo mylimų didvyrių paveikslais. Žinojimas vertas $5.00. Prisiųsk Money Orderiu 50c. už puikųjį G. Hauptmanno veikalą "Andėjai," o gausi abu sykiu, ir pamokinimą ir ryškų tikrybės vaizdą. *Tik neiauk.* Rašyk tuojaus. Adresuok taip:

JOS. LAUKIS,
11310 State st., CHICAGO, ILL.

Telefonas Yards 3162
Dr. A. L. Graičunas
GYDO INVAIRIAUSIAS LIGAS
3310 So. Halsted St. - Chicago, Ill.

ANOLA ANTI-PAIN BALM

Nuo peršalimo, Kosulio, Kataro, Uždegimo pažandžių, Nervų skausmo, Gerklės skaudėjimo, Užkimimo, Galvos skaudėjimo, Strėnų ir muskulų skaudėjimo, Grypos, Reumatizmo, Podagros ir daug kitų skaudulių. Anola yra geriausiu ir pasekmingiausiu išlaukiniu vaistu kaip seniems, taip ir jauniems ir vaikams. Prekė 50 centų, su prisiuntimu 55 centai.

ANOLA

Atsiųskit 10c prisiuntimui mažos bandymo skrynutės Anolos ir persitikrinkit apie jos gerovę. Adresuokit:
S. K. SASS,
1725 W. 18th St., Dept. 6, Chicago, Ill.

J. J. STASULANIS,
PRAKTIŠKAS IŠDIRBEJAS IR PARDAVĖJAS MUZIKALIŠKŲ INSTRUMENTŲ.

Turiu krautuvę ir dirbtuvę muzikališkų instrumentų. Dirbu naujus ir gerai pataisau senus instrumentus. Nesikreipkit prie agentų, kuriems už patarnavimą turite mokėti; kreipkitės stačiai į mano dirbtuvę, bus jums pigiaus. Turiu 36 metų praktiką ir pažiudijimus iš Rosijos, Vokietijos ir Amerikos, kad darbą atlieku kuogeriausiai. Mano krautuvėje yra didelis pasirinkimas įvairių muzikališkų instrumentų, ir mano kainos daug pigesnės kaip kitų. Jei pirkęs nebutų kuom nors užganėdintas, aš permainau, arba pataisau uždyką. Savo darbą gvarantuoju.

J. J. STASULANIS,
3231 S. Halsted st., Chicago, Ill.

GERA PROGA!

Gramatika angliškoskalbos mokytisbe mokytojo(apdaryta)$1.00
Vaiku Draugas arba kaip mokytis skaityti ir rašyti be mokytojo..... 15c
Naujas Budas mokytis rašyti be mokytojo..... 10c
Aritmetika mokinimuisi rokundų, su paveikslais (apdaryta)..35c
Viso $1.60

Kas atsiųs iškirpęs šitą apgarsinimą iš "Lietuvos" ir $1.00 per money order', tai gaus visas 4 knygas 60c. pigiau.

P. Mikolainis
Box 62 New York City